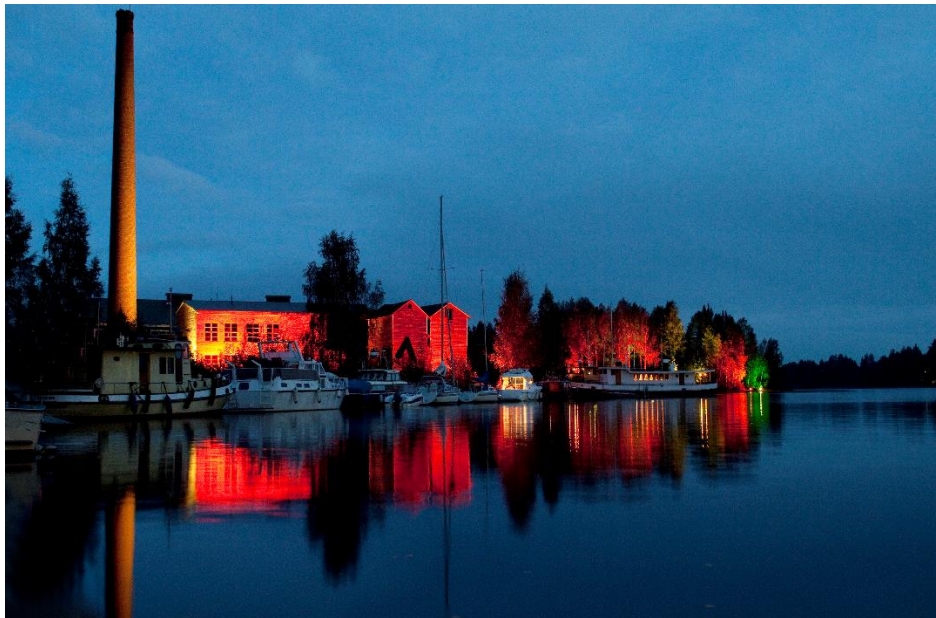




KUHMOISTEN KUNTA

Tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2015



Vuoden vierasvenesatama

SISÄLLYSLUETTELO

Kunnanjohtajan katsaus.....	4
Yleistä kunnasta	5
Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä	13
Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus .	17
Konsernin toiminta ja talous	29
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	36
Talousarvion toteutuminen käyttötalous	
Yleishallinto	
Hallintopalvelut.....	37
Elinkeinoelämän edistäminen	40
Terveystenhuolto ja sosiaalityö.....	43
Sivistystoimi	
Varhaiskasvatus.....	47
Yhtenäiskoulu	49
Elämänlaatupalvelut	52
Ruokapalvelut	54
Tekninen toimi	
Kaavoitus ja maankäyttö.....	56
Kiinteistötoimi.....	58
Palo- ja pelastustoimi.....	60
Laitostoiminta.....	61
Rakennuslautakunta	62
Käyttötalous yhteensä.....	67
Investointien toteutuminen	68
Tuloslaskelmien toteutumisesta.....	70
Rahoituslaskelman toteutuminen.....	72
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	73
Tilinpäätöslaskelmat.....	76
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	83
Vastuut	96
Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös	98
Kaukolämpöverkon tilinpäätös	102
Tilinpäätöksen allekirjoitus	107
MUUT LIITTEET	
Liite 1 Luottamustoimet 31.12.2015	108
Liite 2 Kuhmoisten kunnan virat ja toimet	112
Liite 3 Henkilöstötilinpäätös	114
Liite 4 Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy	119



Kuhmoisten kunta

Tilinpäätös 2015

Kuhmoisten kunnan tilinpäätös vuodelta 2015 on ylijäämäinen 691 963,51 euroa ja taseessa on edellisiltä tilikaudelta ylijäämää 3,5 miljoonaa euroa. Muutetun talousarvion 2015 ylijäämä oli 241 590 euroa. Tilikauden ylijäämä syntyi monen eri tekijän summana, mutta keskeisiä tekijöitä olivat menojen alitukset palveluiden sekä aineiden ja tarvikkeiden ostoissa yhteensä noin 380 600 euroa. Kokonaisuudessaan alitus oli noin 477 918 euroa ja tästä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden osuus oli noin 40 000 euroa. Muita yksittäisiä menojen alituksia oli muun muassa palkoissa ja palkkioissa, lämmityskuluissa ja sähkön sekä rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluiden ostoissa ja avustuksissa kotitalouksille. Vuosikate on positiivinen 1 803 345,07 euroa. Tulopohjaa vahvistava päätös tehtiin tuloveroprosentin korotuksella 20,75 % vuodelle 2015.

Vuoden 2015 investoinnit olivat yhteensä 1 608 503,92 euroa. Suurin toteutettu investointi oli terveysaseman saneeraus 934 060 euroa. Tilinpäätösvuodelle suunnitellut investoinnit toteutuivat edellisvuotta hieman paremmin 67,3 %. Kunnan pitkäaikainen lainakanta on alentunut viime vuosina ja lainoja lyhennettiin suunnitelmien mukaisesti. Pitkäaikainen lainakanta tilinpäätöksessä on 1 409 000 euroa. Maksuvalmiuteen otettua lyhytaikaista lainaa taseessa on 1,0 miljoonaa euroa.

Kuhmoisten kunta oli mukana kahdessa kuntarakennelain mukaisessa selvityksessä. Toinen selvitys tehtiin Jämsän kaupungin ja toinen Kangasalan sekä Pälkäneen kuntien kanssa. Molemmat selvitykset valmistuvat keväällä 2015. Selvitykset eivät johtaneet toimenpiteisiin kuntarakenteen muuttamiseksi. Jo edellisellä hallituskaudella alkanut sosiaali- ja terveystoimen uudistaminen jatkui. Suomen hallitus päätti, että maahamme luodaan 18 maakunnallista itsehallintoaluetta ja ns. Sote-alueita tulee 15. Kunnilta pyydettiin lausuntoa muun muassa siitä, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa. Kuhmoisten kunta linjasi, että kunta haluaa kuulua Pirkanmaan itsehallintoalueeseen.

Kuhmoisten kunnan keskusta-alueella on ollut vireillä useita kaavamuutosta: Satamanrinteen kaavamuutos, Koskenpartaan asemakaavan laatiminen, Aurinkorinteen asemakaavan muutos sekä Toritien asemakaavan muutos. Näiden lisäksi keskustaaajaman yleiskaavan uusimille on nähty tarvetta. Kaavahankkeet ovat tilinpäätöstä laadittaessa edelleen kesken.

Kuhmoisten kunnan tulevien vuosien keskeisimmät haasteet liittyvät väestöön ja talouteen. Kunnan asukasluku jatkaa laskuaan, vaikkakin nettomuutto on jo kolmatta vuotta positiivinen. Elinvoimaisena kuntana pysyminen tarvitsee kaiken ikäisiä asukkaita sekä vireää elinkeinoelämää ylläpitämään ja luomaan uusia työpaikkoja. Kunnalla on merkittävä rooli alueen elinkeinoelämän edellytysten luojana sekä kaavoituksen kautta uusien asuinalueiden luojana. Talouden osalta haasteet liittyvät tulojen ja menojen tasapainoon. Kuhmoisten kunnan talous on ollut viime vuodet tasapainossa ja taseeseen on kertynyt ylijäämää.

Tilinpäätösvuosi 2015 oli valtuustokauden 2013 – 2016 kolmas vuosi. Kunnan talousasioihin panostettiin aikaisempia vuosia enemmän. Yhteisenä tavoitteena on pitää kunnan talous tasapainossa pitkällä aikavälillä. Kuntalaisille tärkeät lähipalvelut ovat säilyneet ja palvelutasomme on pysynyt hyvänä. Esitän kiitokseni hyvästä työstä niin kunnan luottamushenkilöille kuin kunnan työntekijöille sekä myös Jämsän kaupungin sote-henkilöstölle. Kunnan kehittäminen ja elinvoimaisena pysyminen on meidän kaikkien ensisijainen tehtävä ja sen edellytyksenä on hyvä kuntatalous.

Anne Heusala
kunnanjohtaja

Yleistä kunnasta

Kuhmoisten kunta on perustettu vuonna 1868. Kunta sijaitsee Päijänteen länsirannalla valtatie 24:n varrella ja naapurikunnat ovat Padasjoen kunta etelässä, Oriveden kaupunki ja Kangasalan kunta lännessä ja Jämsän kaupunki pohjoisessa. Idässä rajanaapureina ovat Luhanka ja Sysmä.

Päijänteen rannalla sijaitseva Kuhmoisten kunta on eteläisin Keski-Suomen luonnonkaunis kunta. Ennen lääninuudistusta kunta oli osa Hämeen lääniä ja Keski-Suomen lääniin kunta siirtyi 1974. Kuhmoinen on tunnettu historiastaan ja ihmisiä on liikkunut alueella jo tuhansien vuosien ajan. Historiaa todistavat kunnan alueelta löytyneet kalliomaalaukset ja muut muinaisjäännökset.

Kuhmoisten kunnan rikkautena ovat laajat metsäalueet, sadat järvet ja osaavat ihmiset. Lukuisat kesäasukkaat ovat löytäneet kunnan kesänviettopaikakseen. Kunnan alueella sijaitsee useita kooltaan vaihtelevia yrityksiä muun muassa Meltex Oy, Puulon Oy, Harmonia Kaluste Oy ja Roselli Oy. Lisäksi kunnasta löytyy suuri määrä pieniä palveluyrityksiä, jotka ovat erikoistuneet tuottamaan palveluja kunnan yli 9 000 vapaa-ajan-asukkaalle.

Kuhmoisten kunnan logistinen sijainti on hyvä: Helsinkiin Kuhmoisista on maanteitse matkaa vain 180 km, Lahteen 80 km ja Tampereelle 85 km. Jyväskylään on matkaa 95 km ja Jämsään 40 km. Kuhmoisten kunnan pinta-ala on 937 km², josta maapinta-alaa 662 km² ja vesipinta-alaa 275 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on 1.163 km, josta loma-asutukseen soveltuvaa rantaa on n. 900 km.

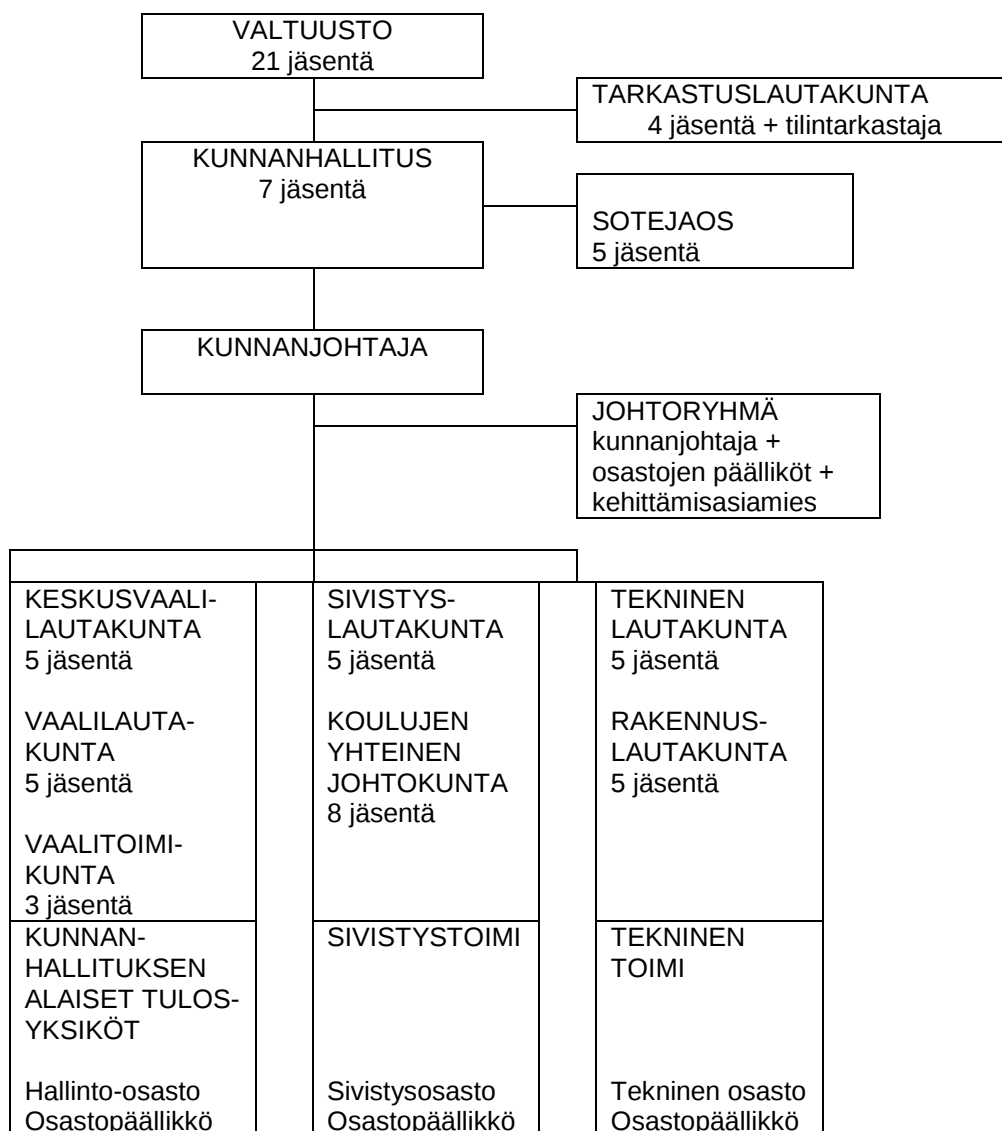


Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilinpäätös vuosi 2015 oli valtuustokauden 2013 – 2016 kolmas vuosi. Valtuuston puheenjohtajana toimi Mira Jokinen (kesk) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kimmo Malin (kok).

Kuhmoisten kunnan organisaatiokaavio on seuraavanlainen:



Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sopimusosapuolten yhteinen toimielin on sosiaali- ja terveyslautakunta, johon Jämsän kaupunki nimeää seitsemän (7) jäsentä ja Kuhmoisten kunta kaksi (2) jäsentä. Sopimusosapuolet ovat voineet nimetä lautakuntaan varsinaisten jäsenten lisäksi myös kunnan-/kaupunginhallituksensa edustajan.

Kuhmoisten kunta on kuulunut 1.1.2013 lukien Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin yhdessä Jämsän kaupungin kanssa. Kuhmoisten kunta on nimennyt Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin valtuustoon kaksi jäsentä.

Elinkeinoasiat

Vaikka taloudellinen taantuma on kestänyt pitkään, oli vuoden 2015 aikana näkyvissä jo orastavia valonpilkahduksia talouden piristymisestä. Muun muassa Keski-Suomen yritykset onnistuivat kasvattamaan valtakunnallisesti eniten tulostaan ja yritysten nettotulosprosentti kasvoi keskimäärin 0,9 %. Vaikka tilanne hieman parani edelliseen vuoteen verrattuna, näkyi taantuma edelleen Kuhmoisissa käynnistyvien yritysten vähäisenä määränä eikä yrityksillä ollut resursseja laajentaa toimintaa siinä määrin kuin olisi laajentamishalukkuutta. Hiljaisesta ajasta huolimatta ovat yritykset kyenneet palkkaamaan jonkin verran lisää työvoimaa. Kuhmoisten elinvoimaa piristi keväällä valmistunut Toritien saneeraus ja uuden kerrostalon rakentaminen. Lisäksi kevään 2015 aikana Kunta käynnisti laajan terveysaseman saneerauksen joka toi eri palveluja käyttävää työvoimaa kuntaan.

Kuhmoinen sai paljon myönteistä julkisuutta, sillä Kuhmoisten satama valittiin vuoden 2015 vierassatamaksi Suomessa. Vuoden 2016 alussa tuli tieto, että Kuhmoisten satama on valittu jälleen vuoden vierassatamaksi Suomessa. Kuhmoisten satama teki historiaa, sillä koskaan aiemmin ei ole samaa satamaa valittu kahta kertaa peräkkäin vuoden vierassatamaksi..

Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tavoitteet on linjattu Kuhmoisten kunnan elinkeino- ja työllisyysstrategiaan. Strategia on kunnan yhteinen tahdonilmaus Kuhmoisten elinkeinojen ja työllisyyden kehittämiseksi. Strategiaan on määritelty kymmenen keskeistä tavoitetta ja keinoa kunnan elinvoiman vahvistamiseksi ja vetovoimaisuuden edistämiseksi. Strategiasta valitaan vuosittain kahdesta kolmeen keskeistä kehittämisen painopistealuetta.

Vuoden 2015 kehittämisen painopistealueita olivat: matkailun- ja elämyspalveluiden lisääminen, elävät kylät, sekä yrittäjyyden edistäminen ja asuntotuotannon lisääminen. Jatkuvana elinkeinojen kehittämisen teemana on uusien ja toiminnassa olevien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen.

Vuoden 2015 aikana elinkeinotoimi oli mukana noin 235 erilaisessa yrityskontaktissa. Lisäksi avustettiin seitsemää alkavaa yritystä, kolmea starttirahahakemusta. Lisäksi oli iso määrä muuta yritysten toimintaedellytyksiin liittyvää neuvontaa ja palvelua. Lisäksi elinkeinotoimi oli mukana kunnan elinkeinoelämälle merkittävässä yritysvaihdoksessa kun Puulon Oy sai uudet yrittäjät vuoden 2015 lopulla.

Kunta hankki keväällä 2015 valmistuneesta kerrostalosta kaksi alakerran liikehuoneistoa. Vuoden loppuun mennessä toinen liikehuoneistosta oli vuokrattu ja myös toinen tullaan vuokraamaan huhtikuussa 2016. Kunnan omistaman 24-hallin osalta kunta on käynyt aktiivisesti neuvotteluja, mutta vuoden loppuun mennessä hallissa on vielä runsaasti tilaa vuokrattavana, tosin vuokraajien määrä on noussut vuoden aikana hieman.

Elinkeinotoimi oli aktiivisesti mukana edistämässä Kiehtova Kuhmoinen hankkeen käynnistymistä. Valmistelutyön jälkeen Kuhmoisten yrittäjät ry teki päätöksen lähteä hakemaan hanketta. Hanke jätettiin Vesuri ry:lle vuoden vaihteessa ja helmikuussa 2016 Vesuri ry teki omalta osaltaan myönteisen päätöksen hankkeen 100 % rahoituksesta. Hankkeen kestoaika on 18 kuukautta ja sen kokonaisrahoitus on reilut 78 000 euroa.

Vuoden 2015 aikana elinkeinotoimi ei ollut kunnan säästöohjelmasta johtuen kunnan ulkopuolella olevilla messuilla, mutta osallistui ja oli mukana kunnan lukuisissa kesätaapahtumissa ja erilaisissa kuntalaisille suunnatuissa iltatilaisuuksissa muun muassa matkailun, kuntarakenteen, Uuden EU- ohjelmakauden ja yhdistystoiminnan osalta.

Maankäytön ohjaustyöryhmän toiminta painottui Satamanrinteen, Koskenpartaan ja Aurinkorinteen kaavojen vauhdittamiseen. Kaavojen edetessä ohjaustyöryhmä on ottanut kantaa ja tuonut paikallista näkemystä kaavojen sisältöön. Kaavojen valmistumista on hidastanut muun muassa useat eri selvitykset.

Elinkeinotoimintaa kehittävästä kahdesta työryhmästä elinkeinotyöryhmä kokoontui kahdeksan kertaa ja maankäytön ohjaustyöryhmä seitsemän kertaa vuoden 2015 aikana. Lisäksi oli kaksi työryhmien yhteistä palaveria.

Kunnan metsäomaisuuden myynnin tavoitteena oli 250 000- 300 000 euron puunmyyntitulo. Vuoden 2015 puunmyyntitulo oli 242 596 €. Vuoden 2015 hakkuita vaikeutti vähäluminen talvi. Lisäksi kunnalla oli palkattuna sulan maan ajaksi kaksi työntekijää metsänhoitotöihin (taimikonhoito ja perkaus). Metsänhoitotöitä tehtiin noin 45 hehtaaria.

Sivistystoimi

Lasten päivähoitoa sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille tarvitseville.

Uuden esi- ja perusopetussuunnitelman valmistelutyötä tehtiin yhdessä Jämsän kaupungin kasvatus- ja opetustoimen kanssa. Opetustoimen johtamista ja henkilöstön ammatillista osaamista ja täydennyskoulutusta kehittävään OSAAVA-ohjelmaan osallistuttiin suunnitelman mukaisesti; yhtenäiskoulun henkilöstölle hankittiin työyhteisön sosiaalista hyvinvointia edistävää Vaaka-mallikoulutusta.

Ratsastuslinja lisäsi lukion hakijamäärää 46%. Sähköiseen ylioppilastutkintoon alettiin valmistautua Abitti-kurssikoejärjestelmällä. Perusopetuksen laatuun, oppimistuloksiin ja kouluviihtyvyyteen vaikutettiin valtion erityisavustuksilla. TVT-taitojen edistämiseksi yhtenäiskoululle hankittiin iPad-tabletteja ja pedagoginen ICT-tukihenkilö kehittämään laitteiden opetuskäyttöä.

Riihigallerian kesänäyttelyssä oli esillä Jouko ja Raili Nivarpään muistonäyttely. Elokuva-toiminnalla tuotettiin erityisesti perheille yhdessä olon elämyksiä. Terveysliikunta on juurtunut osaksi kunnan peruspalvelua. Nuorten osallisuutta edistettiin yhteistyössä seurakunnan, MLL:n, partiolaisten ja 4H-yhdistyksen kanssa. Etsivä nuorisotyö järjestettiin ostopalveluna Työvalmennussäätiö Avitukselta.

Terveyskeskuksen jakelukeittiön toiminta lakkautettiin. Lähiruokaa valmistuskeittiöille hankittiin yhä enemmän paikallisilta toimijoilta.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa oli työntäyteinen vuosi. Isoja projekteja oli suunnittelussa ja toteutuksessa. Euromääräisesti isoin urakka oli terveysasemarakennuksen erilaiset saneeraustoimet. Suunnittelut uusiin investointeihin olivat käynnissä ja isoimpana yksittäisenä valmistuneena hankkeena oli Toritien kokonaisvaltainen saneeraus. ELY-keskus ollessaan tilaajana hallinnoi hanketta ja urakoitsijana toimi Destia. Samanaikaisesti päällä oli Toritien itäpuolen pihojen uusiminen sekä torin kantavan kerroksen vaihtaminen ja pinnoitus. Nämä kaikki valmistuivat lopullisesti kesäkuun alussa.

Päijännekodin perustusten pinnoitus, sadevesijärjestelmän saneeraus ja sokkelin patolevyjen asennus tehtiin noin 280 metrin matkalle koko pituudestaan. Terveysasemalla korjattiin talotekniikan putket, viemärit ja vesijohdot alakerrasta. Ulkopuolelta korjattiin sokkelin pinnat, sadevesijärjestelmä uusittiin, pihoja isonnettiin ja parkkipaikkoja lisättiin 18 kpl, alueelle. Katto saneerattiin kokonaan, yläpohjaan uudet eristeet, kattokulmaa muutettiin, julkisivua korjattiin, konesaumapeltikate asennettiin katoksi, urakka jatkui vuodenvaihteen jälkeen.

Vesiverkostoon saneerattiin uusia linjaventtiileitä, Peippokujalle uudet viemärit ja vesijohdot, jätevesipuhdistamon toiminnan optimointi aloitettiin. Mällykäisen kemikaalisyöttölaitteet uusittiin. Päällystystä tehtiin terveysaseman pihalla ja kevyenliikenteenväylällä satamassa. Huoltotie sataman alueella saneerattiin 80 metrin matkalla.

Kaavoitus eteni kolmella asemakaavalla, Aurinkorinne, Satamarinne ja Koskenparras. Valmistelu jatkuu edelleen vuonna 2016. Lisäksi Toritien asemakaavoitus ja keskustan osayleiskaavatyö aloitettiin.

Vuosi 2015 oli muutoksen vuosi, teknisenä johtajana aloitti rakennusmestari Mika Kyrö.

Aluearkkitehtina toimi Marja Kuisma vuoden loppuun asti, uusi sopimus Jämsän kanssa kaavoitusyhteistyöstä allekirjoitettiin. Ympäristösihteerinä toimi Marja-Leena Rajala. Rakennusvalvonta ja rakennustarkastuksen viranomaistehtävät ostettiin Padasjoen kunnalta, rakennustarkastajana toimi Lauri Pasanen.

Kuntien yleinen taloudellinen tilanne

Vuoden 2015 tiedot kuntien yleisestä taloustilanteesta olivat parempia kuin viime syksynä laaditussa julkisen talouden suunnitelmassa arvioitiin. Kuntien ennakoitua parempi tulos, velkaantumisen hidastuminen sekä kuntien maltilliset tuloveroprosenttien korotukset osoittavat kuntien toimivan vastuullisesti toteaa Suomen Kuntaliitto tiedotteessaan.

Kuntatalouden kokonaiskuva näyttää tällä hetkellä kohtuulliselta, vaikkakin kuntakohtaiset erot ovat suuria. Tilikauden tulos olikin negatiivinen yli 120 kunnassa. Kuntien talous on kärsinyt hitaasta talous- ja verotulojen kasvusta, työttömyyden noususta ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä viime vaalikaudella tehdyistä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista. Ilman valtionosuusleikkauksia kuntatalous olisi lähivuosinakin tasapainossa.

Tilinpääöstiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot laskivat noin yhdellä prosentilla. Menojen kasvua hidastivat yhtiöittämiset sekä erilaiset kuntien säästötoimet. KT Kuntatyönantajien kyselyn mukaan kunta-alalla leikattiin viime vuonna henkilöstömenoja noin 300 miljoonalla eurolla. Kuntien osuus työmarkkinatuen rahoituksesta kasvoi edellisestä vuodesta 160 miljoonaa ja oli viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,8 prosenttia. Kunnallisverotulot kasvoivat vain 1,8 prosenttia, vaikka 98 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2015. Muut verot kuten yhteisö- ja kiinteistövero, kasvoivat kuitenkin nopeammin. Kiinteistöverotuotot kasvoivat 6,1 prosenttia. Yhteisöveron kasvua selittää työmarkkinatuen kuntaosuuden korotuksen kompensoiminen 75 miljoonalla eurolla. Kiinteistöveron kasvu johtui pääasiassa kiinteistöverouudistuksesta, jossa muun muassa nostettiin veroprosenttien ala- ja ylärajoja. Valtionosuusleikkauksista johtuen valtionosuudet pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Investoinnit pienenivät 100 miljoonaa euroa.

Kuntien taloudessa menopaineita aiheuttavat kasvava työttömyys ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyys, turvapaikkahakijoiden määrä, lisääntyvä palveluiden kysyntä ja huomattavat investointitarpeet. Kuntatalouden kestävyys takaaminen edellyttää koko maan talouskehityksen selvää muutosta parempaan.

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaavoitus eteni vuonna 2015 kolmella asemakaavalla, Aurinkorinne, Satamarinne ja Koskenparras, jotka valmistuvat vuoden 2016 aikana. Lisäksi 2014 käynnistynyt Toritien asemakaava etenee vuoden 2016 aikana. Kuhmoisten kunnan osayleiskaavan päivitys käynnistyi vuoden 2015 lopulla.

Toritien kokonaisvaltainen saneeraus oli yksittäisistä isoista investoinneista suurin. ELY-keskus ollessaan tilaajana hallinnoi hanketta ja urakoitsijana toimi Destia. Samanaikaisesti käynnissä oli Toritien itäpuolen pihojen uusiminen sekä torin kantavan kerroksen vaihtaminen ja pinnoitus.

Sivistystoimi

Sivistystoimialalla toteutettiin n. 160.000 e menoleikkaus. Säästöohjelman ensisijaisena näkökulmana oli palvelujen järjestämisen toiminnallisuus ja saatavuus.

Päivähoidossa otettiin käyttöön tuntiperusteinen maksukäytäntö ja läsnäolon seurantapalvelu Daisy-mobiilisovellus. Päivähoitolaki muuttui elokuusta alkaen varhaiskasvatuslaiksi, mistä johtuen erityisesti ryhmäperhepäiväkodin toimintaedellytyksiin kiinnitettiin huomiota. Sivistyslautakunta teki esityksen päiväkodin perustamisesta.

Uusi perusopetuksen tuntijako ja kieliohjelma hyväksyttiin (astuvat voimaan v. 2016). Lukiossa otettiin käyttöön sähköinen kurssikoejärjestelmä Abitti, ja yksi luokka varusteltiin sähköisen yo-tutkinnon vaatimusten mukaiseksi. Koulukeskuksen lukitusjärjestelmän nykyaikaistaminen helpotti ja jämäköitti niin koulun päivä- kuin iltakäyttöä. Koulun kuntosalin käytöstä alettiin periä maksua.

Liikuntatoimessa otettiin käyttöön sähköinen toiminnanohjauspalvelu Liikuntapaikkojenhoito.fi. Päijännekodin keittiölle laadittiin meluntorjuntaohjelma työterveyshuollon meluannosmittauksen seurauksena.

Väestö, elinkeinorakenne ja työllisyys

Kuhmoisissa asui 31.12.2015 2 326 asukasta, joista miehiä 1 140 ja naisia 1 186. Muutos vuoden takaiseen on -47 asukasta. Asukasluvulla mitattuna Kuhmoinen on Suomen 317 kunnasta sijalla 258 ja maapinta-alan mukaan mitattuna Kuhmoinen on sijalla 94. Väestömuutos selittyy luonnollisella poistumalla, sekä normaalilla muuttoliikkeellä. Tilastojen mukaan väkiluvun pieneneminen on hieman hidastunut ja vuoden 2015 nettomuutto on ennakkotilastoinnin mukaan +2. Haasteita työnantajille tuo alueen työikäisten määrän väheneminen. Tämä näkyy jo nyt selvästi muun muassa hoiva- ja opetusallalla. Ikäihmisten ja vapaa-ajanasukkaiden määrän ja palvelutarpeen kasvu tuo kuntaan uusia mahdollisuuksia monialaiselle palveluyrittäjyydelle. Ennusteiden mukaan kunnan väkimäärä laskee vuoteen 2040 mennessä 1 916 asukkaaseen.

Kuhmoisten kunta on panostanut työllisyydenhoitoon palkkaamalla työsuunnittelijan vuodesta 2010 ja varaamalla määrärahaa tukityöllistämiseen, sekä yhdistysten työllistämistukeen. Työsuunnittelijana vuonna 2015 on toiminut Minna Korppila-Kauppinen.

Kuhmoisten kunnassa oli työttömiä työnhakijoita vuoden 2015 lopussa 166 henkilöä, mikä on 18,2 % työvoimasta. Vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi Kuhmoisissa 0,7 %. Työttömistä työnhakijoista oli miehiä 102 ja naisia 64. Alle 25 vuotiaita työttömiä oli vuoden lopussa 12 henkilöä ja yli 50-vuotiaita 103 henkilöä. Lisäksi yli vuoden työttömänä olleita oli 73 henkilöä. Alhaisimmillaan työttömyysprosentti oli syyskuun 15,1 %. Koko Suomen osalta työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi joulukuun 2015 tilaston mukaan 4,1 %.

Kunta työllisti vuoden aikana palkkatuella 15 eri henkilöä, mikä on 20 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Myös eri toimialojen sijaisuuksia hoidettiin tukityöllistämisen keinoin. Työllistämistä vaikeutti vuoden voimassa ollut palkkatukiudistus mikä edelleen huomattavasti työllistämistoimia, eikä kunnan alueelta löytynyt sopivia, palkkatukioikeutettuja henkilöitä läheskään kaikkiin avoimiin palkkatukityöpaikkoihin.

Vuonna 2015 Kuhmoisten kunta oli ainoa keskisuomalainen kunta, jossa niin kutsutut Kelan sakkomaksut pienenivät. Lisäksi kunnan sakkomaksut olivat alhaisimmat koko Keski-Suomessa. Kuhmoisten osalta vuoden 2015 sakkomaksuja oli 73 000 euroa. Sakkomaksut pienenivät edelliseen vuoteen verrattuna 4 %.

Kuhmoisten elinkeinoelämässä suurimmat alat liikevaihdolla mitattuna ovat kauppa, teollisuus ja rakentaminen. Alkutuotannossa työskentelee vajaat 15 prosenttia työvoimasta. Palvelualojen työpaikat kunnassa muodostavat yli puolet kaikista työpaikoista ja jalostuksen osuus on noin neljännes. Kuhmoisten kunnan alueella sijaitsevista yrityksistä suurin osa on rakennus- ja palvelualanyrityksiä sekä teollisuusyrityksiä. Eri toimialoilla olevien pienten palveluyritysten suuren määrän mahdollistaa kunnan alueella vapaa-aikaa viettävät yli 9 000 vapaa-ajanasukasta. Kuhmoisten kunnassa on reilut 200 yritystä.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Henkilöstö

Kuhmoisten kunnan tuottamat palvelut tuotetaan pääosin oman henkilöstön voimin. Jämsän kaupunki tuottaa yhteistoimintasopimuksen mukaan sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut Kuhmoisten kunnan alueella. Jämsän kaupunki on ulkoistanut pääosan sote-palveluiden tuottamisesta. Teknisen ja myös sivistystoimen palveluista osa tuotetaan ostopalveluna. Henkilöstön jaksamiseen liittyvien riskien vähentämiseksi Kuhmoisten kunta on työnantajana kiinnittänyt huomiota henkilöstön työhyvinvointiin ja hyvään työilmapiiriin. Kunnan henkilöstölle on tarjolla useita henkilöstöetuuksia ja työtyytyväisyyskyselyn totuttaminen joka toinen vuosi on asetettu tavoitteeksi.

Kunnan henkilöstö on sitoutunut toimimaan kunnan palveluksessa ja henkilöiden työurat ovat usein hyvin pitkiä. Teknisen toimen henkilössä on tosin viime vuosien aikana tapahtunut useitakin henkilövaihdoksia. Vaihdot ovat omalta osaltaan vaikeuttaneet erityisesti kunnan infraan liittyvien investointien toteutusta. Eläköityneiden ja poislähteneiden työntekijöiden tilalle on kuitenkin löytynyt uutta työvoimaa ja avoimet työpaikat on pystytty täyttämään. Kaikilla toimialoilla on panostettu vahvasti henkilöstön osaamiseen, muun muassa kehityskeskustelujen ja täydentävän kouluttamisen avulla.

Pienessä kuntaorganisaatiossa useilla työntekijöillä on hyvin laaja tehtäväkuva, joka asettaa omat haasteensa työn hallintaan. Laajat tehtäväkuvat eivät anna mahdollisuutta erikoistumiseen ja jatkuva kouluttautuminen on perus edellytys hyviin työsuorituksiin. Jatkuva huolta pienessä kunnassa aiheuttaa pätevän henkilöstön rekrytointi sijaistarpeita varten. Erityisesti hallinnossa usean henkilön päällekkäiset sairauspoissaolot saattavat vaarantaa palvelutuotannon sijaishenkilöstön puuttuessa.

Talouden näkökulmasta merkittävä tulevaisuudenriski on kunnan menojen ja tulojen epätasapaino. Tämän riskin toteutuminen on mahdollista erityisesti sosiaali- ja terveystaloudellisesti. Kunnan riskiksi ja epävarmuustekijäksi voidaan nimetä myös kuntalaisten palvelutarpeen kysynnän kasvu. Työikäisten määrän vähentyminen aiheuttaa kuntatalouteen haasteita ja heikentää ns. huoltosuhdetta. Kunnan väestön ikääntyminen aiheuttaa terveystaloudellisten kysynnän kasvua. Jos työttömyys kasvaa, aiheuttaa se menopaineita sosiaalitoimessa erityisesti toimeentuloturvan puolella.

Vesihuoltolaitoksen jatkuvan taloudellisen tappion vähentämiseksi on päätetty korjaustoimenpiteistä vuoden 2015 aikana. Tappiota minimoidaan ja tarkoituksena on, että

2018 vuoden tulos olisi jo voitollinen. Myös kaukolämpötoiminnan kannattavuus on toista vuotta peräkkäin raskaasti tappiollista. Toimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi etsitään jatkuvasti.

Tärkeimpien kiinteistöjen valmiudet toiminnan varmistamiseksi esim. sähkönjakelun keskeytyksien osalta ovat olemassa. Laitosten varavoimajärjestelmä on rakennettu jo aiemmin, jonka johdosta toiminta on varmistettu sähkökatkoista huolimatta, näihin kiinteistöihin kuuluvat Päijännekoti, Terveysasema, Jätevedenpuhdistamo ja Kuntala, lisäksi valmius siirrettävään varavoimaan on vedenottamoilla.

Laajakaista - kaikille 2015 hanke

Kuhmoisten kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 21.12.2015 § 71, että se myöntää enintään 3,9 miljoonan euron lainan takauksen Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:lle käytettäväksi laajakaistahankkeen rahoitukseen tarvittaville lainoille. Päätöksessä takauksen enimmäisajaksi on määritetty 20 vuotta. Takauksen ehtona on kunnalle annettava laajakaistaverkkoon liittyvä yritysikiinnitys. Kuhmoisten Verkkopalvelut on Kuhmoisten kunnan 100 % omistama tytäryhtiö.

Kunnan valtuuston tekemän päätöksen mukaan Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy on perustanut Kuhmoisten Laajakaista Oy:n toteuttamaan verkon fyysisen rakentamisen. Kuhmoisten Laajakaista Oy:ssä on osakkaina Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy 65 %:n osuudella ja Verkko-osuuskunta Kuuskaistan 35 %:n osuudella.

Kuhmoisten Verkkopalvelut on kilpailuttanut 3,9 miljoonan euron lainan niin, että lyhytaikaista lainaa tulee olemaan 1.470.000 euroa ja pitkäaikaista lainaa tulee olemaan 2.430.000 euroa. Lainan nostosopimus tehdään Kuntarahoitus Oy:n kanssa. Kuhmoisten Laajakaista Oy:n esittämän lainannostosuunnitelman mukaan lainan nostaminen käynnistyy maaliskuussa 2016 ja lainat on nostettu kokonaisuudessaan vuoden 2016 loppuun mennessä.

Hanke on Kuhmoisten kunnalle taloudellisesti suuri ja mikäli hanke ei etene suunnitellulla tavalla ja otetut lainat lankeavat Kuhmoisten kunnan maksettavaksi, saattaa se toteutuessaan aiheuttaa Kuhmoisten kunnan taloudelle merkittävän riskin.

Tietojärjestelmät

Kuhmoisten kunnan tietojärjestelmien tukipalvelut on ostettu ostopalveluna ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Ongelmatilanteissa tukipalvelua ei ole aina ollut saatavissa toivottuna ajankohtana ja tämä on saattanut aiheuttaa riskitilanteita erityisesti taloushallinnon maksuliikenteeseen liittyen. Tukipalvelun saatavuutta parannettiin rekrytoimalla kunnan palvelukseen määräaikainen atk-lähtökäsitteilijä. Määräaikaisuuden päätyttyä atk-tukihenkilönä on toiminut oppisopimusopiskelija.

Oikeudelliset riskit

Kuhmoisten kunnassa on ollut vuosien saatossa vireillä useitakin oikeusprosesseja ja niistä taloudellisesti merkittävin on ollut Lock-Wood Kuhmoinen Oy:n ja Lock-Wood Teknologia Oy:n liittyvät oikeusprosessit.

Ympäristötekijät

Vesihuoltolaitoksella on suoritettu valvontatutkimusohjelman mukaista vesijohtoverkoston veden laatutarkkailua. Syksyllä 2013 Mällykäisen vedenottamosta analysoidun vesinäytteen torjunta-ainejäämälöydön jälkeen veden pumppaus verkkoon lopetettiin. Vuoden 2014 joulukuussa Mällykäinen sai uudet aktiivihilisuodattimet ja säiliöt ja veden pumppaaminen verkostoon alkoi normaalisti.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty lakisäätteistä jäteveden päästötarkkailua. Puhdistamolla on ollut vaikeuksia 2014 kesällä ilmastuksen kanssa hajonneen pääilmastuskompressorin osalta. Laitteisto tuli täyteen toimintaan helmikuussa 2015. Ennen em. ajankohtaa laitteiston vajaatoiminta on aiheuttanut lupa-arvon ylityksen kahdesti, muuten puhdistamon toiminta on täyttänyt ympäristöluvassa esitetyt vaatimukset. Puhdistamolle on lisätty uusia mittauslaitteita ympäristöluvassa esitettyjen vaatimusten vuoksi.

Varavaimolaitteet asennettiin häiriötilanteiden varalle, mm. sähkökatkot ja myrskyt ovat aiheuttaneet aikaisemmin ongelmia vesi- ja viemärlaitokselle. Samoin jätevedenpuhdistamon ja pumppaamoiden hälytysjärjestelmän toimintavarmuutta on parannettu osittain niiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi.

Käyttöhenkilöstö on osallistunut toiminnan kehittämiseen ja häiriötilanteita varten on järjestetty myös useampia häiriötilanneharjoituksia.

Tehinkärjen jätevesi- ja puhdasvesiverkoston perustamisesta lähtien on ollut jatkuvaa hävikkiä veden osalta. Veden kulutus oli moninkertainen vedenpuhdistusjärjestelmälle. Aukkaat kärsivät tuolloin veden laadusta. Vuodelle 2014 vuodot on saatu kuriin ja vedenpuhdistuslaitteet huollettu.

Kunnan jätehuollon järjestämis- ja neuvontapalvelut on hankittu Jämsän Jätehuolto liikelaitokselta.

Hulevesistä ei ollut mainittavaa ongelmaa vuonna 2014 ja Kokkonniementien kevyenliikenteen väylän rakentamisen yhteydessä hulevesijärjestelmää alueella parannettiin.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selontekoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kuhmoisten kunnassa on hankintojen osalta noudatettu hankintalain säännöksiä. Pienhankintojen tekemisen menettelytavoista ei säädetä hankintalaissa. Hankintalakia sovelletaan ainoastaan EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Pienhankinnoilla tarkoitetaan niitä hankintoja, jotka alittavat kansalliset kynnysarvot. Pienhankintojen tarkoituksenmukainen, hankinnan laatuun ja laajuuteen soveltuvien hankintatapojen soveltaminen on jäänyt hankintayksiköiden omaan harkintaan. Kuhmoisten kunta hyväksyi pienhankintaohjeen vuonna 2013.

Kunnan johtoryhmätyöskentelyssä on kiinnitetty erityistä huomiota toiminnan suunnitteluun, aikataulujen laatimiseen, toimialojen säännöllisten työpaikkakokousten pitämiseen ja sisäiseen tiedottamiseen. Kunnassa on otettu käyttöön 1.1.2013 alkaen sähköinen asianhallintajärjestelmä, joka myös oma osaltaan kehittää kunnan sisäistä johtamis- ja hallintajärjestelmää. Kunnassa järjestetään talouteen liittyviä yhteisiä palavereja, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita.

Kunnanhallituksen on selonteossa käytävä läpi sisäisen valvonnan eri kohdealueet ja jos kunnan sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Valtuuston asettamat sitovat tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Tavoitteiden seurantaan tuleekin kiinnittää erityistä huomiota jo tilikaudella. Jos selkeästi on odotettavissa, että tavoite ei tule toteutumaan, tulee asiasta raportoida ja tehdä tarvittava muutosesitys jo ennen tilikauden päättymistä.

Määrärahojen käytössä tulee vastuullisten viranhaltijoiden kiinnittää erityisessä huomiota määrärahojen riittävyyteen. Käyttötalouden osalta menokuri on ollut pääosin hyvä, mutta esimerkiksi vesilaitoksen ja kaukolämmön tulot eivät ole riittäneet menojen kattamiseen. Investointien rahoituksessa tulee varainkäyttöä tehostaa, jotta määrärahaylityksiltä välttäisiin. Suurista investoinneista tulee tehdä etukäteen ns. maksupositit, jotta kunnan taloushallinto aikatauluttaa varojen käyttöä ja voi varautua rahoitustarpeeseen. Kunnanhallituksen vuosittainen talousarvion täytäntöönpano-ohje on kaikkia sitova asiakirja, joka omalta osaltaan ohjaa toimialoja vastuulliseen taloudenhoitoon.

Kunnanhallitus on ohjeistanut virkojen ja toimien täyttölupaohjeistuksen osalta siten, että täyttölupaesityksessä tulee olla perustelut tehtävän edelleen täyttämiseksi sekä sille, onko tehtävät tarpeellista täyttää kokoaikaisena ja vakituksena. Täyttölupa tulee pyytää hyvissä ajoin ennen tehtävän laittamista avoimeksi ja hakua ei saa tehdä ennen kunnanhallituksen antamaa täyttölupaa.

2. Riskienhallinnan järjestäminen

Yleishallinto

Yleishallinnossa riskien arviointia tehdään jatkuvasti erityisesti talouden hallintaan liittyen. Kunnan talouden hallintaan liittyvät ratkaisut joudutaan usein arvioimaan monesta eri näkökulmasta. Suurimman riskin aiheuttaa taloushallinnon henkilöstön vähäinen lukumäärä. Erityisesti mahdollisten päällekkäisten sairauspoissaolojen aikana palvelutuotanto vaarantuu. Maksuvalmiuden turvaamiseksi Kuhmoisten kunta on solminut kuntatodistusohjelmat eri rahoituslaitosten kanssa, jotka varmistavat nopean maksuvalmiuden.

Sivistystoimi

Sivistystoimissa riskien arviointia on tehty erityisesti niiden palvelujen turvaamiseksi, joiden on toimittava päivittäin: ateriapalvelu, opetus ja lasten päivähoido. Toiminnasta vastaavien esimiesten välttämättömille tehtäville on nimetty varahenkilöt. Jatkuvaa huolta pienessä kunnassa aiheuttaa sopivan henkilöstön rekrytointi sijaistarpeita varten. Avoimella sijaishaualla pyritään turvaamaan sijaisten saatavuus ruokapalveluissa, opetuksen järjestämisessä ja lasten päivähoidossa.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa riskien arviointi on valmistunut vuonna 2014. Arviointi sisälsi fyysikaalisten vaaratekijöiden, tapaturman vaaran, ergonomian, kemiallisten vaaratekijöiden, biologisten vaaratekijöiden sekä henkisen kuormittumisen tarkastelun työpisteittäin ja henkilöittäin. Riskien arviointi päivitetään kolmen vuoden välein.

Riskienhallinta ja seuranta

Yleishallinto

Yleishallinnon rooli riskienhallinnassa on suuri. Erityisesti taloushallinnon henkilöstön kautta tapahtuva kunnan varojen käytön valvonta ja siihen liittyvä tarkkailu on merkittävä osa riskienhallintaa. Yleishallinnon henkilöstö noudattaa kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita vastuujakoihin ja toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Sisäisen valvonnasta on keskusteltu työpaikkakokouksissa. Sisäisestä valvonnasta on järjestetty myös koulutustilaisuus kunnan henkilöstölle ja kunnan luottamushenkilöille.

Sivistystoimi

Toimialan yksiköiden varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään vuosittain. Poistumisharjoituksia järjestetään vuosittain. Henkilöstön ensiaputaidot on päivitetty koulutuksella.

Tekninen toimi

Tekninen toimi on vastuussa riskienhallinnasta ja seurannasta sekä on velvollinen kehittämään riskienhallintaa kokonaisuutena. Erityisalojen lisäkoulutus on tarpeen. Syksyllä järjestettiin valmiusharjoitus KESKI15, jossa mm. käsiteltiin yksityiskohtaisesti vesilaitoksen varautumista häiriö- ja kriisitilanteisiin.

Riskien ennakointi

Yleishallinto

Kunnan maksuvalmiuteen liittyviin riskeihin on vuonna 2015 pystytty kaikilta osin varautumaan ajoissa.

Tekninen toimi

Vesihuollon ajallisiin riskeihin on pystytty varautumaan ennakolta. Kuluneen vuoden aikana vesihuoltolaitos on toiminut valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Mällykäisen vedenottamon tekniikan uusiminen takaa puhtaan veden pumppaamisen verkostoon. Torjunta-ainejäämiä on, mutta aktiivihiihtisuodattimet poistavat ne tehokkaasti. Vesihuollon verkostoa on uusittu laadun parantamiseksi. Valvontatutkimusohjelma on päivitetty 2015 vuoden aikana. Kolmatta vedenottamoa ei ole rakennettu. Eteen tulleet tapaukset eivät olleet niiden laajuus huomioiden ennalta arvattavia.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Yleishallinto

Yleishallinnon hankinnat alittivat vuonna 2015 kansallisen kynnysarvon. Kaikki hankintoihin liittyen on pyydetty tarjoukset. Vuonna 2015 kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa

on sovellettu kunnanhallituksen kokouksessaan 13.1.2014 § 18 hyväksymää pienhankintaohjetta.

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on linjattu omaisuuden hankinnan ja luovutuksen periaatteet. Omaisuuden hoidon valvonta on kuvattu tehtäväkuvausten tasolla.

Tekninen toimi

Niiltä osin kuin hankkeen kokonaiskustannukset ovat olleet selkeästi arvioitavissa etukäteen ja ovat ylittäneet kynnsarvot, on hankkeet kilpailutettu hankintalain mukaisesti.

3. Sopimustoiminta

Yleishallinto

Yleishallinnossa valvotaan yleishallinnon toimesta laadittujen sopimusten ehtoja siltä osin, kun sopimusten ehdot kuuluvat yleishallinnon toimialaan. Sopimusehtoja, joiden velvoitteiden täyttäminen kuuluu muille toimialoille, kuuluu valvoa kyseisen toimialan viranhaltijoiden toimesta. Asuinkiinteistöjen vuokrasopimusten valvonta on kuitenkin täysin yleishallinnon vastuulla.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa tehtyjen sopimusten ehtoja ja vanhentumisaikoja seurataan säännöllisesti. Vuokrasopimusten kiinteistöihin liittyvät tekniset osat saatetaan selkeämmiksi.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sivistystoimi

Sivistystoimen osastokokouksissa on käsitelty sisäisen valvonnan ohjeita ja esimiesten velvollisuuksia. Hallintosäännön määrittelemien toimivaltuuksien noudattamiseen, toiminnan taloudellisuuteen liittyviin virkavelvoitteisiin ja viranhaltijapäätösten asianmukaisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tekninen toimi

Sisäinen valvonta on ollut jatkuvaa toimintojen tarkkailua sekä havaittuihin epäkohtiin puuttumista. Epäkohtien luonteesta riippuen niihin on puututtu joko välittömästi tai osastokokousten yhteydessä. Yhtenä aiheena kehityskeskusteluissa ovat olleet henkilöriskit ja eritoten työturvallisuus ja toiminnan riskit sekä sisäinen valvonta yhtenä kokonaisuutena liittyvänä työkaluna. Teknisen toimen työntekijöiden kokonaisvaltainen vastuu omasta työstään on kehittämistoimenpiteenä mm. epäkohtien löytymiseksi.

Yleishallinto

Yleishallinnossa sisäinen valvonta on jatkuvaa kunnan toimintojen arviointia erityisesti taloudenhallinnan näkökulmasta katsottuna. Yleishallinnon henkilöstö on sitoutunut noudattamaan kunnan sisäisen valvonnan ohjesäännön asettamia velvoitteita toiminnan ja varojen käytön tarkkailuun liittyen. Epäkohtiin on puututtu kulloinkin niiden edellyttämällä tavalla. Yleishallinnon toimesta kunnan toimialoilla on otettu käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä. Käyttöönotto on vaiheittainen ja se jatkui myös vuonna 2015. Asianhallintajärjestelmän voidaan katsoa olevan olennainen osa riskienhallintaa, koska se lisää sisäistä läpinäkyvyyttä kunnan toimintoihin liittyen.

Kuhmoisten kunnan tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kuhmoisten kunta teki vuodelle 2015 talousarvion, jossa tilikauden tulosarvio oli 42 660 euroa ylijäämäinen. Kunnan talousarviota vuodelle 2015 muutettiin syksyllä 2015, muutettu tulosarvio on 241 590 euroa ylijäämäinen. Kuhmoisten kunnan vuoden 2015 tilinpäätös on 691 963,51 euroa ylijäämäinen. Hallintokuntien toimintatuotot alittivat annetun talousarvion 86 956,05 euroa ja toimintakulut alittivat talousarvion 477 917,68 euroa. Toimintakatteen eli tuottojen ja kulujen erotus vaikuttaa ylijäämään 390 961,63 euroa.

Talousarvion mukaan kunnan verotulot ovat 8,1 milj. euroa ja tilinpäätöksen toteuma on 8 155 090,92 euroa eli verotulot toteutuivat 55 090,92 euroa budjetoitua suurempana. Yhteisöveron tuotto ylittyi talousarviomuutoksenkin jälkeen vielä 63 531,45 euroa.

Kuhmoisten kunnan saamien valtionosuuksien kasvu on ollut merkittävää viime vuosina. Vertailutietona voidaan todeta että vuonna 2005 valtionosuudet olivat 5,2 milj. ja vuoteen 2014 ne olivat kasvaneet 9,1 milj. euroon. Tilinpäätösvuoden valtionosuudet olivat 9 040 323 euroa, joka on hieman pienempi kuin vuonna 2014 saatu valtionosuus. Vuoden 2015 talousarvio alittui valtionosuuden osalta 6 057 euroa.

Käyttötalouden menoissa valtuuston sitovuustason ylityksiä ei ole, kaikki hallintokunnat ovat alittaneet annetun talousarvion. Rahoituskulut ylittivät talousarvion 51 464 €, ylitys johtui pääosin rahoitusarvopapereiden arvon alentumisesta. Arvopapereista kirjataan tilinpäätökseen arvon alenema, mikäli tilinpäätöshetken arvo on alhaisempi kuin hankintahinta.

Tuottojen osalta talousarvion alitukset ovat elinkeinoelämän edistämisessä 13 182,15 euroa, jossa puunmyyntitulot jäivät 8 986,64 euroa alle talousarvion. Ruokapalveluissa tulojen alitus oli 47 305,24 euroa, mutta menot alittuivat vastaavasti. Ateriahinnoittelu perustuu pääosin toteutuneisiin menoihin, joten tuottojen alitus on perusteltu, koska menot ovat myös alittuneet. Laitostoiminnan tuotot alittuivat 101 894,07 euroa, vesi- ja jätevesimaksujen korotus tuli voimaan 1.4.2015 alkaen, jolloin kolmen kuukauden hinnankorotus jäi alkuvuodelta saamatta, kaukolämmön osalta alitus selittyy talven leutoudella sekä uusia ajateltuja liittyjiä eli kaukolämmön käyttäjiä ei ole saatu vuodelle 2015. Alkuperäisen talousarvion myyntituottoja alennettiin muutostalousarviossa 150 000 €, puunmyyntituottaja 50 000 € ja laitostoiminnan myyntituottoja 100 000 €. Muutetussa talousarviossa tuottojen alentaminen ei ollut riittävä, koska alennettuunkaan tasoon ei päästy.

TULOSLASKELMA:

Tulojen alitukset	186 873,89
Tulojen ylitykset	-176 720,58
Menojen alitukset	-479 573,27
Menojen ylitykset	51 464,89
Netto	-417 955,07

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmasta voi lukea, että kunnan ulkoiset toimintatulot vuonna 2015 ovat 2,664 milj. euroa (2014 tp 2,878 milj. euroa), tuotot ovat 0,087 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2015 tilinpäätöksen toimintatuotot ovat alentuneet 7,41 % vuoden 2014 toimintatuotoista. Vuoden 2014 toimintatuotoissa oli kiinteistöille tehtyjen pannuhuonetöiden laskutustulot (147 394 €), liittyen kaukolämpöverkoston rakentamiseen. Ilman tätä tuloa tulojen alenema on 2,41 %.

Tilinpäätösvuoden ulkoiset toimintakulut ovat 18,119 milj. euroa (2014 tp 18,376 milj. euroa), kulut ovat 0,478 milj. euroa talousarviossa arvioitua pienemmät. Vuoden 2015 tilinpäätöksen toimintakulut ovat alentuneet 1,4 % vuoden 2014 tilinpäätöksen toimintakuluista. Erityisesti alitusta menojen osalta tapahtui palveluiden oston menolajeilla sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat menolajeilla. Henkilöstökulut tilinpäätöksessä ovat yhteensä 4,547 milj. euroa, kulut ovat alentuneet edelliseen vuoteen 4,88 %. Palveluiden ostot ovat yhteensä 11,929 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 1,02 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintaan käytettiin 1,312 milj. euroa, alenema edelliseen vuoteen on 5,68 %.

Verotuloja kertyi 8,155 milj. euroa ja valtionosuuksia 9,040 milj. euroa. Verotulot kasvoivat vuoden 2014 tilinpäätökseen nähden 6,11 %, valtionosuudet alenivat vuoden 2014 tilinpäätöksestä 0,39 %.

Kokonaisuutena tarkastellen kunnan tulot ylittivät menot siten, että vuosikatteesta muodostui 1 803 345,07 € positiivinen (2014 tp 1 383 592,92 € positiivinen). Vuosikate asukasta kohti on 775 €. Vuoden 2015 poistot ovat 1,114 milj. euroa (2014 tp. 1,117 milj. euroa), Poistot ja arvonalentumiset huomioiden tilikauden tulokseksi muodostuu ylijäämää 689 486,23 euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoiset)	2015 1 000 €	2014 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	2 664	2 878
TOIMINTAKULUT	-18 119	-18 376
TOIMINTAKATE	-15 455	-15 498
VEROTULOT	8 155	7 685
VALTIONOSUUDET	9 040	9 076
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT		
KORKOTUOTOT	114	125
MUUT RAHOITUSTUOTOT	49	52
KORKOKULUT	-21	-20
MUUT RAHOITUSKULUT	-79	-37
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	63	120
VUOSIKATE	1 803	1 383
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 114	-1 117
SATUNNAISET TUOTOT		
SATUNNAISET KULUT		
TILIKAUDEN TULOS	689	266
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	2	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	691	278
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,7	15,7
Vuosikate/Poistot, %	161,8	123,8
Vuosikate, euroa/asukas	775	583
Asukasmäärä	2 326	2 373

Tunnuslukujen selitykset:

$$\text{toimintatuotot/toimintakulut, \%} = 100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$$

Tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloina ja valtionosuuksina.

$$\text{vuosikate / poistot, \%} = 100 \times \text{vuosikate/poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Rahoituslaskelma

Investointimenoja kunnalle kertyi eri hankkeista yhteensä 1 608 503,92 € ja investointituloja osakkeiden ja kiinteistön myynnistä on yhteensä 59 515,02 €. Kunta hankki Asunto Oy Kuhmoisten Jussinhovin osakkeita yhteishinnaltaan 303 960 euroa. Investointina jatkettiin terveysaseman saneerausta 934 060,73 eurolla ja Päijännekodin korjauksiin käytettiin tilinpäätösvuonna rahaa 79 308,52 euroa. Kiinteistöinvestointeihin käytettiin rahaa kaikkiaan 1 071 317,40 euroa. Toritien kunnostusta jatkettiin ja tilinpäätösvuonna siihen käytettiin investointirahaa 98 255,60 €. Toritien alueen kunnostuksen kokonaishinnaksi tuli 331 442,41 €. Lisäksi tilinpäätösvuonna investoitiin vesi- ja viemäriverkostoon yhteensä 31 773,19 €. Yleisiin alueisiin ja liikenneväyliin käytettiin rahaa yhteensä 127 171,05 €. Muut investoinnit edellä mainittujen lisäksi ovat yhteensä 74 282,28 €.

Antolainojen vähennyksenä rahoituslaskelmassa on Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy:lle ja Kuhmoisten Vanhustentaloyhdistys ry:lle annettujen antolainojen lyhennykset. Lainat on annettu v. 2014 kaukolämpöverkostoon liittymisen kustannuksiin.

Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 1,0 milj. euroa, jolla rahoitetaan terveysaseman saneerausta. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 296 576,34 eurolla. Lyhytaikaista lainaa tilinpäätöshetkellä oli 1,2 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	1 803	1 383
SATUNNAISET ERÄT, NETTO		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-113	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-1 609	-1 233
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		
PYSYVIEN VAST. HYÖDYKK. LUOV.TULOT	173	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	254	150
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS		-223
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	11	
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	1 000	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-296	-344
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	-2 000	1 500
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	852	-682
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-433	251
RAHAVAROJEN MUUTOS	-179	401
RAHAVARAT 31.12.	3 339	3 518
RAHAVARAT 1.1.	3 518	3 117
	-179	401
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
RAHAVIRRAN KERTYMÄ 5 VUODELTA, €	494	1 399
INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %	112,1	112,2
PÄÄOMAMENOJEN TULORAHOITUS, %	94,7	76,9
LAINANHOITOKATE	5,7	3,9
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	60,6	63,5
ASUKASMÄÄRÄ	2 326	2 373

Tunnuslukujen selitykset:**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta**

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

investointien tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöömaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantaa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa eli kassavaroja.

kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenkö päivän kassasta maksut voidaan kunnan kassavaroilla kattaa.

Tasetarkastelu

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta laskettaessa vuoden 2015 tilinpäätöksen perusteella kunnan omavaraisuusaste on 77,8 % (2014 tp 73,5 %). Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 21,0 % (2013 tp 26,6 %).

Kunnan taseessa lainakanta tilinpäätösvoiton lopussa oli n.2,6 milj. euroa eli 1 126 euroa/asukas (1 650 euroa/asukas v. 2014). Kunnan pitkäaikaiset lainat taseessa on 1,4 milj. euroa ja lyhytaikaiset lainat 1,2 milj. euroa.

Kunnan taseessa 31.12.2015 edellisten tilikausien ylijäämä on 3 507 214,76 euroa. Hallitukselle esitetään, että tilikauden ylijäämä 691 963,51 euroa kirjataan taseen tilikauden ylijäämätilille.

Kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaokutteiset menot	0	11
Aineettomat hyödykkeet	0	11
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 545	2 536
Rakennukset	6 399	6 812
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 245	4 244
Koneet ja kalusto	92	118
Muut aineelliset hyödykkeet	3	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 309	719
Aineelliset hyödykkeet	14 593	14 432
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 165	1 880
Muut lainasaamiset	571	582
Muut saamiset	11	11
Sijoitukset	2 747	2 473
PYSYVÄT VASTAAVAT	17 340	16 916
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	481	445
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	481	445
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	396	508
Lainasaamiset		
Muut saamiset	126	90
Siirtosaamiset	67	605
Lyhytaikaiset saamiset	589	1 203
Saamiset	589	1 203
Rahoitusomaisuusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	2 867	2 769
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 867	2 769
Rahat ja pankkisaamiset	473	749
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 929	4 721
VASTAAVAA	21 750	22 082

VASTATTAVAA

	2015	2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684	12 684
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 507	3 229
Tilikauden yli-/alijäämä	692	278
OMA PÄÄOMA	16 883	16 191
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	42	45
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	42	45
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	643	611
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	643	611
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 409	670
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	4	4
Muut pitkäaikaiset velat	182	221
Pitkäaikainen	1 595	895
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 211	3 197
Lainat julkisyhteisöiltä	0	50
Saadut ennakot		
Ostovelat	717	477
Liittymismaksut ja muut velat	115	126
Siirtovelat	544	490
Lyhytaikainen	2 587	4 340
VIERAS PÄÄOMA	4 182	5 235
VASTATTAVAA	21 750	22 082

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	77,8	73,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	21,0	26,6
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	4,2	3,5
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1805	1478
Lainakanta 31.12. (milj. €)	2,6	3,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	1126	1650
Lainasaamiset (milj. €)	0,6	0,6
Asukasmäärä	2326	2373

Tunnuslukujen selitykset**omavaraisuusaste, %**

= 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (koko pääoma - saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 30 %.

kertynyt yli-/alijäämä

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

lainakanta 31.12.

$$= \text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

lainat euroa/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

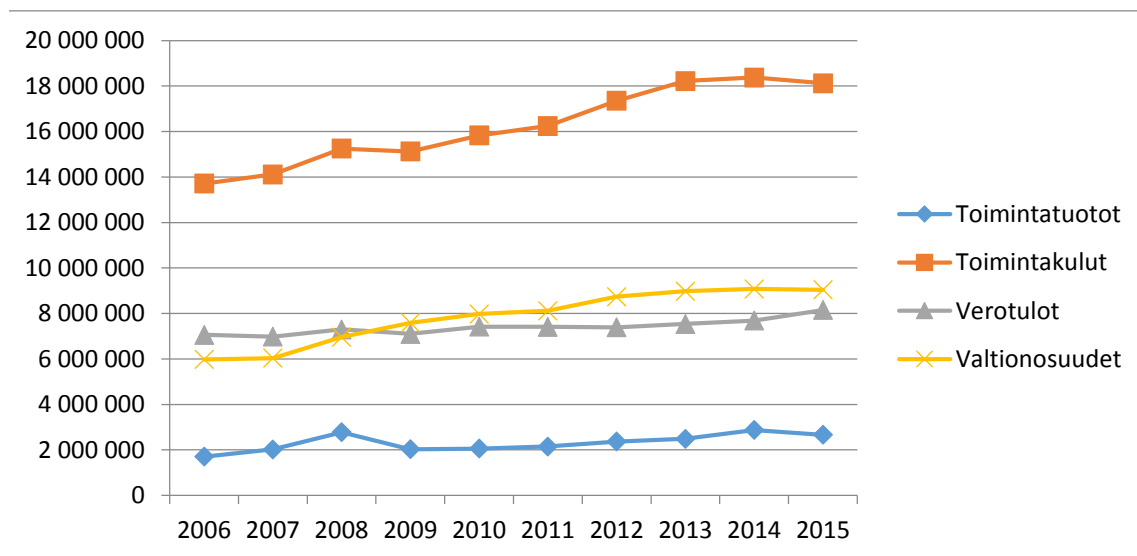
lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset.}$$

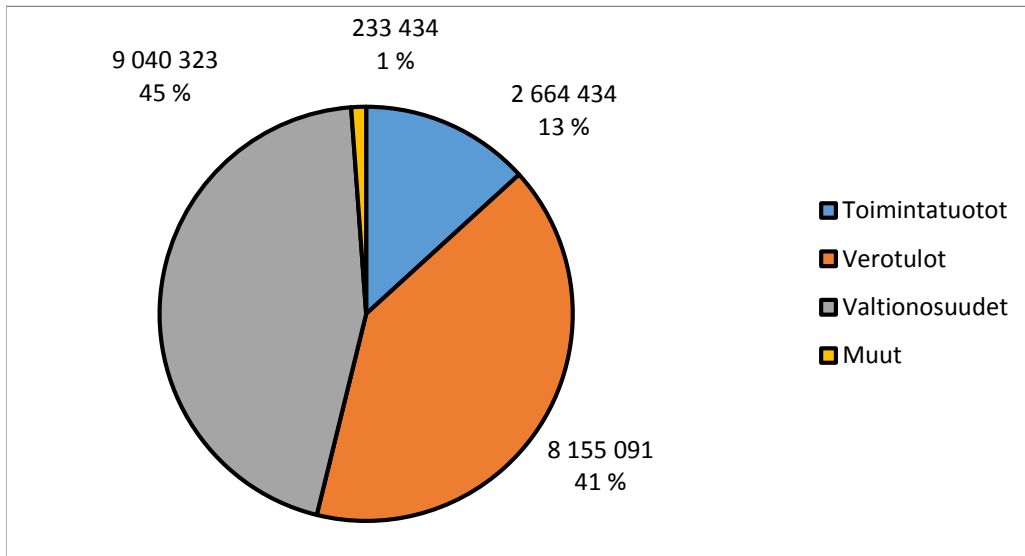
Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2664	Toimintakulut	18119
Verotulot	8155	-Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	9040	Korkokulut	21
Korkotuotot	114	Muut rahoituskulut	79
Muut rahoitustuotot	49	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		-Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	
luovutusvoitot	-113	-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
Investoinnit		luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.tulot	173	Investointimenot	1609
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	11	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	296
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2000
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	21093	Kokonaismenot yhteensä	22124
Täsmäytys:			
Kokonaistulot	21093	Muut maksuvalmiuden muutokset	-852
Kokonaismenot	22124	Rahavarojen muutos	-179
	-1031		-1031

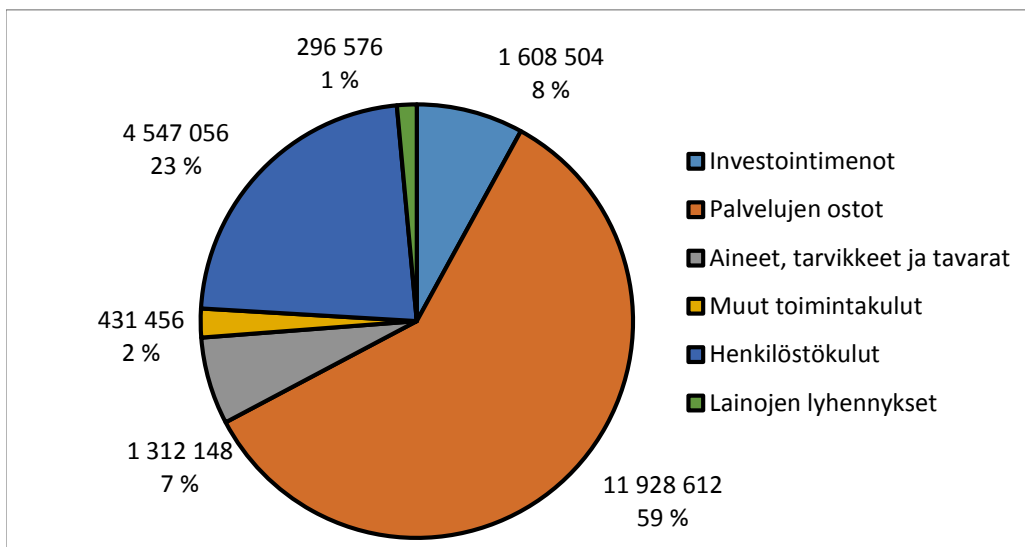
Kunnan tulojen ja toimintamenojen kehitys vuosina 2006 - 2015



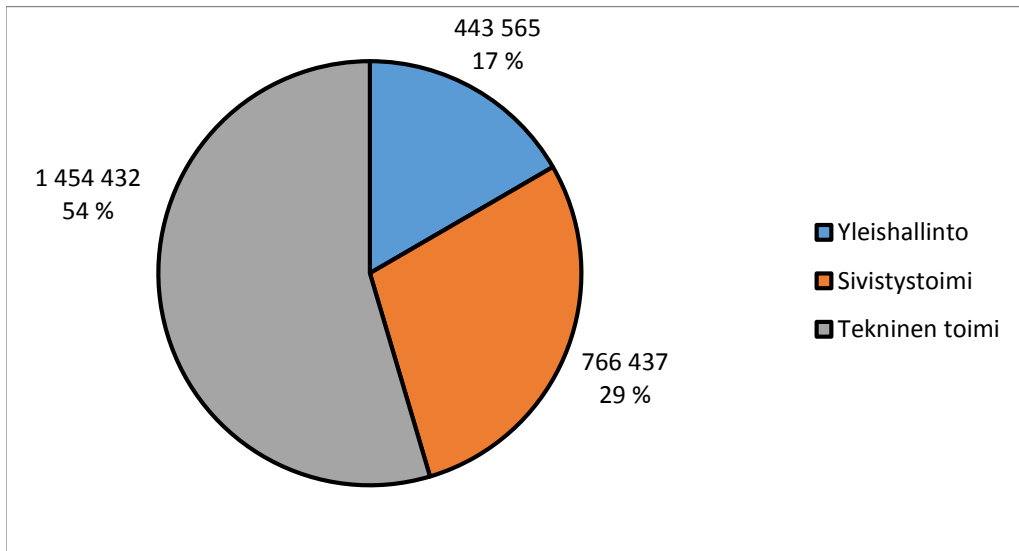
Kunnan tulojen jakautuminen (ulkoiset)



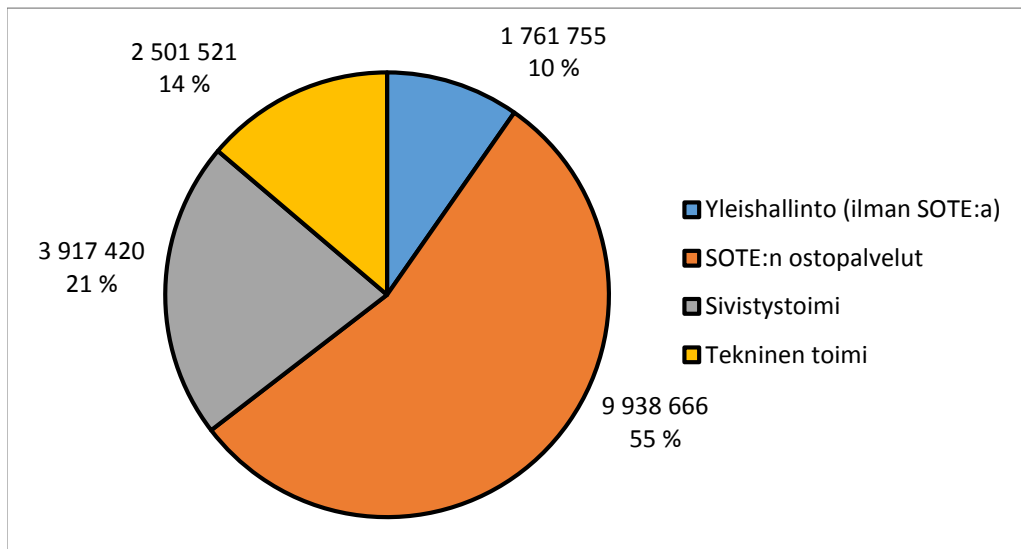
Kunnan menojen jakautuminen (ulkoiset)



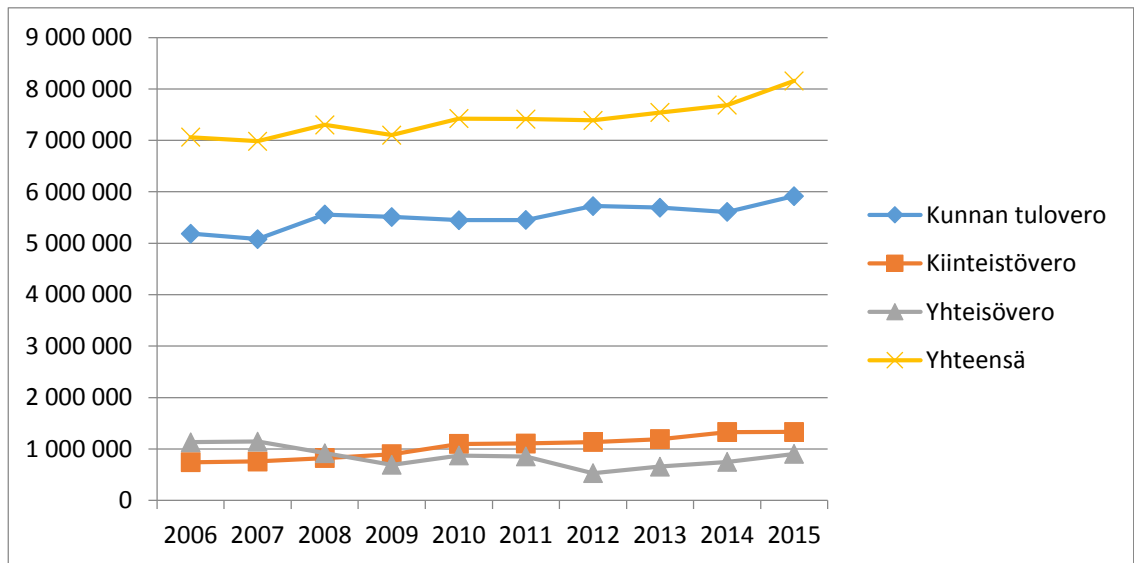
Toimintatuotot toimialoittain (ulkoiset)



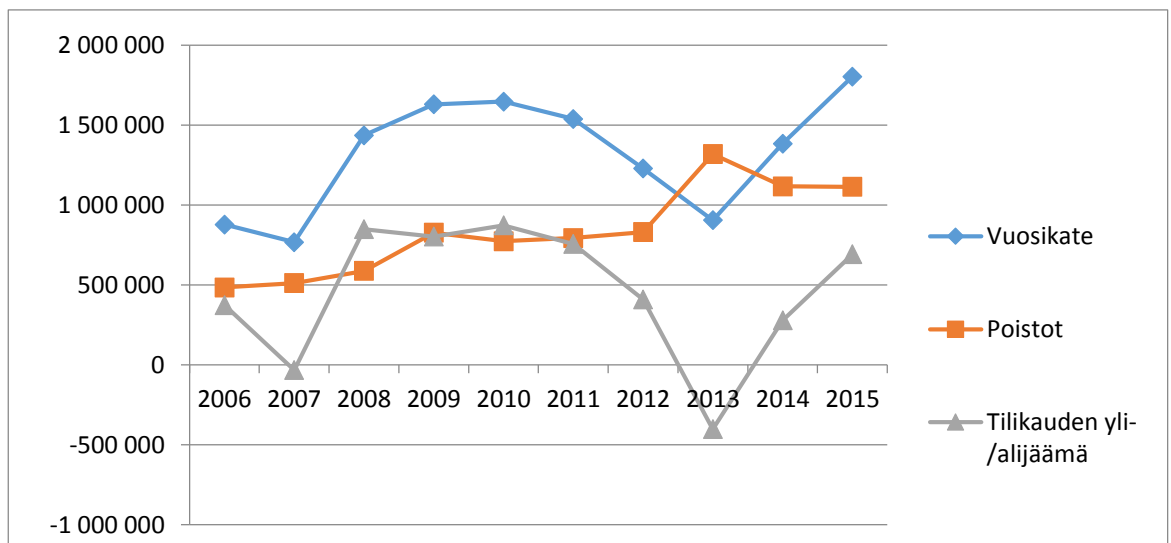
Toimintakulut toimialoittain (ulkoiset)



Verotulojen kehitys vuosina 2006 - 2015



Vuosikatteen ja tuloksen kehitys vuosina 2006 - 2015



Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuhmoisten kunnan tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt olivat vuonna 2015 seuraavat:

Tytäryhteisöt:

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy (omistusosuus 100 %)

Kuhmoisten Päijälänkoti As Oy (omistusosuus 100 %)

Kuntayhtymät:

Keski-Suomen liitto (0,90 %)

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky (0,15 %)

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (1,27 %)

Päijät-Hämeen koulutuskonserni (0,19 %)

Osakkuusyhteisöt:

Asunto Oy Kuhmoisten Hokkalanperä (35 %), omistus v. 2016 31,7 %.

Asunto Oy Peltohokkala (25,6 %), ei enää v. 2016 osakkuusyhteisö, omistus 20,47 %

Kiinteistö Oy Pohjoisportti (35,5 %)

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy on raportoinut kunnanhallitusta toiminnastaan neljännesvuosittain konserniohjeen mukaisesti.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		2
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		6
Yhteensä	6	8

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy

Kuhmoisten kunnan merkittävin konserniin kuuluva yhtiö on Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy. Yhtiön tärkeimpiä tehtäviä on kohtuuhintaisten ja hyväkuntoisten vuokra-asuntojen tarjoaminen kuntalaisille. Vuokria korotettiin toimintavuoden aikana vain asuntokohtaisesti perustuen huoneistoon tehtyihin korjauksiin. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli 89 %. Rakennuskannan systemaattista korjaustoimintaa ja hyvästä kunnosta huolehtimista on yhtiössä jatkettu edellisen vuoden tapaan. Rakennuskannan hyvässä kunnossa säilyttäminen vähentää sekä taloudellisia että turvallisuusriskejä huomattavasti. Keskustassa sijaitsevat kiinteistöt liitettiin kunnan rakentamaan kaukolämpöverkkoon, liittyminen toteutui vuoden 2014 alussa. Kuhmoisten kunta myönsi v. 2013 kaukolämmön aiheuttamiin kustannuksiin yhtiölle antolainan, lainan nostettiin vuonna 2014. Tilikaudella päätettiin, että Myllykuja 15 erillisessä rakennuksessa sijaitsevat asunnot 8 -11 puretaan korjauskelvottomina.

Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöjen tilinpäätös ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutuminen on liitteenä 4.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	Tilivuosi	Tilivuosi
	2015 1 000 €	2014 1 000 €
Toimintatuotot	4 716	4 852
Toimintakulut	-20 932	-21 272
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	1
Toimintakate	-16 216	-16 420
Verotulot	8 155	7 685
Valtionosuudet	10 316	10 481
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	105	118
Muut rahoitustuotot	50	53
Korkokulut	-56	-63
Muut rahoituskulut	-90	-49
Vuosikate	2 264	1 805
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 360	-1 503
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-36	
Satunnaiset erät	-2	1
Tilikauden tulos	865	304
Tilinpäätössiirrot	-6	-63
Tilikauden verot	-2	
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet	-2	-2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	855	239
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,5	22,8
Vuosikate/Poistot, %	60,1	83,2
Vuosikate €/asukas	973	761
Asukasmäärä	2 326	2 373

Tunnuslukujen selitykset:

Toimintatuotot/toimintakulut, % = 100* Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate/poistot, % = 100* Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitalinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2015 1 000 €	Tilivuosi 2014 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 264	1 805
Satunnaiset erät	-2	1
Tilikauden verot	-2	
Tulorahoituksen korjauserät	-120	11
	2 140	1 818
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 951	-1 644
Investointitulot	199	8
Investoinnit netto	-1 752	-1 637
Toiminnan ja investointien rahavirta	388	181
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-63
Antolainasaamisten vähennykset	3	
Antolainauksen muutokset	3	-63
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 680	31
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 186	-586
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 005	1 544
Lainakannan muutokset	-1 510	989
Oman pääoman muutokset	-30	2
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	-3	151
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-4
Saamisten muutos	621	-455
Korottomien velkojen muutos	244	-300
Muut maksuvalmiuden muutokset	862	-607
Rahoituksen rahavirta	-675	321
Rahavarojen muutos	-288	502
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 562	3 847
Rahavarat 1.1.	3 850	3 345
	-288	502
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	129,2	110,3
Lainanhoitokate	4,1	2,9
Kassanriittävyys (pv)	55	59

Tunnuslukujen selitykset:**Investointien tulorahoitus, %**

=100* Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys (pv)

=365 pv* Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan konsernin rahavaroilla kattaa. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	Tilivuosi 2015 1 000 €	Tilivuosi 2014 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	105	114
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 810	2 799
Rakennukset	10 460	11 119
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 250	4 249
Koneet ja kalusto	254	280
Muut aineelliset hyödykkeet	6	6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 530	809
Aineelliset hyödykkeet	19 312	19 261
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 169	897
Lainasaamiset	60	63
Muut sijoitukset	12	12
Sijoitukset	1 241	972
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 658	20 348
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	495	497
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	23	24
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	739	1 350
Saamiset	739	1 350
Rahoitusarvopaperit	2 917	2 796
Rahat ja pankkisaamiset	683	1 086
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 362	5 256
VASTAAVAA	25 515	26 101
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 685	12 685
Rahastot	677	661
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 202	2 586
Tilikauden yli-/alijäämä	700	235
OMA PÄÄOMA	17 262	16 167
VÄHEMMISTÖOSUUS	15	12
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	0	346
Vapaaehtoiset varaukset	0	73
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	420
Pakolliset varaukset	55	65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	663	669
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 765	3 258
Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	220	230
Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	1 630	3 675
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	1 905	1 606
VIERAS PÄÄOMA	7 519	8 769
VASTATTAVAA	25 515	26 101
Omavaraisuusaste, %	67,7	63,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,2	38,1
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	3,9	2,8
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1677	1189
Lainakanta 31.12. (milj. €)	5,4	6,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	2319	2922
Lainasaamiset (milj. €)	0,06	0,06
Asukasmäärä	2326	2373

Tunnuslukujen selitykset

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernin välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä euroa/asukas

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla.

Konsernin lainat euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden tulos on **689 486,23 €**

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

poistoeron vähennys **2 477,28 €**

Poistoerokirjaukset on esitelty tilinpäätöskertomuksen liitteessä 17.

Edellä mainitun poistoerokirjauksen jälkeen muodostuva tilikauden ylijäämä 691 963,51 € esitetään kirjattavaksi taseen tilikauden ylijäämätilille.

KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA MÄÄRÄRAHAT

YLEISHALLINNON TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2015

HALLINTOPALVELUT

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti. Vuonna 2015 järjestettiin eduskuntavaalit.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vaalien järjestäminen.

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Vastuuhenkilö: Tilintarkastaja Ville Valkonen / Jorma Kesä, JHTT

Tehtävän toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lisäksi valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden tai useamman tilintarkastajan (JHTT-tilin-tarkastaja/JHTT-yhteisö). Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:ltä. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHTT Ville Valkonen, loppuvuodesta vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi vaihtui JHTT Jorma Kesä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös hyvää tilintarkastustapaa noudattaen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on määritellä tilintarkastuksen painopistealueet, valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Hallinto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat seuraavat toiminnot ja niistä huolehtiminen: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, hallintotoimisto, työllisyyden hoito, kunnallisverotus, työsuojelu ja muu henkilöstöhallinto.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kunnan talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvät viranomais- ja muut tehtävät siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle. Yleishallinnon tulosalueen tehtävänä on myös edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Talouden tasapainon säilyttäminen	Vuosikate	Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot	Toteutunut (130,2%)
Kunnan elinvoimaisuuden lisääminen	Kuntastrategian ja elinkeino- ja työllisyysstrategian ottaminen mukaan päätöksentekoon	Päätökset ovat em. strategioiden mukaiset.	Ei toteutunut
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti	Työttömyysprosentti vuoden lopussa enintään 13 %	Ei toteutunut (18,2%)

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönoton laajentaminen	Sähköisen tiedonohjausjärjestelmän käyttöönotto, sopimushallinta	Tiedonohjausjärjestelmä ja sopimushallinta otettu käyttöön kaikilla toimialoilla	Sopimushallinnan käyttö siirtyi vuodelle 2016 asianhallintajärjestelmän versiopäivityksen vuoksi
Huolellinen ja perusteellinen päätösvalmistelu	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Ei toteutunut

Perustelut: Kunnan talouden tasapainon keskeinen mittari on vuosikate. Niin kauan kun vuosikate riittää kattamaan vähintään suunnitelman mukaiset poistot, voidaan talouden katsoa olevan tasapainoinen. Kunnanhallituksen alaisuuteen perustettiin keväällä 2014 taloustyöryhmä suunnittelemaan ja laatimaan kunnanhallitukselle esityksiä kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteiksi. Taloustyöryhmä sai työnsä päätökseen syyskuussa 2015. Kunnan strategia-asiakirja päivitettiin vuoden 2014 aikana. Kunnan strategia-asiakirjan sisältö tulee huomioida valmistelussa ja päätöksenteossa. Myös kunnan elinkeino- ja työllisyysstrategian sisältö tulee huomioida kunnan päätöksenteossa.

Sisäiset palvelut

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tulosalueen tehtävänä on tarjota kunnan eri toimialoille niiden tarvitsemat tietohallinto- ja tietoliikennepalvelut sekä talous- ja palkkahallinnon palvelut sisältäen yhteisesti käytössä olevat ohjelmistot, laitteet ja tukipalvelut. Tulosalue koostuu puhelinvaihteesta, kopioinnista, tieto- ja taloushallintopalveluista aiheutuvista menoista. Puhelinvaihtepalvelu on kevästä 2006 alkaen toteutettu seudullisena ratkaisuna. Kuhmoisten kunnan puhelinvälitys hoidetaan Jämsän kaupungin toimesta. Kuhmoisten kunnalla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus Jämsän kaupungin kanssa tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen sekä palkkahallinnon osalta.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tietohallinto, talous- ja palkkahallinto, tietoliikenne, kopiointi- ja puhelinvaihtepalvelujen tuottaminen kunnan eri toimialoille.

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys	Käyttäjäpalautteen määrä	Sujuvat ja virheettömät ostopalvelut	Toteutunut
Sisäisen tiedonkulun kehittäminen sähköisiä viestintämuotoja hyödyntäen	Henkilöstön intranet-sivuston käyttöönotto	Henkilöstön intranet-sivusto valmistuu vuoden 2015 loppuun mennessä	Ei toteutunut. Henkilöstöintra kehittäminen jatkui vuodelle 2016

Perustelut:

Tietohallinto- ja tietoliikennepalvelujen saatavuus ja virheettömyys ovat keskeinen edellytys kunnan palvelutuotannossa. Lähitukipalvelujen osuus em. palveluissa on merkittävä. Kunnan sisäistä tiedonkulkua parannetaan luomalla henkilöstölle intranet-sivuston sisäistä viestintää varten.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Hallintopalvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	6 250		6 250	7 251,99	-1 001,99	116,0 %
Maksutulot	3 000		3 000	3 200,00	-200,00	106,7 %
Tuet ja avustukset	128 000	-60 000	68 000	85 271,84	-17 271,84	125,4 %
Vuokratulot						
Muut tulot		13 330	13 330	13 332,54	-2,54	0,0 %
tulot yhteensä	137 250	-46 670	90 580	109 056,37	-18 476,37	120,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	702 730	-153 200	549 530	546 757,24	2 772,76	99,5 %
Palvelujen ostot	434 220		434 220	358 772,53	75 447,47	82,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	23 600		23 600	26 351,77	-2 751,77	111,7 %
Avustukset	85 000	-5 000	80 000	86 539,59	-6 539,59	108,2 %
Vuokramenot	2 000		2 000	3 130,07	-1 130,07	156,5 %
Muut menot	15 650		15 650	9 070,93	6 579,07	58,0 %
menot yhteensä	1 263 200	-158 200	1 105 000	1 030 622,13	74 377,87	93,3 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 125 950	111 530	-1 014 420	-921 565,76	-92 854,24	90,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot	505 270		505 270	407 578,96	97 691,04	80,7 %
Menot	145 350		145 350	130 940,11	14 409,89	90,1 %
KOKONAISTULOT	642 520	-46 670	595 850	516 635,33	79 214,67	86,7 %
KOKONAISMENOT	1 408 550	-158 200	1 250 350	1 161 562,24	88 787,76	92,9 %
NETTO KUSTANNUS	-766 030	111 530	-654 500	-644 926,91	-9 573,09	98,5 %
Vakituihin henkilöstö	6,29	-1,00	5,29	4,94	0,35	

Elinkeinoelämän edistäminen

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elinkeinoelämän edistämisen tulosalueeseen kuuluvat elinkeinotoimi, maaseututoimi, maa- ja metsätilat ja joukkoliikenne. Elinkeinotoimen kehittäminen pohjautuu elinkeino- ja työllisyysstrategiaan.

Kuhmoisten kunnan elinkeinojen kehittämisen painopistealueet ja toimet on linjattu elinkeino- ja työllisyysstrategiassa. Elinkeinostrategian toteuttamisesta vastaa kehittämisasiamies. Hän toimii omalta osaltaan kunnan elinkeinoelämän ja elinvoiman kehittäjänä ja käy avointa, aktiivista ja rakentavaa vuoropuhelua yrittäjien kanssa. Kehittämisasiamies neuvoo yrityksiä sekä yrittäjiksi aikovia ja ryhtyviä henkilöitä, välittää heille tietoa koulutuksista, saatavilla olevista yrityspalveluista ja edistää matkailuun liittyvää näkyvyyttä sekä kehittää yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä ja yhteismarkkinointia.

Kuhmoisten kunnassa on vuoteen 2017 saakka voimassa oleva metsäsuunnitelma. Metsäsuunnitelman perusteella toteutetaan metsänhoidollisia toimenpiteitä sekä myydään vuosittain metsäomaisuutta n. 250.000- 300.000 euron edestä.

Palvelusuunnitelman kuvaus: Edellä lueteltujen palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja aktiivisesti.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan elinvoiman edistäminen	Yrityksien määrän kehitys, Kunnan nettomuuton kehitys. Asuin- ja liikerakennusten uustuotanto	Yrityksien määrä pysyy vähintään ennallaan. Kunnan nettomuutto on positiivinen. Uusien asuin- ja liikekiinteistöjen määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Myytävien tonttien määrä kasvaa	Toteutunut Toteutunut osittain. Nettomuutto +2, uusi kerrostalo on valmistunut kunnan keskustaajamaan. Tontteja ei ole myyty

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kylien toiminnan tukeminen	Kyläsuunnitelmien määrä. Keskusta-alueelle järjestäytynyt asukasyhdistys	Yli puolella kunnan kylistä on uudistettu kyläsuunnitelma. Kylien yhteistoiminta lisääntyy. Keskustan alueen asukasyhdistys toimii	Toteutunut osittain. Kyläsuunnitelmia on edistetty. Kylien yhteistoiminta on toteutunut yhteisten tapahtumien kautta. Keskustan alueen asukasyhdistys ei ole kokoontunut
Matkailutoimialan edistäminen	Matkailutuotteiden ja palveluiden määrä	Käynnissä matkailutoimialaa edistävä hanke- kokonaisuus. Matkailun yhteistoiminta lisääntynyt	Toteutunut osittain. Alustava hankehakemus Ely-keskuksessa lausunnolla Päätökset hankkeesta vuoden 2016 aikana. Matkailun yhteistoimintaa lisääntynyt
Asumisen ja yrittäjyyden edistäminen	Yrittäjäkontaktien määrä. Uusien yritysten määrä. Rakennuslupien määrä	Yritysneuvonta vähintään edellisen vuoden tasolla. Uusille kaava-alueille rakentaminen käynnissä	Toteutunut osittain. Yrittäjäneuvonnan määrä on säilynyt ennallaan. Kaava-alueet ei vielä valmiit.

Perustelut: Kuhmoisten kunnan elinkeinotoimen tavoitteet noudattavat vuonna 2014 uudistettua Kuhmoisten kunnan strategiaa ”Pieni on kaunista”. Elinkeinotoimen tavoitteiden linjausta on tarkennettu elinkeino- ja työllisyysstrategian kymmeneen elinvoimaa lisäävään painopistealueeseen. Vuosittain nostetaan kolmesta neljään painotettua aluetta toiminnan keskiöön. Lisäksi elinkeinotoimi huomioi toiminnassaan Kuhmoisten maankäytön periaateohjelman tavoitteita.

Kunnan matkailutyöryhmä sai työnsä päätökseen syksyllä 2015 ja työn tuloksena Kuhmoisten Yrittäjät Ry on jättänyt Vesuri-ryhmälle Kiehtova Kuhmoinen hankehakemuksen, jonka Toimintaryhmä Vesuri Ry on omalta osaltaan hyväksynyt helmikuussa 2016. Kunnan keskustan ilme koheni keväällä 2015, kun syksyllä 2014 aloitettu Toritien saneeraus tuli valmiiksi. Lisäksi yksityisen urakoitsijan rakentama uusi kerrostalo valmistui kunnan keskustaan lisäämään keskustan positiivista ilmettä. Kuhmoisten satama sai vuoden aikana paljon positiivista julkisuutta, koska satama valittiin vuoden 2015 vierassatamaksi Suomessa. Vuoden vaihteessa varmistui, että veneilijät ovat valinneet toistamiseen Kuhmoisten sataman vuoden vierassatamaksi Suomessa.

Jo kolmatta vuotta peräkkäin kunnan nettomuutto säilyi positiivisena (+2). Kuntaan muuttavat uudet asukkaat ja kunnan alueella käynnistyvät uudet yritykset ja lisätyövoimaa palkkaavat yritykset ovat merkki kunnan elinvoimaisuuden kasvamisesta. Talouden taantumien jatkumisesta huolimatta alueen yrittäjät ovat palkanneet lisää työvoimaa, eikä merkittäviä irtisanomisia ole ollut. Toimivat ja asiakaslähtöiset yrityspalvelut ovat tärkeä tekijä alueen yrittäjien toimintaedellytysten turvaamisessa.

Tulosalueeseen sisältyy myös maaseutuhallinnon palvelut. Maaseutuelinkeinoviranomainen vastaa EU:n ja kansallisten maataloustukien täytäntöönpanosta sekä kunnan maaseutuelinkeinojen kehittämisestä ja sopeuttamisesta työ- ja elämismahdollisuuksien säilyttämiseksi maaseudulla. Kuhmoisten kunta on muodostanut vuoden 2013 alusta lukien yhdessä Jämsän, Keuruun, Multian, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kuntien kanssa maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen. Keuruun kaupunki toimii maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen maaseutuhallinnon palveluja tuottavana isäntäkuntana. Kuhmoisten kunnan maaseutusihteeri Marja-Leena Rajala on toiminut Kuhmoisten kunnan ympäristösihteerinä vuoden 2013 alusta lukien. Kuhmoisten kunta myy Keuruun kaupungille ympäristösihteerin työaikaa 60 % maaseutuhallinnon työtehtäviin liittyen.

Kunnan tarjoaman joukkoliikennepalvelujen tehtävänä on tarjota asiointimahdollisuuksia kunnan asukkailla kuntakeskukseen. Kunnan alueella ei ole toimivaa julkista joukkoliikennettä. Kuntalaisille onkin järjestetty asiointimahdollisuus kirkonkylän taajaman ulkopuolelta kunnan järjestämänä palveluna yhteistyössä taksiryttäjien kanssa. Joukkoliikenteen tavoitteena on tarjota kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisuus kerran viikossa asioida kuntakeskuksessa.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Elinkeinoelämän edistä- minen						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	343 000	-50 000	293 000	278 096,01	14 903,99	94,9 %
Maksutulot				4,98		
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	3 500		3 500	2 911,94	588,06	83,2 %
Muut tulot	21 000	-3 500	17 500	19 804,92	-2 304,92	113,2 %
tulot yhteensä	367 500	-53 500	314 000	300 817,85	13 182,15	95,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	115 260	12 100	127 360	140 970,35	-13 610,35	110,7 %
Palvelujen ostot	140 700	5 000	145 700	117 808,21	27 891,79	80,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3 370		3 370	5 302,83	-1 932,83	157,4 %
Avustukset	2 500		2 500	2 256,91	243,09	90,3 %
Vuokramenot				16,25		
Muut menot	10 300		10 300	7 918,34	2 381,66	76,9 %
menot yhteensä	272 130	17 100	289 230	274 272,89	14 957,11	94,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	95 370	-70 600	24 770	26 544,96	-1 774,96	107,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	28 010		28 010	26 915,63	1 094,37	96,1 %
KOKONAISTULOT	367 500	-53 500	314 000	300 817,85	13 182,15	95,8 %
KOKONAISMENOT	300 140	17 100	317 240	301 188,52	16 051,48	94,9 %
NETTO KUSTANNUS	67 360	-70 600	-3 240	-370,67	-2 869,33	11,4 %
Vakituinen henkilöstö	1,75	0,00	1,75	1,75	0,00	

Terveystenhuolto ja sosiaalitoimi, oma toiminta (ei Jämsän ostopalveluja)

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Oman toiminnan tulosalueeseen kuuluu valtiolta tuleva elatustuen palautus sekä toimeentulotuen valtionosuus. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen siirtynyttä henkilöstöä koskevat eläkemenooperusteiset- ja varhemaksut. Työmarkkinatuen kuntaosuus maksettiin tulosalueen menoista vuoden 2015 alusta alkaen.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Sosiaali- ja terveys/ omatoiminta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset	95 000	-60 000	35 000	33 690,43	1 309,57	96,3 %
Vuokratulot						
Muut tulot	95 000	-95 000	0	0,00	0,00	
tulot yhteensä	190 000	-155 000	35 000	33 690,43	1 309,57	96,3 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	490 000	-120 000	370 000	381 903,74	-11 903,74	103,2 %
Palvelujen ostot	100 000		100 000	72 753,32	27 246,68	72,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat				689,95		
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	590 000	-120 000	470 000	455 347,01	14 652,99	96,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-400 000	-35 000	-435 000	-421 656,58	-13 343,42	96,9 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot				2 703,99		
KOKONAISTULOT	190 000	-155 000	35 000	33 690,43	1 309,57	96,3 %
KOKONAISMENOT	590 000	-120 000	470 000	458 051,00	11 949,00	97,5 %
NETTO KUSTANNUS	-400 000	-35 000	-435 000	-424 360,57	-10 639,43	97,6 %

Terveystenhuolto ja sosiaalitoimi, ostopalvelut Jämsä ja Keuruu

Vastuhenkilö: Hallintojohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on tuottaa ja järjestää kuntalaisille tarpeelliset, oikein mitoitettut ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut. Palveluilla tuetaan kuntalaisten elämäntaitojen hallintaa ja mahdollisuutta turvalliseen ja mielekkääseen elämään kaikissa elämäntilanteissa.

Kuhmoisten kunta muodostaa yhdessä Jämsän kaupungin kanssa yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyspalveluissa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisvastuuta toteutetaan tilaaja-tuottaja -mallin mukaisella toiminnalla. Yhteistoimintatehtäviin kuuluvat kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaan kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten ja muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu ja tuottaminen.

Tehtäviä ovat:

1. Kunnille kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävät
2. Väestölle järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka ovat:
sosiaali- ja terveystoimen hallinto, vastaanottopalvelut, aikuisten psykososiaaliset palvelut, perhepalvelut, suun terveydenhuollon palvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vammaispalvelut, toimeentulotuki ja sosiaalitoimen lainsäädäntöön liittyvä työllisyys, kuntoutuspalvelut ja perusterveydenhuolto ja siihen liittyvä erikoissairaanhoito.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan erikoissairaanhoidon vastuullinen järjestäjä on Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. Yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta hoitaa Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan puolesta sopimusohjausneuvottelut ja muun tarvittavan sopimisen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa kuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Muilta erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuollon palvelujen tuottajilta yhteistoiminta-alueen tilaajalautakunta tilaa palvelut sopimuskuntien valtuustojen antamien ohjeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Kuhmoisten kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon palveluiden (terveysvalvonta ja eläinlääkintä) osalta yhteistoiminta-alueella, jossa tehtävien hoitamisesta vastaa Keuruun kaupunki.

Tulosalueen menoista maksetaan myös vuonna 1927 tai sitä aiemmin syntyneiden kuntalaisten terveyskeskusmaksuja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on turvata Kuhmoisten kunnan ja Jämsän kaupungin muodostamalla yhteistoiminta-alueella kustannustehokkaat, tarkoituksenmukaiset ja kaikkien seutukunnan alueen asukkaiden saatavilla olevat laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Yhteistoiminta-alueen toiminnalliset tavoitteet ovat jaettu valtuutetuille erillisenä asiakirjana.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sosiaali ja –terveystoimen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuvat	Palvelusopimuksessa määritellyt asiat	Palvelusopimuksen toteutuminen	Toteutunut
Ikääntyvien asiakkaiden asumispalveluiden kehittäminen laatusuosituksen mukaiseksi	Tehostetun palveluasumisen paikkojen lisääminen 8 asiakaspaikalla	Tehostettu palveluasumisen asiakaspaikat otetaan käyttöön vuoden 2015 alusta alkaen	Toteutunut

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaiset saavat sosiaali- ja terveystoimen palvelut hoitotakuun mukaisessa ajassa	Raportit	Hoitotakuu toteutuu	Toteutunut
Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen	Kuntouttavien tukityöpaikkojen lukumäärä	Toimintakeskuksen kuntouttavan roolin syventäminen	Ei toteutunut

TOIMIALA: Sosiaali- ja terveys/ ostopalvelut Jämsä ja Keuruu	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	0	0	0	0,00	0,00	0,0 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot						
Palvelujen ostot	9 967 170	10 000	9 977 170	9 938 665,98	38 504,02	99,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset	3 000		3 000	1 513,20	1 486,80	50,4 %
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	9 970 170	10 000	9 980 170	9 940 179,18	39 990,82	99,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-9 970 170	-10 000	-9 980 170	-9 940 179,18	-39 990,82	99,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot						
KOKONAISTULOT	0	0	0	0,00	0,00	
KOKONAISMENOT	9 970 170	10 000	9 980 170	9 940 179,18	39 990,82	99,6 %
NETTO KUSTANNUS	-9 970 170	-10 000	-9 980 170	-9 940 179,18	-39 990,82	99,6 %

Sosiaali- ja terveystoimi / Toteutuneet ostopalvelut

	Tilinpäätös v. 2014	Talousarvio v. 2015	Toteutunut v. 2015	Poikkeama v. 2015
Hallinto	196 797	188 540	183 340,10	5 199,90
Psykososiaaliset ja perheiden palvelut	1 034 024	994 620	835 591,44	159 028,56
Vammais- ja kuntoutuspalvelut	1 047 533	1 142 410	1 073 527,74	68 882,26
Vanhusten palvelut	3 657 887	3 738 900	3 656 811,99	82 088,01
Terveystenhuollon vastaanottopalvelut	1 086 686	1 094 700	1 178 578,78	-83 878,78
Erikoissairaanhoido	2 739 545	2 753 000	2 945 825,67	-192 825,67
Ympäristöterveydenhuolto (Keuruu)	62 644	65 000	64 990,26	9,74
yhteensä	9 825 116	9 977 170	9 938 665,98	38 504,02
muutos-%			1,16 %	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
YLEISHALLINTO YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	349 250	-50 000	299 250	285 348,00	13 902,00	95,4 %
Maksutulot	3 000	0	3 000	3 204,98	-204,98	106,8 %
Tuet ja avustukset	223 000	-120 000	103 000	118 962,27	-15 962,27	115,5 %
Vuokratulot	3 500	0	3 500	2 911,94	588,06	83,2 %
Muut tulot	116 000	-85 170	30 830	33 137,46	-2 307,46	107,5 %
tulot yhteensä	694 750	-255 170	439 580	443 564,65	-3 984,65	100,9 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 307 990	-261 100	1 046 890	1 069 631,33	-22 741,33	102,2 %
Palvelujen ostot	10 642 090	15 000	10 657 090	10 488 000,04	169 089,96	98,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	26 970	0	26 970	32 344,55	-5 374,55	119,9 %
Avustukset	90 500	-5 000	85 500	90 309,70	-4 809,70	105,6 %
Vuokramenot	2 000	0	2 000	3 146,32	-1 146,32	157,3 %
Muut menot	25 950	0	25 950	16 989,27	8 960,73	65,5 %
menot yhteensä	12 095 500	-251 100	11 844 400	11 700 421,21	143 978,79	98,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-11 400 750	-4 070	-11 404 820	-11 256 856,56	-147 963,44	98,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset				0,00		
Tulot	505 270	0	505 270	407 578,96	97 691,04	
Menot	173 360	0	173 360	160 559,73	12 800,27	
KOKONAISTULOT	1 200 020	-255 170	944 850	851 143,61	93 706,39	90,1 %
KOKONAISMENOT	12 268 860	-251 100	12 017 760	11 860 980,94	156 779,06	98,7 %
NETTO KUSTANNUS	-11 068 840	-4 070	-11 072 910	-11 009 837,33	-63 072,67	99,4 %
Vakituinen henkilöstö	8,04	-1,00	7,04	6,69	0,35	

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2015

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä aktiivisessa yhteydessä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Päivähoidon ohjaaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Lapsella on äitiys- ja vanhempainlomakauden jälkeen subjektiivinen oikeus päivähoitopalveluun. Hoitopaikka tarjotaan perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäiväkodista. Tulosalueeseen sisältyy myös kansaneläkelaitoksen kautta maksettava lasten kotihoidontuki ja kuntalisä sekä yksityisen perhepäivähoidon kuntalisä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta saattaa pientä koululaista koulun kanssa varhaislapsuudesta keskilapsuuteen, jolloin lapsen elämäpiiri laajenee kodista ja päivähoidosta kouluun. Iltapäivä on pienen koululaisen vapaa-aikaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan avulla tuetaan lapsen sosiaalisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja lapsi saa rauhassa harjoitella itsenäistymistä turvallisen palvelun periaatteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Päivähoitopaikan järjestäminen jokaiselle lapselle	Lain ja asetuksen mukaan	Toteutunut
	KELTO-palvelu (kiertävä erityislastentarhaopettaja)	1 kertaa kk	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Syrjäytymisen ehkäiseminen ja turvallisen kasvu ympäristön luominen	Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen	100% (kaikille halukaille)	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Henkilökunnan hyvinvointi ja ammattitaidon ylläpito	Hoitajien illat Kotikäynnit Virkistytymisillat KELTO-palvelu (kiertävä erityislastentarhaopettaja) Koulutukset	7 krt /vuosi 1 krt/kk/hoitaja/ryhmis 1 krt/vuosi 1 krt/kk 1 krt/vuosi	Toteutunut Toteutunut Toteutunut Toteutunut
Iltapäivätoiminnan ohjaajan koulutus	Osallistuminen	1 krt/vuosi	Ei toteutunut

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lapsiperheiden hyvinvointi	Vanhemmille suunnatun ohjelman järjestäminen	1 krt/vuosi	Toteutunut
Lapsille suunnatun tapahtuman järjestäminen	Yhteistyö sidosryhmien kanssa	2-4 krt/vuosi	Toteutunut

Toiminta vuoden 2015 aikana:

Päivähoidossa oli kirjoilla 54 lasta, joista 27 perhepäivähoidossa, 27 ryhmäperhepäivähoidossa (joista 3 koululaista, 9 esikoululaista ja 4,25 vuorohoitolasta) sekä 2 ostopalvelusopimuksella toukokuun loppuun asti Jämsässä. Päivä- ja vuorohoitoa tarjottiin kaikille tarvitseville lapsille, mutta kaikille välittömän hoidon tarpeessa oleville lapsille ei ole voitu järjestää paikkaa ryhmäperhepäiväkodista, jonne on keskitetty varahoito ja myös hoito luottamushenkilöiden lapsille kokousten ajaksi.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikille sitä tarvitseville 0.-2.-luokkalaissille. Aamupäivätoiminta järjestettiin ryhmäperhepäivähoidossa ja iltapäivätoiminta nuorisotalolla (kirjoilla 15 lasta) yhteistyössä seurakunnan kanssa. Esikoululaisten iltapäiväryhmä järjestettiin yhtenäiskoululla.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Varhaiskasvatus						
Toimintatulot:						
Myyntitulot				5 314,14	-5 314,14	
Maksutulot	45 000	15 000	60 000	57 502,28	2 497,72	95,8 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot				41,47	-41,47	
tulot yhteensä	45 000	15 000	60 000	62 857,89	-2 857,89	104,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	421 650	27 000	448 650	446 436,69	2 213,31	99,5 %
Palvelujen ostot	79 730	-29 000	50 730	58 117,94	-7 387,94	114,6 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	10 480		10 480	6 562,74	3 917,26	62,6 %
Avustukset	160 000	-40 000	120 000	88 215,00	31 785,00	73,5 %
Vuokramenot	200		200	200,00	0,00	0,0 %
Muut menot	420		420	976,79	-556,79	232,6 %
menot yhteensä	672 480	-42 000	630 480	600 309,16	30 170,84	95,2 %
TOIMINTAKATE (netto)	-627 480	57 000	-570 480	-537 451,27	-33 028,73	94,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot						
Menot	52 800		52 800	67 827,02	-15 027,02	128,5 %
KOKONAISTULOT	45 000	15 000	60 000	62 857,89	-2 857,89	104,8 %
KOKONAISMENOT	725 280	-42 000	683 280	668 136,18	15 143,82	97,8 %
NETTO KUSTANNUS	-680 280	57 000	-623 280	-605 278,29	-18 001,71	97,1 %
Vakituinen henkilöstö	10,17	0,00	10,17	8,04	2,13	

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa.

Perusopetuksen mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Perusopetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin.

Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulun tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisten kokoisissa opetusryhmissä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukio-opetuksen saatavuus	Oma toimipiste	Toimipisteen säilyminen	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhtenäiskoulun toimintakulttuurin edistäminen	Henkilökunnan kouluttaminen	1 pvä/lukuvuosi	Toteutunut: opetusalan foorumi KEOS 2015
	Eri ammattialojen ja oppiainerajojen yhteistyö	Toimintamalli	Toteutunut: Vaakamallikoulutus ja oppilashuollon yhteistyömalli Oppiainerajojen ylittävää toimintaa kokeiltu

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Laadukas opetus	Palvelun laatu	Asiakas-, henkilöstö ja sidosryhmäkyselyt	Toteutunut: arvopohja, kieliohjelma, tuntijako, työyhteisökysely
Opiskelijoilla riittävät jatko-opiskelutaidot	Nykyaikaiset ja monipuoliset opetusmenetelmät	Sähköisen oppimateriaalin ja laitteiden hyödyntäminen	Toteutunut: pedagoginen ICT-tukihenkilö 1-2 krt/vk
		Kurssitarjonnasta 7 % itsenäistä/verkko-/videoneuvotteluopiskelua	Toteutunut

Alueellinen yhteistyö	Toimiva yhteistyö	Kokouksiin ja toimintaan osallistuminen	Toteutunut seudullisesti ja maakunnallisesti
Yrittäjyyskasvatuksen, kansainvälisyyden ja pedagogiikan kehittäminen			Toteutunut: OPS2016-työ

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Työkykyinen ja motivoitunut henkilökunta	Tykytoimintaa	Työviihtyvyyden ylläpitäminen	Toteutunut (kahvitukset ja rentoutushetket)
	Viestinnän kehittyminen	Toimivat viestintätavat koteihin, talon sisällä sekä sidosryhmien suuntaan	Toteutunut (uusi Peda.net-ympäristö)
	Henkilöstön osaamiskartoitukset	Kouluttautumis suunnitelma	Toteutunut kehityskeskusteluissa, lisäksi atk-taitojen koulutusta ja ensiaputaitojen päivitys
Fyysinen oppimisympäristö ja sen turvallisuus	Ulko-ovet ja lukitus	v. 2015	Toteutunut
	Koulurauhapaketti	Toimintamallin käynnistäminen	Toteutunut (kasvatuskeskustelut lisääntyneet)
Taloudelliset resurssit	Riittävä tuntikehys oppilasmäärään nähden	Tarkoituksenmukaiset opetusjärjestelyt	Toteutunut

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Perusopetuksen suorittaneiden hakeutuminen omaan lukioon	Osuus ikäluokasta	50%	46% (6/13)

Toiminta vuoden 2015 aikana:

Syyslukukaudella esi- ja perusopetuksessa oli 168 oppilasta, lukiossa 29 opiskelijaa. Abiturienteista ylioppilastutkinnon sekä lukion oppimäärän suoritti keväällä 8 opiskelijaa. Kaikki 9 luokan oppilaat saivat päästötodistuksen.

Lukio-opetuksen saatavuus on turvattu oman lukion säilymisenä ja alueellisena yhteistyönä. Ratsastuslinjalle haki 7 opiskelijaa, joista 6 Kuhmoisten ulkopuolelta. Lukion tuntikatto 110 kurssia on toteutettu karsimalla soveltavia kursseja, opettamalla osa kursseista vuorovuositain, yhdistämällä ryhmiä sekä opettamalla pienet ryhmät osittain tai kokonaan verkko-opetuksena ja itsenäisinä opintoina. Syksyllä pientä abiryhmää (4 op.) on opetettu yhdistämällä kursseja sekä vähentämällä kontaktituntimääriä.

Alueellista yhteistyötä on jatkettu Jämsän seudun toisen asteen kanssa (seudulliset toisen asteen rehtori- ja opo-ryhmät, moniammatillinen yhteistyö oppilashuollossa), Keski-Suomen lukiohankkeessa ja maakunnallisessa Osaava-ohjelmassa. Keski-Suomen lukioverkosto on tarjonnut koulutusta sähköiseen ylioppilastutkintoon liittyen.

Esi- ja perusopetuksen OPS2016-työtä on tehty yhdessä Jämsän kaupungin kasvatus- ja opetustoimen kanssa. Henkilöedustus on läpi kaikkien kouluasteiden. Uusi Pedanet-kouluverkko otettiin käyttöön. Sitä käytetään opetuksen tukena, sähköisen yo-tutkinnon harjoittelualustana ja OPS2016-työssä sekä ulkoisen ja sisäisen viestinnän alustana. Keväällä järjestettiin ensimmäiset sähköiset kurssikokeet Abitti-järjestelmällä, ja yksi luokka varusteltiin sähköisen yo-tutkinnon vaatimusten mukaiseksi.

Henkilöstön osaamiskartoituksia on tehty kehityskeskustelujen yhteydessä. VESO-koulutusten lisäksi toteutui neljä Vaakamalli-koulutusiltaa, aiheenaan yhteisöllisyys ja yhteisten toimintamallinen kehittäminen. TVT-taitojen edistämiseksi koululle hankittiin iPad-tabletteja opettajien sekä oppilaiden käyttöön, ja syksyllä palkattiin valtionavustuksen turvin pedagoginen ICT-tukihenkilö kehittämään laitteiden opetuskäyttöä.

Lisäksi ammatillista täydennyskoulutusta on mahdollistettu yksilöllisesti: opettajat ovat osallistuneet ainejärjestöjen järjestämille koulutuspäiville.

Oppimisympäristön turvallisuuteen on edelleen kiinnitetty huomiota: pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin liittyvät riskien kartoitukset on tehty syksyllä ja koulukeskuksen lukitus uusittiin.

TOIMIALA:	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Yhtenäiskoulu	€	€	€			
Toimintatulot:						
Myyntitulot	20 100		20 100	22 978,60	-2 878,60	114,3 %
Maksutulot	500		500	1 079,20	-579,20	215,8 %
Tuet ja avustukset		20 000	20 000	44 823,48	-24 823,48	224,1 %
Vuokratulot						
Muut tulot			0	28,23	-28,23	
tulot yhteensä	20 600	20 000	40 600	68 909,51	-28 309,51	169,7 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	1 747 260	-4 400	1 742 860	1 674 304,30	68 555,70	96,1 %
Palvelujen ostot	312 310		312 310	370 777,40	-58 467,40	118,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	99 020		99 020	81 032,69	17 987,31	81,8 %
Avustukset						
Vuokramenot	8 100		8 100	3 598,87	4 501,13	44,4 %
Muut menot	2 750		2 750	4 141,69	-1 391,69	150,6 %
menot yhteensä	2 169 440	-4 400	2 165 040	2 133 854,95	31 185,05	98,6 %
TOIMINTAKATE (netto)	-2 148 840	24 400	-2 124 440	-2 064 945,44	-59 494,56	97,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	7 420		7 420	7 037,13	382,87	94,8 %
Tulot						
Menot	631 400		631 400	585 317,23	46 082,77	92,7 %
KOKONAISTULOT	20 600	20 000	40 600	68 909,51	-28 309,51	169,7 %
KOKONAISMENOT	2 808 260	-4 400	2 803 860	2 726 209,31	77 650,69	97,2 %
NETTO KUSTANNUS	-2 787 660	24 400	-2 763 260	-2 657 299,80	-105 960,20	96,2 %
Vakituinen henkilöstö	25,42	0,00	25,42	24,59	0,83	

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja, vastaava kirjastonhoitaja (kirjasto ja Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kirjaston tehtävänä on tarjota ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaista tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille, avoimesti ja ammattitaitoisesti – hyödyksi, huviksi ja lohduksi.

Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja, ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa sekä taiteen perusopetusta. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla.

Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kulttuuripääoman näkyvyys	Riihigallerian näyttelyn kävijämäärä	Valtakunnallinen huomio	Kävijöitä 2.484 henkilöä
Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yhdessäolon elämyksiä	Elokuvanäytökset 4/kk	Eri ikäryhmät huomioidaan	Elokuvanäytöksiä lapsille, perheille, nuorille ja aikuisille; katsojia 1.906

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Lukuharrastuksen edistäminen	Satutunnit/kirja- ja elokuvavinkkaus	2 krt/kk	Toteutunut
Palvelun laatu	Nuorten lainat Asiakaskyselyt	Kasvu Yrittäjät, miehet 15-35 v	Toteutunut Keväällä 2016
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Terveysliikuntaohjelman toimenpiteet	Liikuntaneuvonta toimii	Toimii: 40 asiakasta liikuntaneuvonnassa
	Nuorten osallisuus	8 tapahtumaa/tilaisuutta	Toteutunut
Asumisviihtyvyyden lisääminen	Asiakaskyselyt	Liikuntapaikat houkuttelevat kaikenikäisiä	Toteutunut

Muut tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuhmoisten historia III	Kustannusarvio	Toteuttamiskelpoisuus	Ei toteutunut

Toiminta vuoden 2015 aikana:

Riihigallerian kesänäyttelyssä oli esillä Jouko ja Raili Nivarpään muistonäyttely. Kirjastopalvelua käytti 1351 asiakasta ja lainojen määrä oli yhteensä 41066. Kirjaston gallerian vaihtuvia näyttelyjä oli 10 ja vitriininäyttelyjä 3 kertaa. Kirjaston tapahtumia olivat erilaiset ohjelmalliset illat sekä kirjailija- ja asiantuntijavierailut. Kirjasto tuki kasvatus- ja opetustyötä järjestämällä luokkavierailuja ja kirjaston käytön opetusta, satutunteja sekä kirjavinkkausta lapsille ja nuorille. Luku-harrastusta pyrittiin edistämään lisäämällä nuorille suunnattua tieto- ja kaunokirjallisuutta sekä av-aineistoa.

Elokuvateatterissa katsottiin 46 näytöstä. Ostopalveluna hankittiin Jämsän musiikki- ja työväenopiston koulutusta. Taiteen perusopetusta annettiin alkuopetuksen yhteydessä n. 1 krt /vk.

Terveysliikunta on juurtunut osaksi kunnan peruspalvelua, ja liikuntaneuvonnan palveluja tarjottiin myös kahdessa pilottiryhmässä. Liikunnanohjauksen ryhmiä on toiminut neljä, joissa on käynyt yhteensä 123 henkilöä. Kuntosalin käyttö tuli maksulliseksi.

Seuroille myönnettiin liikunnan ohjaajapalkkioavustuksia 5.253€ ja kohdeavustusta 600€ Gymnaestrada-tapahtumaan. Nuoren urheilijan sponsorointitukea myönnettiin 1.500€.

Nuorten osallisuutta edistettiin erilaisilla tapahtumilla, retkillä, leireillä ja teemapäivillä yhteistyössä seurakunnan, MLL:n, partiolaisten ja 4H-yhdistyksen kanssa. Etsivä nuorisotyö järjestettiin yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa. Nuorisojärjestöjen avustuksia myönnettiin 900€.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Elämänlaatupalvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	12 300		12 300	13 036,09	-736,09	106,0 %
Maksutulot	13 850		13 850	22 502,56	-8 652,56	162,5 %
Tuet ja avustukset	11 900	6 000	17 900	21 594,40	-3 694,40	120,6 %
Vuokratulot						
Muut tulot	6 450		6 450	2 342,06	4 107,94	36,3 %
tulot yhteensä	44 500	6 000	50 500	59 475,11	-8 975,11	117,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	298 420	21 700	320 120	322 250,66	-2 130,66	100,7 %
Palvelujen ostot	134 370	-11 000	123 370	85 069,05	38 300,95	69,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	77 070		77 070	67 652,81	9 417,19	87,8 %
Avustukset	10 100		10 100	5 536,00	4 564,00	54,8 %
Vuokramenot	5 950		5 950	4 884,31	1 065,69	82,1 %
Muut menot	1 200		1 200	957,23	242,77	79,8 %
menot yhteensä	527 110	10 700	537 810	486 350,06	51 459,94	90,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-482 610	-4 700	-487 310	-426 874,95	-60 435,05	87,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	42 830		42 830	44 373,45	-1 543,45	103,6 %
Tulot						
Menot	98 600		98 600	56 812,83	41 787,17	57,6 %
KOKONAISTULOT	44 500	6 000	50 500	59 475,11	-8 975,11	117,8 %
KOKONAISMENOT	668 540	10 700	679 240	587 536,34	91 703,66	86,5 %
NETTO KUSTANNUS	-624 040	-4 700	-628 740	-528 061,23	-100 678,77	84,0 %
Vakituinen henkilöstö	6,82	0,00	6,82	6,65	0,17	

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukailla ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi jakelukeittiö ja kaksi valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Kuhmoisten palvelutalon asiakkaiden ateriat ja kotiateriat
- Terveysaseman potilaiden ja henkilöstön ateriat
- Toimintakeskuksen lounaat
- Ryhmäpäiväkodin ateriat
- Kouluruokailu

Ruokatutantoa ohjataan atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa, laatutaso:

- ravitsemushoito ja ruokailu (sairaalan ja ikääntyneiden ruokasuositus)
- kouluruokasuositus
- lasten ruokasuositus

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ekotehokkaat keittiöt	Koulutus/konsultointi	Laitteiston energiatehokas käyttö	Toteutunut osin (meluntorjuntaohjelma)

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Palvelun laatu	Asiakaskysely Teemapäivät PK Sidosryhmien palaverit	Tyytyväiset asiakkaat 2 pv/vuosi 2 /vuosi	keväällä 2016 Toteutui 1 pv Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kotimainen ruokakulttuuri	Teemapäivät koululla	Perinneruokaa 6 krt/lv	Toteutunut

Perustelut:

Ravitsemustyöryhmä parantaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Ryhmään kuuluu edustus terveysasemalta, kotihoidosta, lasten päivähoidosta, toimintakeskukselta ja koulukeskukselta.

Toiminta vuoden 2015 aikana:

Terveyskeskuksen jakelukeittiön toiminta lakkautettiin suunnitellun mukaisesti toukokuussa. Elintarvikevalvoja tarkasti molemmat valmistuskeittiöt ja arvioi ne toiminnaltaan vaatimusten mukaiseksi eli oivalliseksi ☺. Paikallisilta toimijoilta hankittiin marjoja ennätysmäärä sekä lisäksi kanamunia, sieniä, kurkkusäilykkeitä ja vihanneksia. Teemapäiviä olivat joululounas sekä kotimaisten perinneruokien maakuntateemat koulun keittiöllä. Kahvila Murun toiminta kunnan järjestämänä päättyi huhtikuussa.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Ruokapalvelut						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	622 500		622 500	574 207,79	48 292,21	92,2 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset				986,97		
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	622 500	0	622 500	575 194,76	47 305,24	92,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	355 300	-3 000	352 300	345 876,60	6 423,40	98,2 %
Palvelujen ostot	104 940		104 940	88 180,05	16 759,95	84,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	285 640		285 640	262 809,71	22 830,29	92,0 %
Avustukset						
Vuokramenot						
Muut menot	370		370	39,67	330,33	10,7 %
menot yhteensä	746 250	-3 000	743 250	696 906,03	46 343,97	93,8 %
TOIMINTAKATE (netto)	-123 750	3 000	-120 750	-121 711,27	961,27	100,8 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	8 150		8 150	8 136,24	13,76	99,8 %
Tulot	181 610		181 610	176 601,53	5 008,47	97,2 %
Menot	79 720		79 720	66 863,42	12 856,58	83,9 %
KOKONAISTULOT	804 110	0	804 110	751 796,29	52 313,71	93,5 %
KOKONAISMENOT	834 120	-3 000	831 120	771 905,69	59 214,31	92,9 %
NETTO KUSTANNUS	-30 010	3 000	-27 010	-20 109,40	-6 900,60	74,5 %
Vakituinen henkilöstö	9,09	0,00	9,09	9,10	-0,01	
TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	654 900	0	654 900	615 536,62	39 363,38	94,0 %
Maksutulot	59 350	15 000	74 350	81 084,04	-6 734,04	109,1 %
Tuet ja avustukset	11 900	26 000	37 900	67 404,85	-29 504,85	177,8 %
Vuokratulot						
Muut tulot	6 450	0	6 450	2 411,76	4 038,24	37,4 %
tulot yhteensä	732 600	41 000	773 600	766 437,27	7 162,73	99,1 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	2 822 630	41 300	2 863 930	2 788 868,25	75 061,75	97,4 %
Palvelujen ostot	631 350	-40 000	591 350	602 144,44	-10 794,44	101,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	472 210	0	472 210	418 057,95	54 152,05	88,5 %
Avustukset	170 100	-40 000	130 100	93 751,00	36 349,00	72,1 %
Vuokramenot	14 250	0	14 250	8 483,18	5 766,82	59,5 %
Muut menot	4 740	0	4 740	6 115,38	-1 375,38	129,0 %
menot yhteensä	4 115 280	-38 700	4 076 580	3 917 420,20	159 159,80	96,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	-3 382 680	79 700	-3 302 980	-3 150 982,93	-151 997,07	95,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	58 400	0	58 400	59 546,82	-1 146,82	102,0 %
Tulot	181 610	0	181 610	176 601,53	5 008,47	97,2 %
Menot	862 520	0	862 520	776 820,50	85 699,50	90,1 %
KOKONAISTULOT	914 210	41 000	955 210	943 038,80	12 171,20	98,7 %
KOKONAISMENOT	5 036 200	-38 700	4 997 500	4 753 787,52	243 712,48	95,1 %
NETTO KUSTANNUS	-4 121 990	79 700	-4 042 290	-3 810 748,72	-231 541,28	94,3 %
Vakituinen henkilöstö	51,50	0,00	51,50	48,38	3,12	

TEKNISEN TOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2015

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Teknisen toimeen sijoittuvan teknisen lautakunnan tavoitteena on huolehtia yhdyskunnan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä, kuten suunnittelu-, rakentamis-, käyttö- ja kunnossapitotehtävistä. Teknisen toimen tavoitteena on turvata elämisen taso kunnan kaikilla alueilla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Tavoitteena on mahdollistaa toiminta-ajatuksen toteutuminen ja luoda sekä ylläpitää ajantasainen tietokanta hallinnonaltaan.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä henkilöstökapasiteetti toimintasäännön mukaisten tehtävien hoitamiseen	Henkilömäärä	1,65 henkilötyövuoden kapasiteetti käytössä toimialan hallinnointiin ja työnjohtoon	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tehtävien organisointi tärkeysjärjestyksen mukaisesti	Henkilöstön toimenkuvat	Resurssien määrittely	Toteutunut

Perustelut: Palvelusuunnitelman toteuttaminen nykyisillä henkilöresursseilla haasteellista.

Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa kuntakeskusrakennetta sekä elinvoimaista maaseutua ja loma-asumisympäristöä. Tavoitteena on pystyä tarjoamaan tontteja eri tahojen tarpeisiin.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelussa otetaan huomioon kuntalaisten ja loma-asujien ympäristön toimivuus ja viihtyisyys. Liikennealueiden osalta tavoitteena on parantaa liikenneväylien kuntoa ja helpottaa kunnossapitoa peruskorjaamalla ja rakentamalla väylästä suunnitelmallisesti. Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena on hyvin hoidetut, monikäyttöiset ja viihtyisät kokonaisuudet

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Riittävä tonttitarjonta eri tarpeisiin	Markkinointikelpoisten tonttien määrä	Kysyntää vastaava tonttitarjonta	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Asemakaavan uudistaminen	Selvitysten määrä	Kaksi asemakaavaa	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikenneverkon ja yleisten alueiden kuntotason kohottaminen	Saneerausohjelma ja peruskorjaussuunnitelma Peruskorjaustyöt	Saneerausohjelma tehty Korjaussuunnitelma käynnistetty	Ei täysin toteutunut

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Kaavoitus- ja maan- käyttö						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	7 600		7 600	16 578,61	-8 978,61	218,1 %
Maksutulot	700		700	0,00	700,00	0,0 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	13 400	-6 000	7 400	5 520,00	1 880,00	74,6 %
Muut tulot						
tulot yhteensä	21 700	-6 000	15 700	22 098,61	-6 398,61	140,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	93 430	17 000	110 430	131 296,98	-20 866,98	118,9 %
Palvelujen ostot	253 240	25 000	278 240	266 766,73	11 473,27	95,9 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	77 330		77 330	69 133,04	8 196,96	89,4 %
Avustukset						
Vuokramenot	3 150		3 150	2 441,90	708,10	77,5 %
Muut menot	1 040		1 040	471,14	568,86	45,3 %
menot yhteensä	428 190	42 000	470 190	470 109,79	80,21	100,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-406 490	-48 000	-454 490	-448 011,18	-6 478,82	98,6 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	237 390		237 390	220 651,76	16 738,24	92,9 %
Tulot						
Menot	98 950		98 950	46 103,50	52 846,50	46,6 %
KOKONAISTULOT	21 700	-6 000	15 700	22 098,61	-6 398,61	140,8 %
KOKONAISMENOT	764 530	42 000	806 530	736 865,05	69 664,95	91,4 %
NETTO KUSTANNUS	-742 830	-48 000	-790 830	-714 766,44	-76 063,56	90,4 %
Vakituinen henkilöstö	2,35	0,00	2,35	2,70	-0,35	

Kiinteistötoimi

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kiinteistötoimen tavoitteena on hoitaa ja kunnossapitää kunnan kiinteistöjä kehittävästi ja käyttäjiä mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kiinteistöjä hoidetaan myös ohjelmoiduin kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein siten, että kunnan rakennetun kiinteistöomaisuuden arvo säilyy.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite		Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnossa olevat kiinteistöt		Vikojen korjausaika	Huoltoviat korjataan vuorokaudessa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kuntotaso tiedostettu	Tehdyt kiinteistöjen kuntoarviot ja energiaselvitykset	Kolmen keskeisen kiinteistön arvioinnit tehty Peruskorjausohjelma tehty	Toteutunut osittain

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kunnan omistamien kiinteistöjen kunto selvitetty	Peruskorjaussuunnitelmien määrä	Peruskorjausohjelman mukainen työ tehty	Ei ole toteutunut kaikissa kiinteistöissä

Perustelut: Järjestelmällisen peruskorjaustoiminnan edellytyksenä ovat riittävän kattavat ja perusteelliset lähtötiedot.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Kiinteistötoimi						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	15 000		15 000	2 667,38	12 332,62	17,8 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	633 400	-38 000	595 400	621 865,05	-26 465,05	104,4 %
Muut tulot		96 100	96 100	94 501,52	1 598,48	98,3 %
tulot yhteensä	648 400	58 100	706 500	719 033,95	-12 533,95	101,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	351 150	-3 800	347 350	334 575,22	12 774,78	96,3 %
Palvelujen ostot	185 810		185 810	190 055,53	-4 245,53	102,3 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	419 920	-25 000	394 920	307 888,16	87 031,84	78,0 %
Avustukset						
Vuokramenot	89 950	1 200	91 150	84 574,19	6 575,81	92,8 %
Muut menot			0	177,06	-177,06	
menot yhteensä	1 046 830	-27 600	1 019 230	917 270,16	101 959,84	90,0 %
TOIMINTAKATE (netto)	-398 430	85 700	-312 730	-198 236,21	-114 493,79	63,4 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	586 540		586 540	565 785,24	20 754,76	96,5 %
Tulot	547 460		547 460	488 838,33	58 621,67	89,3 %
Menot	258 430		258 430	211 904,83	46 525,17	82,0 %
KOKONAISTULOT	1 195 860	58 100	1 253 960	1 207 872,28	46 087,72	96,3 %
KOKONAISMENOT	1 891 800	-27 600	1 864 200	1 694 960,23	169 239,77	90,9 %
NETTO KUSTANNUS	-695 940	85 700	-610 240	-487 087,95	-123 152,05	79,8 %
Vakituinen henkilöstö	9,70	0,00	9,70	8,67	1,03	

Palo- ja pelastustoimi**Tehtävän toiminta-ajatus:**

Palo- ja pelastustoimi on Keski-Suomen pelastuslaitoksen vastuulla. Toiminnan järjestely kyseisellä tavalla on lakisääteistä ja sen kunnalle aiheuttamat kustannukset perustuvat kunnan ja pelastuslaitoksen väliseen sopimukseen.

TOIMIALA: Palo- ja pelastus- toimi	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot						
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	30 300		30 300	30 342,12	-42,12	100,1 %
Muut tulot				306,60	-306,60	
tulot yhteensä	30 300	0	30 300	30 648,72	-348,72	101,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	15 470	-600	14 870	15 236,17	-366,17	102,5 %
Palvelujen ostot	197 950		197 950	196 353,93	1 596,07	99,2 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 120		5 120	6 168,87	-1 048,87	120,5 %
Avustukset						
Vuokramenot				63,46	-63,46	
Muut menot				-117,68	117,68	
menot yhteensä	218 540	-600	217 940	217 704,75	235,25	99,9 %
TOIMINTAKATE (netto)	-188 240	600	-187 640	-187 056,03	-583,97	99,7 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	12 950		12 950	14 056,37	-1 106,37	108,5 %
Tulot				100,00		
Menot	13 930		13 930	20 880,88	-6 950,88	149,9 %
KOKONAISTULOT	30 300	0	30 300	30 748,72	-348,72	101,5 %
KOKONAISMENOT	245 420	-600	244 820	252 642,00	-7 822,00	103,2 %
NETTO KUSTANNUS	-215 120	600	-214 520	-221 893,28	7 473,28	103,4 %
Vakituinen henkilöstö	0,35	0,00	0,35	0,28	0,07	

Laitostoiminta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Vesihuollon tavoitteena on tuottaa puhdasta talousvettä kaikille verkostoon liittyneille kiinteistöille ja käsitellä viemäriverkkoon liittyneissä kiinteistöissä syntynyt jätevesi ympäristön kannalta turvallisesti. Kaukolämmön tavoitteena on toimittaa tarvittava lämpöenergia kunnan omistamiin sekä yksityisiin, kaukolämpöön liitettyihin kiinteistöihin. Pesulatoiminnan tavoitteena on tuottaa kysyntää vastaavaa palvelua.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen osaan, puhtaan veden tuotantoon ja jäteveden käsittelyyn. Kaukolämpö ostaa kaiken Kuhmoisten Lämpö Oy:n biolämpökeskuksen tuottaman lämpöenergian ja jakelee sen kunnan omistaman kaukolämpöverkon kautta kulutuspaikkoihin. Kunnan omistamassa pesulassa pestään kunnan palvelutuotannossa syntynyt pyykki ja jonkin verran myös ulkopuolisten asiakkaiden tuomaa pyykkiä.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Puhtaan talousveden tuottaminen ja jätevesien turvallinen käsittely	Vedenlaadun seuranta Jäteveden laadun seuranta	Ei häiriötä toiminnassa	Toteutunut Toteutunut
Kaukolämmön jakelu	Häiriötön jakelu	Ei häiriötä toiminnassa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vesi- ja lämpöhuollon varmistaminen	Verkon dokumentointi ja kuntokartoitus	Saneerausohjelma tehty	Toteutunut osittain

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kaukolämpöverkon rakentaminen	Kaukolämpöverkon laajentaminen tarpeen mukaan	Kaukolämpöverkko käytössä	Toteutunut Ei ole laajennettu

Perustelut: Vesihuollon laitteiston kunnon tarkkailu ja parantaminen mahdollistavat turvallisen vesihuollon. Kaukolämpöverkon jakelu ja myynti alkaa.

TOIMIALA: Laitostoiminta	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Toimintatulot:						
Myyntitulot	839 800	-104 570	735 230	632 767,09	102 462,91	86,1 %
Maksutulot						
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot	410		410	403,68	6,32	98,5 %
Muut tulot	500	4 570	5 070	5 645,16	-575,16	10,9 %
tulot yhteensä	840 710	-100 000	740 710	638 815,93	101 894,07	86,2 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	170 300		170 300	167 270,90	3 029,10	98,2 %
Palvelujen ostot	114 160		114 160	114 637,10	-477,10	100,4 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	526 990	2 000	528 990	476 139,84	52 850,16	90,0 %
Avustukset						
Vuokramenot	600		600		600,00	0,0 %
Muut menot	300		300	201,59	98,41	67,2 %
menot yhteensä	812 350	2 000	814 350	758 249,43	56 100,57	93,1 %
TOIMINTAKATE (netto)	28 360	-102 000	-73 640	-119 433,50	45 793,50	162,2 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	248 520		248 520	253 818,65	-5 298,65	102,1 %
Tulot	230 250		230 250	186 101,40	44 148,60	80,8 %
Menot	36 220		36 220	21 131,97	15 088,03	58,3 %
KOKONAISTULOT	1 070 960	-100 000	970 960	824 917,33	146 042,67	85,0 %
KOKONAISMENOT	1 097 090	2 000	1 099 090	1 033 200,05	65 889,95	94,0 %
NETTO KUSTANNUS	-26 130	-102 000	-128 130	-208 282,72	80 152,72	162,6 %
Vakituinen henkilöstö	4,10	0,00	4,10	3,85	0,25	

RAKENNUSLAUTAKUNNAN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2015

Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa. Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa, että noudatetaan hyvää rakennustapaa ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä. Rakennusvalvonnan työssä yhdistyvät rakentamisen, ympäristökulttuurin ja rakennuslainsäädännön tietotaidot. Rakennusvalvonta on asiantuntijaorganisaatio. Rakennusvalvonta jakaa ja tuottaa informaatiota asiakaskohtaista neuvontaa painottaen. Rakennusvalvonnan asiakkaita ovat rakennushankkeeseen ryhtyvä, suunnittelijat, rakentajat sekä tilojen käyttäjät, naapurit sekä ympäristössä liikkuvat ihmiset koko rakennuksen elinkaaren ajan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET**Sitovat tavoitteet**

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä <i>(laatu, ei suorituskriteeri)</i>	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä enintään 2 % lupapäätöksistä	Toteutunut
Tehokas ohjaus- ja neuvontatyö	Aloituskokousten määrä <i>(vaikuttavuuskriteeri)</i>	Aloituskokous asuinrakennuksille sekä yli 90 m ² :n loma-asunnoille	Toteutunut
Rakennustyön tehokas valvonta	Tarkastusasiakirjojen puutteet <i>(sekä laatu- että vaikuttavuuskriteeri)</i>	Puutteellisten tarkastusasiakirjojen määrä enintään 10 %	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lupapäätökset	Kyselyt päätösten sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lupapäätöksistä	Toteutunut

Perustelut:

Lupapäätösten vaikutukset ovat peruuttamattomia. Ohjaus- ja neuvontatyöllä pyritään ennakolta rakennushankkeeseen ryhtyvälle antamaan tietoa oikeista menettelyistä sekä ennakkosuunnittelun merkityksestä. Aloituskokouksissa varsinkin kertarakentajat saavat arvokasta tietoa rakennushankkeen eri vaiheista. Tarkastusasiakirja on rakennushankkeeseen ryhtyvän ja keskeisten osapuolien pitämä raportti rakennushankkeen eri työvaiheista. Tarkastusasiakirjan yhteenveto arkistoidaan pysyvästi lupa-asiakirjoihin. Tarkastusasiakirjan merkitys korostuu, jos jälkepäin joudutaan selvittämään eri osapuolten vastuita rakennustyön asianmukaisesta suorittamisesta.

Normivetoisuus tuo rakennusvalvonnalle väistämättä uusia haasteita, valvoohan se kiristyvien vaatimusten toteutumista. Kunnan maantieteellinen laajuus tuo omat lisähaasteensa rakennusvalvonnan henkilöstöressurssien riittävyyteen ja rakennusvalvonnan toteuttamiseen.

Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: Ympäristösihteeri

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee edistää ja valvoa kunnan ympäristönsuojelua siten, että suoritettavilla toimenpiteillä turvataan viihtyisä ja luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö kaikille.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Huolellinen ja perusteellinen lupaharkinta	Oikaisuvaatimusten ja valitusten määrä	Oikaisuvaatimuksia ja valituksia ei tehdä	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään yksiselitteiset ja selkeät lausunnot	Kyselyt lausuntojen sisällöstä	Kyselyjen määrä enintään 1 % lausunnoista	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Hiilineutraali-kuntahankkeen edistäminen kunnassa	Tiedottaminen energiansäästötoimista ja ilmastomuutoksesta	Vähintään 2 tiedotetta vuodessa	Toteutunut

Perustelut:

Ympäristönsuojelun lupapäätöksillä, neuvonnalla ja lausuntojen annolla pyritään ohjaamaan asiakkaita suorittamaan toimenpiteet lakien ja asetusten mukaisesti ympäristö ja naapurit huomioiden.

Yksityistiet

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Tehtävänä on kunnan yksityisteiden kunnossapitoon osoittaman avustuksen jakaminen avustukseen oikeutetuille sekä kunnalle yksityistielaisissa määrättyjen ja hallintosäännössä rakennuslautakunnalle siirrettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävistä yksityistielain mukaiset toimitusasiat ovat viranomaistoimintaa. Asiakkaita ovat yksityisteiden vaikutuspiirissä olevat kuntalaiset sekä kunnan jäsenet, joille tulee jakaa ja tuottaa informaatiota yksityisteiden käyttöön ja hallintoon liittyvissä asioissa.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jaosta sekä lakisääteisistä tehtävistä huolehtiminen resurssien puitteissa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Sitovat tavoitteet

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maa- ja metsäoikeudessa	Toteutunut

LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Vaikuttavuustavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tiekuntien avustaminen yksityistieverkon kunnossapitämiseksi	Avustettavat tiet ovat liikennöitävässä kunnossa	Avustettujen teiden kunto on vähintään tyydyttävä	Toteutunut

Tuotantotavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Sisällöltään lainmukaiset ja yksiselitteisen selkeät päätökset rakennuslautakunnan toimituksissa	Valitusten määrä (laatu, ei suoritekriteeri)	Päätökset eivät olennaisesti muutu maa- ja metsäoikeudessa	Toteutunut

Perustelut:

Rakennuslautakunnan toimituksessa ratkaistaan pääasiassa tiekunnan kokouksista tehty valitukset. Huolellisesti valmisteltu ja läpiviety toimitus edesauttaa asianosaisten oikeusturvan toteutumista ja osoittaa tiekunnille myös heidän päätöksensä lainmukaisuuden merkityksen: toimituksesta aiheutuvat kustannukset tulevat yleensä tiekunnan maksettavaksi. Tie- ja liikennevirasto on ulkopuolinen apu yksityisteiden kunnossapitokustannuksiin on tarpeen ja kunta haluaa osaltaan olla avustamassa tiekuntia, joiden vaikutuspiirissä on pysyvästi asuttuja talouksia.

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
Rakennuslautakunta						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 500		1 500	4 182,64	-2 682,64	278,8 %
Maksutulot	43 500		43 500	39 652,18	3 847,82	91,2 %
Tuet ja avustukset						
Vuokratulot						
Muut tulot						
tulot yhteensä	45 000	0	45 000	43 834,82	1 165,18	97,4 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	118 340	-80 000	38 340	40 177,43	-1 837,43	104,8 %
Palvelujen ostot	52 000	30 000	82 000	70 653,75	11 346,25	86,2 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	9 250		9 250	2 415,57	6 834,43	26,1 %
Avustukset	25 000		25 000	24 940,03	59,97	99,8 %
Vuokramenot						
Muut menot						
menot yhteensä	204 590	-50 000	154 590	138 186,78	16 403,22	89,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-159 590	50 000	-109 590	-94 351,96	-15 238,04	86,1 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset						
Tulot				370,00		
Menot	21 180		21 180	22 188,81	-1 008,81	104,8 %
KOKONAISTULOT	45 000	0	45 000	44 204,82	795,18	98,2 %
KOKONAISMENOT	225 770	-50 000	175 770	160 375,59	15 394,41	91,2 %
NETTO KUSTANNUS	-180 770	50 000	-130 770	-116 170,77	-14 599,23	88,8 %
Vakituinen henkilöstö	1,90	-1,00	0,90	0,90	0,00	
TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	863 900	-104 570	759 330	656 195,72	103 134,28	86,4 %
Maksutulot	44 200	0	44 200	39 652,18	4 547,82	89,7 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,00	0,00	
Vuokratulot	677 510	-44 000	633 510	658 130,85	-24 620,85	103,9 %
Muut tulot	500	100 670	101 170	100 453,28	716,72	99,3 %
tulot yhteensä	1 586 110	-47 900	1 538 210	1 454 432,03	83 777,97	94,6 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	748 690	-67 400	681 290	688 556,70	-7 266,70	101,1 %
Palvelujen ostot	803 160	55 000	858 160	838 467,04	19 692,96	97,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 038 610	-23 000	1 015 610	861 745,48	153 864,52	84,9 %
Avustukset	25 000	0	25 000	24 940,03	59,97	99,8 %
Vuokramenot	93 700	1 200	94 900	87 079,55	7 820,45	91,8 %
Muut menot	1 340	0	1 340	732,11	607,89	54,6 %
menot yhteensä	2 710 500	-34 200	2 676 300	2 501 520,91	174 779,09	93,5 %
TOIMINTAKATE (netto)	-1 124 390	-13 700	-1 138 090	-1 047 088,88	-91 001,12	92,0 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 085 400	0	1 085 400	1 054 312,02	31 087,98	97,1 %
Tulot	777 710	0	777 710	675 409,73	102 300,27	86,8 %
Menot	428 710	0	428 710	322 209,99	106 500,01	75,2 %
KOKONAISTULOT	2 363 820	-47 900	2 315 920	2 129 841,76	186 078,24	92,0 %
KOKONAISMENOT	4 224 610	-34 200	4 190 410	3 878 042,92	312 367,08	92,5 %
NETTO KUSTANNUS	-1 860 790	-13 700	-1 874 490	-1 748 201,16	-126 288,84	93,3 %
Vakituinen henkilöstö	18,40	-1,00	17,40	16,40	1,00	

TOIMIALA:	Alkupe- räinen talousarvio €	Talous- arvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma v. 2015	Poikkeama	Toteutuma %
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot:						
Myyntitulot	1 868 050	-154 570	1 713 480	1 557 080,34	156 399,66	90,9 %
Maksutulot	106 550	15 000	121 550	123 941,20	-2 391,20	102,0 %
Tuet ja avustukset	234 900	-94 000	140 900	186 367,12	-45 467,12	132,3 %
Vuokratulot	681 010	-44 000	637 010	661 042,79	-24 032,79	103,8 %
Muut tulot	122 950	15 500	138 450	136 002,50	2 447,50	98,2 %
tulot yhteensä	3 013 460	-262 070	2 751 390	2 664 433,95	86 956,05	96,8 %
Toimintamenot:						
Henkilöstömenot	4 879 310	-287 200	4 592 110	4 547 056,28	45 053,72	99,0 %
Palvelujen ostot	12 076 600	30 000	12 106 600	11 928 611,52	177 988,48	98,5 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 537 790	-23 000	1 514 790	1 312 147,98	202 642,02	86,6 %
Avustukset	285 600	-45 000	240 600	209 000,73	31 599,27	86,9 %
Vuokramenot	109 950	1 200	111 150	98 709,05	12 440,95	88,8 %
Muut menot	32 030	0	32 030	23 836,76	8 193,24	74,4 %
menot yhteensä	18 921 280	-324 000	18 597 280	18 119 362,32	477 917,68	97,4 %
TOIMINTAKATE (netto)	-15 907 820	61 930	-15 845 890	-15 454 928,37	-390 961,63	97,5 %
Laskennalliset- ja sisäiset erät:						
Poistot ja arvonalentumiset	1 143 800	0	1 143 800	1 113 858,84	29 941,16	97,4 %
Tulot	1 464 590	0	1 464 590	1 259 590,22	204 999,78	86,0 %
Menot	1 464 590	0	1 464 590	1 259 590,22	204 999,78	86,0 %
KOKONAISTULOT	4 478 050	-262 070	4 215 980	3 924 024,17	291 955,83	93,1 %
KOKONAISMENOT	21 529 670	-324 000	21 205 670	20 492 811,38	712 858,62	96,6 %
NETTO KUSTANNUS	-17 051 620	61 930	-16 989 690	-16 568 787,21	-420 902,79	97,5 %
Vakituinen henkilöstö	77,94	-2,00	75,94	71,47	4,47	

<u>Investointien toteutuminen valtuuston sitovuustasolla</u>	TALOUSARVIO 2015					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma %
<u>Maa-alueet</u>						
Menot	0 €	-11 200 €	-11 200 €	-11 200,00 €	0,00 €	100,0 %
Tulot	0 €	0 €	0 €	1 305,96 €	-1 305,96 €	
<u>Osakkeiden hankinta</u>						
Menot	-297 840 €	-32 740 €	-330 580 €	-330 579,94 €	-0,06 €	100,0 %
Tulot	0 €	45 670 €	45 670 €	45 667,46 €	2,54 €	100,0 %
<u>Investoinnit kiinteistöihin:</u>						
Menot	-790 000 €	-958 000 €	-1 748 000 €	-1 065 092,53 €	-682 907,47 €	60,9 %
Tulot	0 €	14 130 €	14 130 €	12 541,60 €	1 588,40 €	88,8 %
<u>Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin</u>			0 €			
Menot	-150 000 €	130 000 €	-20 000 €	-6 224,87 €	-13 775,13 €	31,1 %
<u>Investoinnit laitostointintaan</u>						
Menot	-100 000 €	0 €	-100 000 €	-31 773,19 €	-68 226,81 €	31,8 %
<u>Investoinnit yleiset alueet ja liikenneväylät</u>						
Menot	-130 000 €	0 €	-130 000 €	-127 171,05 €	-2 828,95 €	97,8 %
<u>Investoinnit koneisiin ja laitteisiin</u>						
Menot	-50 000 €	0 €	-50 000 €	-36 462,34 €	-13 537,66 €	72,9 %
Yhteensä investointimenot	-1 517 840 €	-871 940 €	-2 389 780 €	-1 608 503,92 €	-781 276,08 €	67,3 %
Yhteensä investointitulot	0 €	59 800 €	59 800 €	59 515,02 €	284,98 €	99,5 %

INVESTOINNIT VUONNA 2015

INVESTOINNIT VUONNA 2015		TA+muutos		Toteutunut 31.12.2015	Toteutunut 31.12.2015	Tot. %
		Valtuuston sitovuustaso				
Investointihanke	Hanke €	Menot €	Tulot €	Menot €	Tulot €	Menot
Maa-alueet	11 200 €	11 200 €	0 €	11 200,00 €	1 305,96 €	100,0 %
Osakkeiden myynti			45 670 €		45 667,46 €	100,0 %
As. Oy Kokonrannan lainaosuus	6 620 €	6 620 €		6 619,94 €		100,0 %
As. Oy Kuhmoisten Jussinhovin osakkeet	303 960 €	303 960 €		303 960,00 €		100,0 %
Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy:n osakkeet	20 000 €	20 000 €		20 000,00 €	0,00 €	
Investoinnit kiinteistöihin:						
Orivedentie 3 ja 5 saneeraus/terveysasema	1 328 000 €			934 060,73 €		70,3 %
Päijännekodin korjaukset ja suunnittelu	280 000 €			79 308,52 €		28,3 %
Koulukeskuksen lukot	40 000 €			37 885,13 €		94,7 %
Muut kiinteistöt	100 000 €			13 838,15 €		13,8 %
Pienryhmnäkoti Suutolan myynti			14 130 €		12 541,60 €	88,8 %
Investoinnit kiinteistöihin yhteensä	1 748 000 €	1 748 000 €	14 130 €	1 065 092,53 €	12 541,60 €	60,9 %
Investoinnit kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin:						
Teollisuushallit:						
24-Hallin muutostyöt	15 000 €			5 549,87 €		
Pajatie 3	5 000 €			675,00 €		
Invest. kunnan vuokrattaviin kiinteistöihin yht.	20 000 €	20 000 €		6 224,87 €		31,1 %
Investoinnit laitostoimintaan:						
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus (Vesiverkoston linjaventtiilien uusinta, Peippokujan vesi- ja viemäriverkoston saneeraus Asiantuntijaselvitys Tehinkärjen ja Papinsaaren puhdistamoiden toiminnasta)				30 464,80 €		
Mällykäisen vedenottamon kemikaalisuodattimen uudistaminen.				1 308,39 €		
Investoinnit laitostoimintaan yhteensä	100 000 €	100 000 €		31 773,19 €		31,8 %
Yleiset alueet ja liikenneväylät:						
Kaavateiden kunnostaminen ja päälystäminen				28 915,45 €		
Toritien kunnostus				55 766,68 €		
Toritien kiinteistöjen pihat, valaistus ym.				42 488,92 €		
Yleiset alueet ja liikenneväylät yhteensä	130 000 €	130 000 €		127 171,05 €		97,8 %
Teknisen toimen kuljetusvälineet ja laitteet:						
Teknisen toimen pakettiauto				36 462,34 €		
Muut koneet ja laitteet				0,00 €		
Teknisen toimen kuljetusvälineet ja laitteet yht.	50 000 €	50 000 €		36 462,34 €		
Investoinnit yhteensä	2 389 780 €	2 389 780 €	59 800 €	1 608 503,92 €	59 515,02 €	67,3 %

Keskeneräisiksi investoinneiksi jäävät Laajakaistahanke/valokuituverkko, Orivedentie 3:n (Terveyskeskus) saneeraus ja Päijännekodin korjaukset. Taseen keskeneräiset -tilin saldo on 1 309 417,98 €.

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISET

TULOSLASKELMA (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma €	Poikkeama €	Tot. %
Myyntituotot	1 868 050	-154 570	1 713 480	1 557 080,34	156 399,66	90,9 %
Maksutuotot	106 550	15 000	121 550	123 941,20	-2 391,20	102,0 %
Tuet ja avustukset	234 900	-94 000	140 900	186 367,12	-45 467,12	132,3 %
Vuokratuotot	681 010	-44 000	637 010	661 042,79	-24 032,79	103,8 %
Muut toimintatuotot	122 950	15 500	138 450	136 002,50	2 447,50	98,2 %
TOIMINTATUOTOT	3 013 460	-262 070	2 751 390	2 664 433,95	86 956,05	96,8 %
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot						
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 439 670	114 000	-3 325 670	-3 273 760,66	-51 909,34	98,4 %
Henkilöstökorvaukset	0	20 000	20 000	45 348,41	-25 348,41	
Palkat ja palkkiot	-3 439 670	134 000	-3 305 670	-3 228 412,25	-77 257,75	97,7 %
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 269 050	150 300	-1 118 750	-1 143 151,66	24 401,66	102,2 %
Muut henkilösivukulut	-170 590	2 900	-167 690	-175 492,37	7 802,37	104,7 %
Henkilösivukulut	-1 439 640	153 200	-1 286 440	-1 318 644,03	32 204,03	102,5 %
Henkilöstökulut	-4 879 310	287 200	-4 592 110	-4 547 056,28	-45 053,72	99,0 %
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-10 498 820	5 000	-10 493 820	-10 398 015,30	-95 804,70	99,1 %
Muiden palvelujen ostot	-1 577 780	-35 000	-1 612 780	-1 530 596,22	-82 183,78	94,9 %
Palvelujen ostot	-12 076 600	-30 000	-12 106 600	-11 928 611,52	-177 988,48	98,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-1 537 790	23 000	-1 514 790	-1 312 147,98	-202 642,02	86,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 537 790	23 000	-1 514 790	-1 312 147,98	-202 642,02	86,6 %
Avustukset						
Avustukset	-285 600	45 000	-240 600	-209 000,73	-31 599,27	86,9 %
Avustukset	-285 600	45 000	-240 600	-209 000,73	-31 599,27	86,9 %
Vuokrat	-109 950	-1 200	-111 150	-98 709,05	-12 440,95	88,8 %
Muut toimintakulut	-32 030		-32 030	-23 836,76	-8 193,24	74,4 %
TOIMINTAKULUT	-18 921 280	324 000	-18 597 280	-18 119 362,32	-477 917,68	97,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 907 820	61 930	-15 845 890	-15 454 928,37	-390 961,63	97,5 %
VEROTULOT	8 013 000	87 000	8 100 000	8 155 090,92	-55 090,92	100,7 %
VALTIONOSUUDET	9 046 380		9 046 380	9 040 323,00	6 057,00	99,9 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT						
KORKOTUOTOT	80 000	50 000	130 000	114 039,32	15 960,68	87,7 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	5 000		5 000	48 729,50	-43 729,50	974,6 %
KORKOKULUT	-23 000		-23 000	-21 344,41	-1 655,59	92,8 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-27 100		-27 100	-78 564,89	51 464,89	289,9 %
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	34 900	50 000	84 900	62 859,52	22 040,48	74,0 %
VUOSIKATE	1 186 460	198 930	1 385 390	1 803 345,07	-417 955,07	130,2 %
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 143 800		-1 143 800	-1 113 858,84	-29 941,16	97,4 %
Arvonalentumiset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 143 800	0	-1 143 800	-1 113 858,84	-29 941,16	97,4 %
TILIKAUDEN TULOS	42 660	198 930	241 590	689 486,23	-447 896,23	285,4 %
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos			0	2 477,28	-2477,28	
Rahastojen muutos			0		0,00	
Varausten ja rahastojen muutokset			0	2 477,28	-2 477,28	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	42 660	198 930	241 590	691 963,51	-450 373,51	286,4 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)					
Myyntituotot	2 785 180	-154 570	2 630 610	2 327 362,23	303 247,77
Maksutuotot	106 550	15 000	121 550	124 311,20	-2 761,20
Tuet ja avustukset	234 900	-94 000	140 900	186 367,12	-45 467,12
Vuokratuotot	1 228 470	-44 000	1 184 470	1 149 981,12	34 488,88
Muut toimintatuotot	122 950	15 500	138 450	136 002,50	2 447,50
TOIMINTATUOTOT	4 478 050	-262 070	4 215 980	3 924 024,17	291 955,83
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-3 439 670	114 000	-3 325 670	-3 273 760,66	-51 909,34
Henkilöstökorvaukset	0	20 000	20 000	45 348,41	-25 348,41
Palkat ja palkkiot	-3 439 670	134 000	-3 305 670	-3 228 412,25	-77 257,75
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 269 050	150 300	-1 118 750	-1 143 151,66	24 401,66
Muut henkilösivukulut	-170 590	2 900	-167 690	-175 492,37	7 802,37
Henkilösivukulut	-1 439 640	153 200	-1 286 440	-1 318 644,03	32 204,03
Henkilöstökulut	-4 879 310	287 200	-4 592 110	-4 547 056,28	-45 053,72
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-10 498 820	5 000	-10 493 820	-10 398 015,30	-95 804,70
Muiden palvelujen ostot	-2 289 150	-35 000	-2 324 150	-2 140 426,60	-183 723,40
Palvelujen ostot	-12 787 970	-30 000	-12 817 970	-12 538 441,90	-279 528,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 743 550	23 000	-1 720 550	-1 472 599,49	-247 950,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 743 550	23 000	-1 720 550	-1 472 599,49	-247 950,51
Avustukset					
Avustukset	-285 600	45 000	-240 600	-209 000,73	-31 599,27
Avustukset	-285 600	45 000	-240 600	-209 000,73	-31 599,27
Vuokrat	-657 410	-1 200	-658 610	-587 647,38	-70 962,62
Muut toimintakulut	-32 030	0	-32 030	-24 206,76	-7 823,24
TOIMINTAKULUT	-20 385 870	324 000	-20 061 870	-19 378 952,54	-682 917,46
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 907 820	61 930	-15 845 890	-15 454 928,37	-390 961,63
VEROTULOT	8 013 000	87 000	8 100 000	8 155 090,92	-55 090,92
VALTIONOSUUDET	9 046 380		9 046 380	9 040 323,00	6 057,00
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT					
KORKOTUOTOT	80 000	50 000	130 000	114 039,32	15 960,68
MUUT RAHOITUSTUOTOT	5 000		5 000	48 729,50	-43 729,50
KORKOKULUT	-23 000		-23 000	-21 344,41	-1 655,59
MUUT RAHOITUSKULUT	-27 100		-27 100	-78 564,89	51 464,89
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	34 900	50 000	84 900	62 859,52	22 040,48
VUOSIKATE	1 186 460	198 930	1 385 390	1 803 345,07	-417 955,07
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 143 800		-1 143 800	-1 113 858,84	-29 941,16
Arvonalentumiset			0		0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 143 800	0	-1 143 800	-1 113 858,84	-29 941,16
TILIKAUDEN TULOS	42 660	198 930	241 590	689 486,23	-447 896,23
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos			0	2 477,28	-2477,28
Rahastojen muutos			0		0,00
Varausten ja rahastojen muutokset				2 477,28	-2 477,28
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	42 660	198 930	241 590	691 963,51	-450 373,51

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Tot. %
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	1 186 460	198 930	1 385 390	1 803 345,07	-417 955,07	130,2 %
Tulorahoituksen korjauserät	-1 000	-114 000	-115 000	-113 479,22	-1 520,78	98,7 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-1 517 840	-871 940	-2 389 780	-1 608 503,92	-781 276,08	67,3 %
Rahoitusosuudet investointeihin						
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	1 000	173 800	174 800	172 994,24	1 805,76	99,0 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-331 380	-613 210	-944 590	254 356,17	-1 198 946,17	-26,9 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
Antolainasaamisten lisäys						
Antolainasaamisten vähennys	11 150		11 150	11 150,00	0,00	100,0 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000		1 000 000	1 000 000,00	0,00	100,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-246 570	-50 000	-296 570	-296 576,34	6,34	100,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-400 000	400 000	0	-2 000 000,00	2 000 000,00	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				-3 412,65		
Pitkäaikaisten saamisten muutos				0,00		
Lyhytaikaisten saamisten muutos				612 461,85		
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos				243 280,59		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		0	0	852 329,79	-852 329,79	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	364 580	350 000	714 580	-433 096,55	1 147 676,55	-60,6 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	33 200	-263 210	-230 010	-178 740,38	-51 269,62	77,7 %
KASSAVARAT 31.12.				3 339 299,21		
KASSAVARAT 1.1.				3 518 039,59		
KASSAVAROJEN MUUTOS				-178 740,38		

**YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN
TOTEUTUMISESTA**

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
****HALLINTOPALVELUT					
TULOT	137 250	-46 670	90 580	109 056,37	-18 476,37
MENOT	-1 263 200	158 200	-1 105 000	-1 030 622,13	-74 377,87
NETTO	-1 125 950	111 530	-1 014 420	-921 565,76	-92 854,24
****ELINKEINOEL. EDISTÄMINEN					
TULOT	367 500	-53 500	314 000	300 817,85	13 182,15
MENOT	-272 130	-17 100	-289 230	-274 272,89	-14 957,11
NETTO	95 370	-70 600	24 770	26 544,96	-1 774,96
****SOS. JA TERV. OMATOIMINTA					
TULOT	190 000	-155 000	35 000	33 690,43	1 309,57
MENOT	-590 000	120 000	-470 000	-455 347,01	-14 652,99
NETTO	-400 000	-35 000	-435 000	-421 656,58	-13 343,42
****SOS. JA TERV. OSTOPALV. JÄMSÄ/KEURUU					
MENOT	-9 970 170	-10 000	-9 980 170	-9 940 179,18	-39 990,82
NETTO	-9 970 170	-10 000	-9 980 170	-9 940 179,18	-39 990,82
**YLEISHALLINTO					
TULOT	694 750	-255 170	439 580	443 564,65	-3 984,65
MENOT	-12 095 500	251 100	-11 844 400	-11 700 421,21	-143 978,79
NETTO	-11 400 750	-4 070	-11 404 820	-11 256 856,56	-147 963,44
****VARHAISKASVATUS					
TULOT	45 000	15 000	60 000	62 857,89	-2 857,89
MENOT	-672 480	42 000	-630 480	-600 309,16	-30 170,84
NETTO	-627 480	57 000	-570 480	-537 451,27	-33 028,73
****YHTENÄISKOULU					
TULOT	20 600	20 000	40 600	68 909,51	-28 309,51
MENOT	-2 169 440	4 400	-2 165 040	-2 133 854,95	-31 185,05
NETTO	-2 148 840	24 400	-2 124 440	-2 064 945,44	-59 494,56
****ELÄMÄNLAATUPALVELUT					
TULOT	44 500	6 000	50 500	59 475,11	-8 975,11
MENOT	-527 110	-10 700	-537 810	-486 350,06	-51 459,94
NETTO	-482 610	-4 700	-487 310	-426 874,95	-60 435,05
****RUOKAPALVELU					
TULOT	622 500		622 500	575 194,76	47 305,24
MENOT	-746 250	3 000	-743 250	-696 906,03	-46 343,97
NETTO	-123 750	3 000	-120 750	-121 711,27	961,27
***SIVISTYSTOIMI					
TULOT	732 600	41 000	773 600	766 437,27	7 162,73
MENOT	-4 115 280	38 700	-4 076 580	-3 917 420,20	-159 159,80
NETTO	-3 382 680	79 700	-3 302 980	-3 150 982,93	-151 997,07
****KAAVOITUS- JA MAANKÄYTTÖ					
TULOT	21 700	-6 000	15 700	22 098,61	-6 398,61
MENOT	-428 190	-42 000	-470 190	-470 109,79	-80,21
NETTO	-406 490	-48 000	-454 490	-448 011,18	-6 478,82
****KIINTEISTÖTOIMI					
TULOT	648 400	58 100	706 500	719 033,95	-12 533,95
MENOT	-1 046 830	27 600	-1 019 230	-917 270,16	-101 959,84
NETTO	-398 430	85 700	-312 730	-198 236,21	-114 493,79
****PALO- JA PELASTUSTOIMI					
TULOT	30 300	0	30 300	30 648,72	-348,72
MENOT	-218 540	600	-217 940	-217 704,75	-235,25
NETTO	-188 240	600	-187 640	-187 056,03	-583,97

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
***LAITOSTOIMINTA					
TULOT	840 710	-100 000	740 710	638 815,93	101 894,07
MENOT	-812 350	-2 000	-814 350	-758 249,43	-56 100,57
NETTO	28 360	-102 000	-73 640	-119 433,50	45 793,50
***TEKNINEN LAUTAKUNTA					
TULOT	1 541 110	-47 900	1 493 210	1 410 597,21	82 612,79
MENOT	-2 505 910	-15 800	-2 521 710	-2 363 334,13	-158 375,87
NETTO	-964 800	-63 700	-1 028 500	-952 736,92	-75 763,08
***RAKENNUSLAUTAKUNTA					
TULOT	45 000	0	45 000	43 834,82	1 165,18
MENOT	-204 590	50 000	-154 590	-138 186,78	-16 403,22
NETTO	-159 590	50 000	-109 590	-94 351,96	-15 238,04
**TEKNINEN TOIMI					
TULOT	1 586 110	-47 900	1 538 210	1 454 432,03	83 777,97
MENOT	-2 710 500	34 200	-2 676 300	-2 501 520,91	-174 779,09
NETTO	-1 124 390	-13 700	-1 138 090	-1 047 088,88	-91 001,12
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
TULOT	3 013 460	-262 070	2 751 390	2 664 433,95	86 956,05
MENOT	-18 921 280	324 000	-18 597 280	-18 119 362,32	-477 917,68
NETTO	-15 907 820	61 930	-15 845 890	-15 454 928,37	-390 961,63
TULOSLASKELMAOSA					
VEROTULOT	8 013 000	87 000	8 100 000	8 155 090,92	-55 090,92
VALTIONOSUDET	9 046 380	0	9 046 380	9 040 323,00	6 057,00
KORKOTULOT	80 000	50 000	130 000	114 039,32	15 960,68
MUUT RAHOITUSTULOT	5 000	0	5 000	48 729,50	-43 729,50
KORKOMENOT	-23 000	0	-23 000	-21 344,41	-1 655,59
MUUT RAHOITUSMENOT	-27 100	0	-27 100	-78 564,89	51 464,89
VUOSIKATE	1 186 460	198 930	1 385 390	1 803 345,07	-417 955,07
INVESTOINNIT					
KIINTEÄN OMAISUUDEN OSTO (MENOT)	0	-11 200	-11 200	-11 200,00	0,00
KIINTEÄN OMAISUUDEN MYynti (TULOT)	0	14 130	14 130	13 847,56	282,44
OSAKKEIDEN HANKINNAT (MENOT)	-297 840	-26 120	-323 960	-323 960,00	0,00
ASUNTO OY KOKONRANNAN LAINAOSUUS (MENOT)	0	-6 620	-6 620	-6 619,94	-0,06
OSAKKEIDEN MYYNnit (TULOT)	0	45 670	45 670	45 667,46	2,54
INVESTOINNIT KIINTEISTÖIHIN (MENOT)	-790 000	-958 000	-1 748 000	-1 065 092,53	-682 907,47
INVESTOINNIT KUNNAN VUOKRATTAVIIN KIINTEISTÖIHIN (MENOT)	-150 000	130 000	-20 000	-6 224,87	-13 775,13
INVESTOINNIT VESIHUOLTOLAITOKSEEN (MENOT)	-129 000	29 000	-100 000	-31 773,19	-68 226,81
YLEISET ALUEET JA LIIKENNEVÄYLÄT (MENOT)	-101 000	-29 000	-130 000	-127 171,05	-2 828,95
TEKNISEN TOIMEN AUTON HANKINTA (MENOT)	-50 000		-50 000	-36 462,34	-13 537,66
INVESTOINTITULOT	0	59 800	59 800	59 515,02	284,98
INVESTOINTIMENOT	-1 517 840	-871 940	-2 389 780	-1 608 503,92	-781 276,08
INVESTOINNIT NETTO	-1 517 840	-812 140	-2 329 980	-1 548 988,90	-780 991,10

TOTEUTUMAVERTAILU (ulkoiset)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteutuma	Poikkeama
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	0	0,00	0,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	11 150	0	11 150	11 150,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000,00	0,00
PITKÄAikaisten Lainojen Väh.	-246 570	-50 000	-296 570	-296 576,34	6,34
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos	-400 000	400 000	0	-2 000 000,00	2 000 000,00
MÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ					
TULOARVIOT YHTEENSÄ	20 768 990	334 730	21 103 720	19 093 281,71	2 010 438,29
MENOARVIOT YHTEENSÄ	-20 735 790	-597 940	-21 333 730	-20 124 351,88	-1 209 378,12
NETTO	33 200	-263 210	-230 010	-1 031 070,17	801 060,17
NETTO				-1 031 070,17	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				852 329,79	
RAHASTON MUUTOS				0,00	
RAHAVAROJEN MUUTOS				-178 740,38	
TARKISTUS:					
Tulojen alitukset (ilman investointeja ja lainanottoa)	11 192 090	-258 500	10 933 590	10 746 716,11	186 873,89
Tulojen ylitykset	8 965 750	133 430	9 099 180	9 275 900,58	-176 720,58
Menojen alitukset (ilman investointeja, lainojen vähennystä ja poistoja)	-18 944 280	324 000	-18 620 280	-18 140 706,73	-479 573,27
Menojen ylitykset (ilman investointeja)	-27 100	0	-27 100	-78 564,89	51 464,89
NETTO (vuosikate)	1 186 460	198 930	1 385 390	1 803 345,07	-417 955,07
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 143 800	0	-1 143 800	-1 113 858,84	-29 941,16
TILIKAUDEN TULOS	42 660	198 930	241 590	689 486,23	-447 896,23
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	0	0	0	2 477,28	-2 477,28
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	42 660	198 930	241 590	691 963,51	-450 373,51

KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
TULOSLASKELMA		
(ulkoiset)		
TOIMINTATUOTOT	2 664 433,95	2 877 715,21
Henkilöstökulut	-4 547 056,28	-4 780 226,96
Palvelujen ostot	-11 928 611,52	-11 808 081,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 312 147,98	-1 391 146,48
Avustukset	-209 000,73	-245 561,51
Vuokrat	-98 709,05	-115 280,92
Muut toimintakulut	-23 836,76	-35 905,92
TOIMINTAKULUT	-18 119 362,32	-18 376 202,84
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 454 928,37	-15 498 487,63
VEROTULOT	8 155 090,92	7 685 152,93
VALTIONOSUUDET	9 040 323,00	9 076 159,36
RAHOITUSTUOTOT JA-KULUT	62 859,52	120 768,26
VUOSIKATE	1 803 345,07	1 383 592,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 113 858,84	-1 116 740,64
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-1 113 858,84	-1 116 740,64
TILIKAUDEN TULOS	689 486,23	266 852,28
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	2 477,28	11 630,23
Rahastojen muutos	0,00	0,00
Varausten ja rahastojen muutokset	2 477,28	11 630,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	691 963,51	278 482,51
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,7	15,7
Vuosikate/Poistot, %	161,9	123,9
Vuosikate, euroa/asukas	775	583
Asukasmäärä	2 326	2 373

RAHOITUSLASKELMA	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 803 345,07	1 383 592,92
Tulorahoituksen korjauserät	-113 479,22	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 608 503,92	-1 233 473,62
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	172 994,24	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	254 356,17	150 119,30
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys		-223 000,00
Antolainasaamisten vähennys	11 150,00	
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-296 576,34	-343 576,51
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000,00	1 500 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-3 412,65	151 399,06
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	612 461,85	-533 061,80
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	243 280,59	-300 485,45
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET YHTEENSÄ	852 329,79	-682 148,19
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-433 096,55	251 275,30
RAHAVAROJEN MUUTOS	-178 740,38	401 394,60
 KASSAVARAT 31.12.	 3 339 299,21	 3 518 039,59
KASSAVARAT 1.1.	3 518 039,59	3 116 644,99
KASSAVAROJEN MUUTOS	-178 740,38	401 394,60
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRRAN KERTYMÄ 5	494	1 399
INVESTOINTIEN TULORAHOTUS, %	112,1	112,2
PÄÄOMAMENOJEN TULORAHOTUS, %	94,7	76,9
LAINANHOITOKATE	5,7	3,9
KASSAN RIITTÄVYYS, PV	60,6	63,5
ASUKASMÄÄRÄ	2 326	2 373
 Lainakanta 31.12. (milj. €)	 2,6	 3,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	1126	1650
Lainasaamiset (milj. €)	0,6	0,6

TASE	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	0,00	11 454,39
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 545 353,02	2 535 458,98
Rakennukset	6 399 278,38	6 812 377,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 244 521,09	4 244 090,37
Koneet ja kalusto	92 009,90	117 812,75
Muut aineelliset hyödykkeet	3 363,76	3 363,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	1 309 417,98	719 168,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 309 417,98	719 168,34
Aineelliset hyödykkeet	14 593 944,13	14 432 272,16
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	558 776,39	538 776,39
Kuntayhtymäosuudet	504 991,81	504 991,81
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	1 096 401,47	831 488,99
Muut osakkeet ja osuudet	5 178,00	5 178,00
Osakkeet ja osuudet	2 165 347,67	1 880 435,19
Muut pitkäaikaiset lainasaamiset	570 597,70	581 747,70
Muut pitkäaikaiset saamiset	11 150,00	11 150,00
Sijoitukset	2 747 095,37	2 473 332,89
PYSYVÄT VASTAAVAT	17 341 039,50	16 917 059,44
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	480 710,80	445 201,27
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	480 710,80	445 201,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset myyntisaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	395 899,47	508 477,96
Muut lyhytaikaiset saamiset	126 343,24	89 804,28
Lyhytaikaiset saamiset	522 242,71	598 282,24
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	67 006,98	603 429,30
Siirtosaamiset	67 006,98	603 429,30
Saamiset	589 249,69	1 201 711,54
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	2 866 780,96	2 769 433,10
Rahoitusarvopaperit	2 866 780,96	2 769 433,10
Rahat ja pankkisaamiset	472 518,25	748 606,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 928 548,90	4 719 751,13
VASTAAVAA	21 750 299,20	22 082 011,84

TASE	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 684 598,33	12 684 598,33
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 507 214,76	3 228 732,25
Tilikauden yli-/alijäämä	691 963,51	278 482,51
OMA PÄÄOMA	16 883 776,60	16 191 813,09
Poistoero	42 192,38	44 669,66
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	42 192,38	44 669,66
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	642 768,02	610 671,14
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	642 768,02	610 671,14
VIERAS PÄÄOMA		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 409 000,00	670 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	3 531,95	3 531,95
Muut pitkäaikaiset velat	182 173,09	221 332,39
Pitkäaikainen vieraspääoma	1 594 705,04	894 864,34
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 211 000,00	3 196 576,34
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	50 000,00
Ostovelat	716 597,17	477 034,40
Muut velat	115 610,31	126 088,46
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	1 402,44	1 838,28
Lomapalkkajaksoitus	385 056,16	386 309,22
Valtionosuusennakot	0,00	0,00
Muut siirtovelat	157 191,08	102 146,91
Siirtovelat	543 649,68	490 294,41
Lyhytaikainen vieraspääoma	2 586 857,16	4 339 993,61
VIERAS PÄÄOMA	4 181 562,20	5 234 857,95
VASTATTAVAA	21 750 299,20	22 082 011,84
Omavaraisuusaste, %	77,8	73,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	21,0	26,6
Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	4,2	3,5
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1805	1478
Lainakanta 31.12. (milj. €)	2,6	3,9
Lainakanta 31.12., €/asukas	1126	1650
Lainasaamiset (milj. €)	0,6	0,6
Asukasmäärä	2326	2373

KONSERNITULOSLASKELMA

	Tilivuosi 2015		Tilivuosi 2014
Toimintatuotot	4 716 051,80		4 851 657,59
Toimintakulut	-20 932 409,34		-21 272 258,78
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00		509,38
Toimintakate	-16 216 357,54		-16 420 091,81
Verotulot	8 155 090,92		7 685 152,93
Valtionosuudet	10 316 171,23		10 481 266,21
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	105 030,26	118 219,42	
Muut rahoitustuotot	50 085,60	52 678,56	
Korkokulut	-55 925,08	-63 276,51	
Muut rahoituskulut	-90 311,15	-48 565,95	59 055,52
Vuosikate	2 263 784,23		1 805 382,86
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 360 295,75		-1 502 505,16
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00		0,00
Arvonalentumiset	-36 291,46		0,00
Satunnaiset erät	-1 732,92		1 288,87
Tilikauden tulos	865 464,10		304 166,56
Tilinpäätössiirrot	-6 244,39		-63 130,26
Tilikauden verot	-2 400,42		
Laskennalliset verot	-276,12		
Vähemmistöosuudet	-2 011,39		-2 091,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	854 531,78		238 945,12

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,5	22,8
Vuosikate/Poistot, %	60,1	83,2
Vuosikate €/asukas	973	761
Asukasmäärä	2 326	2 373

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 263 784,23	1 805 381,33
Satunnaiset erät	-1 732,92	1 288,87
Tilikauden verot	-2 400,42	
Tulorahoituksen korjauserät	-120 441,05	11 107,92
	2 139 209,84	1 817 778,12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 950 540,54	-1 644 438,68
Investointitulot	198 741,53	7 814,28
Investoinnit netto	-1 751 799,02	-1 636 624,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	387 410,82	181 153,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-79,30	-63 321,01
Antolainasaamisten vähennykset	3 150,74	0,00
Antolainauksen muutokset	3 071,44	-63 321,01

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 680 000,00	31 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 185 587,54	-586 228,92
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 004 723,37	1 544 262,41
Lainakannan muutokset	-1 510 310,91	989 033,49
Oman pääoman muutokset	-30 221,99	2 098,16
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 984,21	151 402,77
Vaihto-omaisuuden muutos	-660,53	-3 992,09
Saamisten muutos	621 239,23	-454 598,98
Korottomien velkojen muutos	244 457,71	-299 807,82
Muut maksuvalmiuden muutokset	862 052,20	-606 996,12
Rahoituksen rahavirta	-675 409,25	318 716,36
Rahavarojen muutos	-287 998,43	501 968,24
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 561 767,99	3 846 674,48
Rahavarat 1.1.	3 849 766,41	3 344 706,24
	-287 998,42	501 968,24
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	129,2	110,3
Lainanhoitokate	4,1	2,9
Kassanriittävyys (pv)	55	59

KONSERNITASE	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	105 352,39	114 402,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 810 409,42	2 798 792,78
Rakennukset	10 460 400,80	11 119 411,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 250 463,15	4 248 717,72
Koneet ja kalusto	254 449,25	279 699,55
Muut aineelliset hyödykkeet	5 916,14	5 957,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 530 167,28	808 591,69
Aineelliset hyödykkeet	19 311 806,04	19 261 170,84
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 169 262,59	897 170,70
Lainasaamiset	60 201,79	63 262,71
Muut saamiset	11 757,67	11 757,67
Sijoitukset	1 241 222,04	972 191,08
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 658 380,47	20 347 764,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	494 749,77	497 141,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	23 492,89	23 630,75
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	15,20
Lyhytaikaiset saamiset	739 102,07	1 350 183,22
Saamiset	739 102,07	1 350 198,42
Rahoitusarvopaperit	2 917 023,68	2 796 321,52
Rahat ja pankkisaamiset	682 620,35	1 085 898,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 362 238,99	5 256 049,18
VASTAAVAA	25 515 369,23	26 100 955,03

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	12 684 598,33	12 684 598,33
Rahastot	676 797,75	660 962,93
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 201 502,21	2 586 168,67
Tilikauden yli-/alijäämä	699 727,47	234 993,30

OMA PÄÄOMA

17 262 625,76	16 166 723,23
----------------------	----------------------

VÄHEMMISTÖOSUUS

15 039,95	11 976,92
------------------	------------------

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero	0,00	346 318,97
-----------	------	------------

Vapaaehtoiset varaukset	0,00	73 348,60
-------------------------	------	-----------

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	419 667,57
--------------------------------------	------	------------

Pakolliset varaukset	54 945,40	64 943,91
----------------------	-----------	-----------

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

663 415,86	668 721,87
-------------------	-------------------

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen korollinen vieraspääoma	3 764 769,16	3 258 380,63
---------------------------------------	--------------	--------------

Pitkäaikainen koroton vieraspääoma	220 009,41	230 302,94
------------------------------------	------------	------------

Lyhytaikainen korollinen vieraspääoma	1 629 764,98	3 674 649,18
---------------------------------------	--------------	--------------

Lyhytaikainen koroton vieraspääoma	1 904 798,70	1 605 588,77
------------------------------------	--------------	--------------

VIERAS PÄÄOMA	7 519 342,26	8 768 921,51
----------------------	---------------------	---------------------

VASTATTAVAA	25 515 369,23	26 100 955,03
--------------------	----------------------	----------------------

Omavaraisuusaste, %	67,7	63,6
---------------------	------	------

Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,2	38,1
----------------------------------	------	------

Kertynyt yli-/alijäämä (milj. €)	3,9	2,8
----------------------------------	-----	-----

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1677	1189
----------------------------------	------	------

Lainakanta 31.12. (milj. €)	5,4	6,9
-----------------------------	-----	-----

Lainakanta 31.12. €/asukas	2319	2922
----------------------------	------	------

Lainasaamiset (milj. €)	0,06	0,06
-------------------------	------	------

Asukasmäärä	2326	2373
-------------	------	------

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1)

tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta);

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Investointien kirjaamisessa pysyviin vastaaviin on pienhankintarajana käytetty kunnanvaltuuston vahvistamaa alarajaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman ja poistoaikoja on tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liite 1 A: Konsernitilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 4:2. §);

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konserniin on yhdistelty tytäryhteisöt ja kuntayhtymät omistussuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konserniin, niiden pääomaosuuksien vaikutus kunnan konsernitilinpäätökseen ei ole olennainen.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Tytäryhteisöt on yhdistelty kunnan konserniin rivi riviltä. Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Kunnan ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu suunnitelmanmukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilta tilikausilta kertynyt ero konsernitaseeseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kunnan ja kuntayhtymien taseeseen oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien ylijäämään ja tilikauden ylijäämään ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden ylijäämään. Tytäryhteisöillä ei ole poistoeroa eikä vapaaehtoisia varauksia.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernitilinpäätöksen vuoden 2014 vertailutietoja ei ole muutettu uudistuneiden ohjeiden mukaisiksi.

Vuoden 2014 tilinpäätöstiiedoissa poistoeroa ja vapaaehtoisia varauksia ei ole siirretty tilinpäätöksen yli-/alijäämään.

Liite 8:

Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina. Kunnan tai kuntayhtymän liiketoimintojen toimintatuotot esitetään tehtäväalueisiin tai tulolajeihin sisällytettynä;

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Yleishallinto	477 434	682 981	443 565	644 918
Sosiaali ja terveystoimet	1 225 496	1 212 520		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 077 988	1 146 223	766 437	813 372
Tekniset palvelut	1 935 134	1 809 929	1 454 432	1 419 425
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>4 716 052</i>	<i>4 851 653</i>	<i>2 664 434</i>	<i>2 877 715</i>

Liite 9:

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1)

Verotulojen erittely		
	2015	2014
Kunnan tulovero	5 917 162,53	5 608 870,53
Osuus yhteisöveron tuotosta	905 531,45	748 741,03
Kiinteistövero	1 332 396,94	1 327 541,37
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>8 155 090,92</i>	<i>7 685 152,93</i>

Tuloveroprosentti**v. 2015 -****v. 2010-2014**

20,75

19,75

Kiinteistöveroprosentit

Yleinen kiinteistövero

1,00

1,00

Vakituisen asunnon rakennusten

0,50

0,50

Muu kuin vak.asuinrakennuksen

1,10

1,10

Liite 10:

Valtionosuudet eriteltyinä yleiseen valtionosuuteen, sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen sekä harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen

Valtionosuuksien erittely		
	2015	2014
Laskennalliset valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 480 768,00	7 754 269,12
Verotuloihin perustuva valtionos.tasaus	1 877 162,00	1 749 703,24
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtos.	-317 607,00	-427 813,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>9 040 323,00</i>	<i>9 076 159,36</i>

Liite 11:

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät (KPA 2:3.1 2-kohta)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Satunnaiset tuotot				
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	-1 733	0	0	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	-1 733	1 289	0	0

Liite 12:Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
(KPA 2:3.1 3-kohta)**Kuhmoisten kunnan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma
(Pienhankintaraja 10 000 €)****1.1.2009 -
31.12.2012****1.1.2013 alkaen****Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot		2 v.
Aineettomat oikeudet		5 v.
Liikearvo		2 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
- Atk-ohjelmat	4 v.	2 v.
- Muut	4 v.	2 v.

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennelmat	40 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Talousrakennukset	17 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	25 v. tasapoisto	20 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	40 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit, puistot	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	20 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoas., ulkoval.l	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	35 v. tasapoisto	30 v. tasapoisto
Kaukolämpöverkko		20 v. tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.		10 v. tasapoisto
Maakaasuverkko		20 v. tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 v. tasapoisto
Sähkö-, vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 v. tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet		10 v. tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	12 v. tasapoisto	10 v. tasapoisto

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	17 v. tasapoisto	15 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkonet		8 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	7 v. tasapoisto	4 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	7 v. tasapoisto	5 v. tasapoisto
Muut raskaat työkonet		10 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet		5 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		5 v. tasapoisto
Atk-laitteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	4 v. tasapoisto	3 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa
Käyttöomaisuus arvopaperit ja muut pitkäaik. sij.		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa

Liite 13:

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kunnan tilinpäätöksessä	
Vuosina 2014 - 2018	
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 127 786
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	1 035 396
Ero (€)	92 390
Ero %	8,9

Kunnanvaltuusto on 10.12.2012 § 87 hyväksynyt uudet suunnitelmapoistojen poistoajat. Uusia poistoaikoja noudatetaan 1.1.2013 alkaen.

Liite 15:

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	229		0	0
Rakennusten myyntivoitot	7 259		94 502	
Muut myyntivoitot		560	18 978	0
Myyntivoitot yhteensä	7 488	560	113 479	0
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Rakennusten myyntitappiot	0	0	0	0
Muut myyntitappiot	399	19	0	0
Myyntitappiot yhteensä	399	19	0	0

Liite 16:

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (KPA 2:3.1 § 5-kohta), **jos** ne ovat olennaisia

Rahoitustuottojen ja -kulujen erittely		
	2015	2014
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	9 650	8 969
Korkotuotot sijoituksista, talletuksista ja maksuliik.	104 390	116 277
Korkotuotot yhteensä	114 039	125 246
Sijoitusten ja arvopapereiden tuotot	22 510	27 578
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	10 968	10 968
Korvaus jäännöspääomasta vesihuoltolaitos ja kaukolämpöverkko	12 142	10 160
Verotilitysten korot ja korotukset	337	924
Viivästyskorkotuotot	2 749	2 570
Muut rahoitustuotot	24	36
Muut rahoitustuotot yhteensä	48 730	52 235
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	162 769	177 481
Korkokulut lainoista	-21 344	-19 616
Korkokulut yhteensä	-21 344	-19 616
Arvon alentumiset sijoitukset ja arvopaperit	-57 398	-18 295
Verotilitysten korot ja korotukset	-46	-44
Viivästyskorkokulut	-213	-1 312
Lainojen provisiot ja muut kulut	-3 518	-15
Muut rahoituskulut	-17 391	-17 430
Muut rahoituskulut yhteensä	-78 565	-37 097
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	-99 909	-56 713
Rahoitustuotot ja -kulut netto	62 860	120 768

Liite 17:

Erittely poistoeron muutoksista. Tietyissä tapauksissa kunta tai kuntayhtymä voi kirjata poisto-eroa myös verotussyistä (EVL 54 §). Asiaa on selostettu yksityiskohtaisemmin kuntajaoston tase-ohjeen luvussa 6. **Jos** poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä liitetiedoissa

Erittely poistoeron muutoksista		
	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	2477,28	11630,23
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
Poistoerojen muutokset yhteensä	2477,28	11630,23

Poistoeron muutoksen pieneneminen vuodelta 2014 vuoteen 2015 johtuu poistuneesta investointivarauksesta sekä poistosuunnitelman muutoksen korjauksesta. Investointivarauksen muutoksessa vuodelle 2015 on huomioitu poistosuunnitelman muuttuminen 1.1.2013 alkaen ja loppuun poistuneesta kohteesta on vuonna 2014 kirjattu liikaa 4 234,23 €.

Liite 21 A:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet												Kaikki yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pit- kävaikut. menot	Ennak- ko mak- sut	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel- liset hyödyk.	Ennakko- maksut ja keskener.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	11 454,39		11 454,39	2 535 458,98	6 812 377,96	4 244 090,37	117 812,75	3 363,76	719 168,34	14 432 272,16	14 443 726,55
Lisäykset tilikauden aikana					11 200,00	20 063,02	196 829,37	36 462,34		1 013 369,25	1 277 923,98	1 277 923,98
Rahoitusosuudet tilikaudella											0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana					-1 305,96	-5 603,80	-6 937,80				-13 847,56	-13 847,56
Siirrot erien välillä						189 438,64	233 680,97	0,00		-423 119,61	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-11 454,39		-11 454,39		-616 997,44	-423 141,82	-62 265,19			-1 102 404,45	-1 113 858,84
Arvonlennukset ja niiden palautukset											0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	2 545 353,02	6 399 278,38	4 244 521,09	92 009,90	3 363,76	1 309 417,98	14 593 944,13	14 593 944,13
											0,00	0,00
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	2 545 353,02	6 399 278,38	4 244 521,09	92 009,90	3 363,76	1 309 417,98	14 593 944,13	14 593 944,13

Liite 21 B:

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset												
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet osakk. ja omistus- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saami-set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakk. ja omistus- yht.	Saami- set kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.	538 776,39	831 404,90	504 991,81	5 262,09	1 880 435,19		518 747,70	0,00	0,00	74 150,00	592 897,70	2 473 332,89
Lisäykset	20 000,00	6 619,94		303 960,00	330 579,94						0,00	330 579,94
Vähennykset		-45 667,46			-45 667,46		-8 000,00			-3 150,00	-11 150,00	-56 817,46
Siirrot erien välillä					0,00						0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	558 776,39	792 357,38	504 991,81	309 222,09	2 165 347,67	0,00	510 747,70	0,00	0,00	71 000,00	581 747,70	2 747 095,37
Arvonlennukset					0,00						0,00	0,00
Arvonkorotukset											0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	558 776,39	792 357,38	504 991,81	309 222,09	2 165 347,67	0,00	510 747,70	0,00	0,00	71 000,00	581 747,70	2 747 095,37

Liitteet 22-24:

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikau- den voitosta/ tappiosta
Nimi						
Tytäryhteisöt						
Kuhmoisten Kunnan Vuokrakiinteistöt Oy	Kuhmoinen	100 %	100 %	320	3119	34
Asunto Oy Kuhmoisten Päijälänkoti	Kuhmoinen	100 %	100 %	288	2	1
		Yhteensä		608	3121	35
Kuntayhtymät						
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,90 %	0,90 %	20	13	0
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	Tampere	0,16 %	0,16 %	309	243	23
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	1,27 %	1,27 %	1365	273	32
Päijät-Hämeen koulutus konserni	Lahti	0,19 %	0,19 %	151	32	-3
		Yhteensä		1845	561	52
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Kuhmoisten Hokkalanperä	Kuhmoinen	31,7 %	31,7 %	12	60	0
Kiinteistö Oy Pohjoisportti	Kuhmoinen	35,05 %	35,05 %	333	20	1
Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat)						
Asunto Oy Peltohokkala	Kuhmoinen	21,47 %				
Asunto Oy Kokkonniemi	Kuhmoinen	4,27 %				
Asunto Oy Paajaranta	Kuhmoinen	11,44 %				
Asunto Oy Päijälänaho	Kuhmoinen	9,98 %				
Asunto Oy Hokkalankulma	Kuhmoinen	6,32 %				
Asunto Oy Kokonranta	Kuhmoinen	14,93 %				
Neo Industrial Oy (Neonmarkka Oy)	Helsinki					
Osuuskauppa Keskimaa	Jyväskylä					

Muutokset**Muut yhteisöt (konserniin kuulumattomat):**

Lisätty Asunto Oy Peltohokkala

Kuntayhtymät

Ei muutoksia

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

Asunto Oy Peltohokkala poistettu, omistusosuus 21,47 %, ei enää osakkuusyhteisö.

Osakkuusyhteisön omistusosuus tulee olla vähintään 25 %.

Liite 25:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

- myyntisaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- lainasaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- muut saamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);
- siirtosaamiset (Vs C II pitkäaikaiset 1, lyhytaikaiset 1);

(KPA 2:4.3 § 3-kohta)

Saamisten erittely				
	2015		2014	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		24 533,47		45 477,72
Lainasaamiset	510 747,70	4 000,00	518 747,71	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		8 316,64		
Yhteensä	510 747,70	36 850,11	518 747,71	45 477,72
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		8,94		8,94
Yhteensä	0,00	8,94	0,00	8,94
Saamiset yhteensä	510 747,70	36 859,05	518 747,71	45 486,66

Liite 26:

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:4.1 § 11-kohta ja Kuntajaoston taseohje 4.3.1.2)

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät		
	2015	2014
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	395 899	508 478
Valtion osuussaaminen	37 571	
Alv- saaminen	88 182	75 403
Puunmyyntituloja	29 385	
Työllistämis- ja oppisopimuskorvaukset	7 787	26 326
Henkilöstökorvauksia	1 380	346
Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin ky	5 771	5 771
Jämsän kaupunki	0	507 600
Vesurihanke	0	56 397
Elokuvasäätiön tuki	3 000	0
Siirtosaamiset tyttarelta	12 317	
Muut siirtosaamiset	7 957	21 390
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	589 250	1 201 712

Liite 27:

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin

Rahoitusarvopaperit		
	2015	2014
Keski-Suomen Osuuspankki		
Markkina-arvo	2 602 742	2 513 659
Hankinta-arvo	2 427 604	2 427 604
Erotus	175 138	86 054
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 510 002	2 412 654
SEB		
Markkina-arvo	459 837	446 120
Hankinta-arvo	356 779	356 779
Erotus	103 058	89 341
Kirjanpitoarvo 31.12.	356 779	356 779
Käteinen/kirjanpitoarvo		
Keski-Suomen Osuuspankki	159 363	190 526
SEB-Gyllenberg	496	496
Rahoitusarvopaperit kirjanpitoarvo	3 026 640	2 960 455

Liite 28:

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta)

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Peruspääoma 1.1.	12 684 598	12 684 598	12 684 598	12 684 598
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 684 598	12 684 598	12 684 598	12 684 598
Rahastot 1.1.	660 963			
Lisäykset	15 567			
Vähennykset				
Rahastot 31.12.	676 530	660 963		
Muut oma pääoman 1.1.	0			
Lisäykset	268			
Vähennykset				
Muut oma pääoma 31.12.	268	0		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 200 276	2 586 169	3 507 215	3 228 732
Siirto rahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 200 276	2 586 169	3 507 215	3 228 732
Tilikauden yli-/alijäämä	699 727	234 993	691 964	278 483
				3 507 215
Oma pääoma yhteensä	17 261 399	16 166 723	16 883 777	16 191 813

Konsernin 2014 ja 2015 edellisten tilikausien ja tilikauden yli/alijäämät eivät ole vertailukelpoiset.

Konsernissa v. 2015 saldot sisältävät vapaaehtoisten varausten siirron omaan pääomaan.

Liite 30:

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät **myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua** (KPA 2:5.1 § 2-kohta)

Vuoden 2015 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät **1.1.2021 tai sen jälkeen**.

	Pitkäaikaiset velat		Lainat
Kunta	2015	2014	2021
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 409 000	670 000	724 000
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	
Takausvastuun kautta tullut laina	0	0	
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot	3 532	3 532	
Ostovelat			
Liittymismaksut ja muut velat	182 173	221 332	
Siirtovelat			
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	1 594 705	894 864	724 000

Pitkäaikaiset velat		
Konserni	2015	2014
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 694 137	3 184 084
Lainat julkisyhteisöiltä	1 120	1 192
Lainat muilta luotonantajilta	69 512	73 105
Saadut ennakot	3 532	3 532
Ostovelat	58 056	29 950
Liittymismaksut ja muut velat	158 421	196 821
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	3 984 779	3 488 684

Liite 33:

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

- saadut ennakot (Vt E I 5, II 5)
- ostovelat (Vt E I 6, II 6)
- liittymismaksut ja muut velat (Vt E I 7, II 7)

- siirtovelat (Vt E I 8, II 8) (KPA 2:5.2 §)

Vieras pääoma				
	2015		2014	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	24 446,30		24 446,30	
Siirtovelat				
Yhteensä	24 446,30	0,00	24 446,30	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat	0,00	66,22	66,22	66,22
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	66,22	66,22	66,22
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	24 446,30	66,22	24 512,52	66,22

Liite 36:

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät

Muut velat-erään sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Muut velat				
Liittymismaksut				
Muut velat				
Tilitettävä arvonlisävero	54	0	0	0
Pirkanmaan SHP ky	42 722	42 722	42 722	42 722
Ennakonpidätykset	67 238	73 600	66 354	73 600
Sosiaaliturvamaksut	5 726	6 227	5 666	6 227
Muut	53 135	56 517	868	3 539
Muut velat yhteensä	168 875	179 066	115 610	126 088

Liite 37:

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:5.1 § 4-kohta)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2015	2014	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Siirtovelat				
Henkilöstökulujen jaksotukset	598 744	386 309	385 056	386 309
Korkojaksotukset	3 408	1 838	1 402	1 838
Jämsän kaupunki (sos. ja terveystoimi)	21 520	0	21 520	0
Palkkojen henkilösivukulut	114 002	76 101	113 284	76 101
Muut siirtovelat	129 259	362 542	22 388	26 046
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	866 933	826 790	543 650	490 294

Liite 39:

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus

Ei saatavia enää.

Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus		
	2015	2014
<i>Taseen saamisiin merkitty määrä 31.12.</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liite 49 a:

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2015	2014
Kuhmoisten keskustan paikallisyhdistys ry	136	
Kuhmoisten työväenyhdistys ry	329	
Kuhmoisten perussuomalaiset ry	585	
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 049	0

Liite 50:

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot.

Tilintarkastajan palkkiot		
	2015	2014
BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot	6751,80	10185,90
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2079,50	2296,10
Palkkiot yhteensä	8831,30	12482,00

VASTUUT 31.12.2015**KUNNAN TAKAUSVASTUUT 31.12.2015****v. 2015****v. 2014***** Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy**

Kuhmoisten Osuuspankki FI7451760480650685	668 666,65		
Kuhmoisten Osuuspankki FI3851760480646774	743 375,00		
Kuhmoisten Osuuspankki FI2651760480632634	258 276,60		
Kuhmoisten Osuuspankki FI8251760480632790	<u>306 818,13</u>	1 977 136,38	1 412 022,82

*** Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Jussilankuja)**

Kuntien Eläkevakuutus (9960792)		163 947,37	197 584,95
---------------------------------	--	------------	------------

*** Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy (Rekolant.12)**

Kuntien Eläkevakuutus (20010058)		<u>73 760,00</u>	<u>83 360,00</u>
----------------------------------	--	------------------	------------------

*** Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy**

Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 35791	50 000,00		
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 39151	<u>50 000,00</u>	<u>100 000,00</u>	<u>100 000,00</u>
Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt Oy yhteensä		2 314 843,75	1 792 967,77

*** Kuhmoisten vanhustentaloyhdistys ry**

Kuhmoisten Osuuspankki 517604- 93019449		390 600,00	423 000,00
---	--	------------	------------

*** Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (kvalt 21.12.2015 § 71)**

3 900 000,00

TAKAUSVASTUUT YHTEENSÄ**6 605 443,75****2 215 967,77****KUNNAN ANTAMAT PANTIT***** Liikekiinteistö 291-404-6-20 Kuntala**

Kuhmoisten Osuuspankki

Panttikirjat 1337-41 5 kpl	84 090,00	84 090,00
Panttikirja 1342 1 kpl	<u>16 818,00</u>	<u>16 818,00</u>
	100 908,00	100 908,00

Nordea

Panttikirjat 1381-83 3 kpl	252 000,00	252 000,00
Panttikirjat 1385-86 2 kpl	168 000,00	168 000,00
Panttikirjat 1387 1 kpl	33 600,00	33 600,00
Panttikirjat 1388 1 kpl	<u>58 800,00</u>	<u>58 800,00</u>
	512 400,00	512 400,00

ANNETUT PANTIT YHTEENSÄ**613 308,00****613 308,00****MUUT VASTUUT***** Kuntien takauskeskus (*)**

Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta	11 321 366,82	10 993 053,22
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	8 067,67	7 600,29

***Leasingvuokravastuu/Tukirahoitus Oy**

1 011,84 2 023,68

*** ALV-vastuut**

982 369,57 731 155,01

MUUT VASTUUT YHTEENSÄ**12 311 804,06****11 733 832,20****KAIKKI VASTUUT YHTEENSÄ****19 530 555,81****14 563 107,97**

*) Kuntien takauskeskuslain 478/1996 1 §:n mukaan Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä. Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Takauskeskuslain 10 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuksi, väestötietolain (507/93) 18 §:ssä tarkoitetun edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Vuosina 2012 ja 2013 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut. Kirjanpitolautekunnan kuntajaoston kannanoton mukaan Kuntien takauskeskus tulee antamaan vuosittain kullekin jäsenelle tilinpäätöksen liitetietoja varten tarvittavat tiedot jäsenen takausvastuista.

VASTUUT 31.12.2015

KONSERNIN TAKAUSVASTUUT 31.12.2015

	v. 2015	v. 2014
* Kuhmoisten kunnan Vuokrakiinteistöt		
Kunnan antamat takaukset:		
Kuhmoisten Osuuspankki	1 977 136,38	1 412 022,82
Kuntien eläkevakuutus	237 707,37	280 944,95
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 24278	50 000,00	50 000,00
Kuntarahoitus Oyj/kuntayritystodistus 27638	50 000,00	50 000,00
	2 314 843,75	1 792 967,77
Valtiokonttorille annetut panttikirjat:		
Pankkila	911 242,19	911 242,19
Kaskitie 9	789 642,31	789 642,31
Kaskitie 7	592 021,50	592 021,50
	2 292 906,00	2 292 906,00
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Valtiokonttorin lainoja jäljellä 31.12.	0,00	668 003,67
Kuhmoisten Osuuspankille annetut panttikirjat:		
Riihelä, Mylly-Pelto		
panttikirja no 2969	100 000,00	100 000,00
panttikirja no 2970	110 000,00	110 000,00
Asunto Oy Leppäkoski		
panttikirja no 2595, 3517 ja 3518	428 120,00	428 120,00
Asunto Oy Rekolantie 12 (2kpl á 100 000 €)	200 000,00	200 000,00
	838 120,00	838 120,00
Edellä lueteltuja kiinnitysvakuuksilla olevia Kuhmoisten Osuuspankin lainoja jäljellä 31.12.	224 274,98	222 190,31
* Kuhmoisten Verkkopalvelut Oy (kvalt 21.12.2015 § 71)	3 900 000,00	
* Vastuut kuntayhtymien veloista		
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	144 476	157 784
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	80 864	91 896
Päijät-Hämeen koulutuskonserni ky	1 416	10 396
yhteensä	226 756	260 076

ERITYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2015	Poikkeama
LIIVEVAIHTO					
Myyntituotot, ulk.	348 000	-54 570	293 430	275 901,74	17 528,26
Myyntituotot, sis.	47 000		47 000	46 170,96	829,04
Liittymismaksut	21 800		21 800	21 624,52	175,48
	416 800	-54 570	362 230	343 697,22	18 532,78
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	910	4 570	5 480	6 133,84	-653,84
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-76 810	10 000	-66 810	-63 833,04	-2 976,96
Palvelujen ostot	-107 020	-15 000	-122 020	-112 141,10	-9 878,90
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-66 220		-66 220	-67 482,77	1 262,77
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-14 600		-14 600	-15 017,08	417,08
Muut henkilösivukulut	-3 270		-3 270	-4 092,30	822,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-180 660		-180 660	-185 705,33	5 045,33
Liiketoiminnan muut kulut	-3 560		-3 560	-1 630,78	1 630,78
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-34 430	-55 000	-89 430	-100 071,34	10 641,34
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	0,00	0,00
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0		0	-9 122,10	9 122,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 430	-55 000	-89 430	-109 193,44	19 763,44

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA
(ulkoiset ja sisäiset)

	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
LIKEVAIHTO		
Myyntituotot, ulk.	297 526,26	259 216,36
Myyntituotot, sis.	46 170,96	38 768,93
Muut tuotot	0,00	0,00
	343 697,22	297 985,29
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	6 133,84	875,39
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-63 833,04	-68 439,07
Palvelujen ostot	-112 141,10	-138 722,03
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-67 482,77	-58 499,58
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-15 017,08	-13 066,17
Muut henkilsivukulut	-4 092,30	-2 958,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-185 705,33	-182 458,89
Liiketoiminnan muut kulut	-1 630,78	-648,72
	-100 071,34	-165 932,48
Liikeliikelyjäämä (-alijäämä)		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00	0,00
Muut kulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	-9 122,10	-10 160,10
	-109 193,44	-176 092,58
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-5,9	-8,7
Voitto, %	-31,8	-59,1

RAHOITUSLASKELMA

VESIHUOLTOLAITOS	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-100 071,34	-165 932,48
Poistot ja arvonalentumiset	185 705,33	182 458,89
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 122,10	-10 160,10
Tulorahoituksen korjauserät	9 122,10	10 160,10
	85 633,99	16 526,41
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-43 927,30	-131 877,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		
Investoinnit netto	-43 927,30	-131 877,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	41 706,69	-115 350,96
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	17 034,98	-39 154,88
Korottomien velkojen muutos	2 271,48	33 959,60
Muut maksuvalmiuden muutokset	19 306,46	-5 195,28
Rahoituksen rahavirta	19 306,46	-5 195,28
Rahavarojen muutos	61 013,15	-120 546,24

TASE**VESIHUOLTOLAITOS
TASE****Tilivuosi
2015****Tilivuosi
2014****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Rakennukset	465 542,64	516 844,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 204 243,55	1 333 855,71
Koneet ja kalusto	44 412,17	16 033,70
Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Liittymismaksusaamiset	10 150,00	10 150,00

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	150 334,03	167 369,01

VASTAAVAA

	1 874 682,39	2 044 252,58
--	--------------	--------------

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Jäännöspääoma	1 844 218,10	2 016 371,95
---------------	--------------	--------------

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	2 185,27	1 873,09
-----------	----------	----------

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
---	------	------

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Ostovelat	17 763,17	18 270,24
Muut velat	622,17	
Siirtovelat	9 893,68	7 737,30

VASTATTAVAA

	1 874 682,39	2 044 252,58
--	--------------	--------------

KAUKOLÄMPÖVERKOSTO

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

KAUKOLÄMPÖVERKOSTO

TULOSLASKELMA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2015	Poikkeama
LIKEVAIHTO					
Myyntitulot, ulk (ei lämmönmyynti)	0		0	512,00	-512,00
Myyntituotot, ulk.	368 000	-50 000	318 000	236 191,46	81 808,54
Myyntituotot, sis.	181 760		181 760	137 733,45	44 026,55
	549 760	-50 000	499 760	374 436,91	125 323,09
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-438 200	-12 000	-450 200	-405 384,40	-44 815,60
Palvelujen ostot	-27 400	15 000	-12 400	-6 353,89	-6 046,11
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-10 710		-10 710	-5 511,40	-5 198,60
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-2 360		-2 360	-1 177,92	-1 182,08
Muut henkilsivukulut	-530		-530	-356,34	-173,66
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 000	0	-64 000	-64 256,40	256,40
Liiketoiminnan muut kulut	-1 110		-1 110	-596,31	-513,69
Liikelylijäämä (-alijäämä)	5 450	-47 000	-41 550	-109 199,75	67 649,75
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut	0		0	-6 583,12	6 583,12
Muut kulut	0		0	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	0		0	-3 019,40	3 019,40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 450	-47 000	-41 550	-118 802,27	77 252,27

TULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT

KAUKOLÄMPÖVERKKO

TULOSLASKELMA
(ulkoiset ja sisäiset)

LIIKEVAIHTO

	Tilivuosi 2015	Tilivuosi 2014
Myyntitulot (ei lämpö)	512,00	147 394,46
Myyntituotot, ulk.	236 191,46	191 441,53
Myyntituotot, sis.	137 733,45	125 819,58
	374 436,91	464 655,57
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-405 384,40	-379 681,84
Palvelujen ostot	-6 353,89	-155 063,09
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 511,40	-3 050,79
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 177,92	-728,30
Muut henkilsivukulut	-356,34	-133,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-64 256,40	-26 773,50
Liiketoiminnan muut kulut	-596,31	-17 402,21
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-109 199,75	-118 177,65
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	-6 583,12	-8 852,90
Muut kulut	0,00	0,00
Korvaus jäännöspääomasta	-3 019,40	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-118 802,27	-127 030,55

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-12,7	-11,7
Voitto, %	-31,7	-27,3

RAHOITUSLASKELMA

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-109 199,75	-118 177,65
Poistot ja arvonalentumiset	64 256,40	26 773,50
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 602,52	-8 852,90
Tulorahoituksen korjauserät	3 019,40	0,00
	-51 526,47	-100 257,05
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	-120 786,83
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	-120 786,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	-51 526,47	-221 043,88
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-47 000,00	-47 000,00
Lainakannan muutokset	-47 000,00	-47 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-14 815,75	-42 966,03
Korottomien velkojen muutos	-4 878,32	200 075,94
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19 694,07	157 109,91
Rahoituksen rahavirta	-66 694,07	110 109,91
Rahavarojen muutos	-118 220,54	-110 933,97

TASE

KAUKOLÄMPÖVERKKO	Tilivuosi	Tilivuosi
TASE	2015	2014
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 094 097,55	1 258 353,95
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Liittymismaksusaamiset sisäiset	88 567,53	93 315,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	80 680,71	65 864,96
Siirtosaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA	1 263 345,79	1 417 534,44
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	332 988,87	435 299,20
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	559 000,00	606 000,00
Muut pitkäaikaiset velat ulkoiset	182 173,09	177 425,09
Muut pitkäaikaiset velat sisäiset	88 567,53	93 315,53
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	47 000,00	47 000,00
Ostovelat	52 631,06	58 442,91
Muut velat	69,13	
Siirtovelat	916,11	51,71
VASTATTAVAA	1 263 345,79	1 417 534,44

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA SIDOTUSSA TASEKIRJASSA

Toimintakertomus
 Toteutumisvertailu
 Kunnan ja konsernin
 - tuloslaskelma
 - rahoituslaskelma
 - tase
 Kunnan ja konsernin liitetiedot
 Laskennallisesti eriytetyn vesilaitoksen tilinpäätös
 Laskennallisesti eriytetyn kaukolämpöverkon tilinpäätös
 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

ERILLISINÄ JA ATK-LISTOINA

Tase-erittelyt
 Päiväkirja
 Pääkirja
 Talousarvion toteutumisvertailut
 Kirjanpidon osajärjestelmien erittelyt

KÄYTETYT TOSITELAJIT

001	Muistiotositteet
010	Tiliotekirjaukset
020	Myyntireskontran suoritukset
040	Ostolaskujen suoritukset
301	Palkat
302	Populuis matkalaskut
420	Ostolaskut
605	YL/Asuinhuoneiston vuokrat
611	YL/Teollisuusvuokrat
612	YL/Muut vuokrat
616	YL/Sekalaiset laskut/hallinto
642	Vesi- ja jätevesilaskutus
645	Kaukolämpölaskutus
654	Päivähoitomaksut

KÄYTETYT TOSITENUMEROT

900000	-	900296
000001	-	000558
400000	-	400539
250000	-	250405
600000	-	600131
032000	-	032023
050001	-	055368
010000	-	010763
011000	-	011088
012000	-	012350
020000	-	020591
013000	-	014374
017000	-	017107
018000	-	018369

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kuhmoisissa 4.4.2016

Kimmo Malin

Lea Aittolahti

Henna Hellstén

Juha Järvenpää

Susanna Manninen

Silmu Sarvala

Jarkko Sumioinen

Anne Heusala

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään toimintakertomuksen.

Kuhmoisissa ____ / ____ 2016

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Jorma Kesä
JHTT

MUUT LIITTEET

LIITE 1

Luottamustoimet 31.12.2015

Kunnanvaltuusto			osall.	kok.		
pj	Pitkäniemi Mira	KESK	8	kunnanjohtaja	Heusala Anne	7
I vpj	Simola Ossi	KOK	7	sihteeri	Luukkanen Sanna	8
II vpj	Launonen Kari	SDP	7			
	Aittolahti Lea	PS	8	varavaltuutetut		
	Ampuja Ari	PS	6	PS	Jokinen Mika	2
	Hattunen Kati		1		Karevesi Kirsi	
	Hellstén Henna	KESK	7	KESK	Hattunen Leena	
	Ikonen Eero	KOK	7		Hypén Jorma	2
	Jokinen Satu	PS	7	SDP	Huokonen Pentti	3
	Järvenpää Juha	KOK	8		Rauhala Mariella	
	Kankkunen Juha	KOK	5	KOK + KD	Uotila Jouni	3
	Korppila-Kauppinen Minna	KESK	8		Mäkinen Jukka	
	Korvenranta Arja	KESK	8		Lahti Arja	2
	Malin Kimmo	KOK	7		Lindén Tuure	1
	Malin Päivi	KOK	6		Manninen Susanna	4
	Mattila Veikko	KESK	5		Aho Terttu	1
	Ojala Risto	KD	6		Lahti Arja	1
	Pohjola Esa	KESK	7			
	Salmi Ulla	SDP	7			
	Sarvala Silmu	SDP	8			
	Sumiainen Jarkko	KESK	5			
	Tanninen Kati	SDP	6			

Kunnanhallitus			osall.	kok.		
pj	Malin Kimmo	KOK	18	Ikonen Eero		
I vpj	Sumiainen Jarkko	KESK	18	Pohjola Esa		
II vpj	Sarvala Silmu	SDP	16	Salmi Ulla		1
	Aittolahti Lea	PS	17	Karevesi Kirsi		1
	Hellstén Henna	KESK	19	Korppila-Kauppinen Minna		
	Järvenpää Juha	KOK	18	Pohjola Juho		
	Manninen Susanna		18	Uotila Jouni		1
	Mattila Veikko		1	Heinonen Eija		1
esittelijä	Heusala Anne		17	Simola Niina		1
sihteeri	Luukkanen Sanna		18			

Tarkastuslautakunta					
pj	Hattunen Kati		5	Varvikko Mia	
vpj	Korvenranta Arja		5	Honkanen Risto	
	Niemi Jari		4	Uotila Jouni	
	Hypén Jorma		3	Lahti Arja	2
tilintark.	Valkonen Ville				
	Jorma Kesä				

Keskusvaalilautakunta				
pj	Ruusunen Ossi	2	1. Marttila Sanna	
vpj	Tanninen Paula	2	2. Haljala Heikki	
	Heinonen Mirja	2	3. Launonen Tuire	
	Ojala Anita	2	4. Jäntti-Honkanen Leena	
	Honkanen Risto	2	5. Rantanen Markus	
sihteeri	Väisänen Riitta	1		

Sivistyslautakunta				
pj	Korppila-Kauppinen Minna	8	Marttila Sanna	
vpj	Ojala Risto	7	Rantanen Markus	
	Mäkinen Jukka	4	Simola Niina	
	Korvenranta Arja	8	Hypén Jorma	
	Hattunen Kati	7	Korpela Heljä	
esittelijä	Terho Pertti	8		
kh edus.	Sarvala Silmu	5		
	Nuorisovaltuutettu	3		

Yhtenäiskoulun johtokunta				
pj	Jokinen Satu	4	Aittolahti Lea	
vpj	Hattunen Kati	3	Launonen Tuire	1
	Jokinen Mika	4	Aittolahti Jari	
	Pohjoisvirta Ville	3	Aarroskari Marko	1
	Lehtinen Laura	1	Hynninen Jenni	
	Marttila Sanna	2	Järvenpää Juha	2
	Sumioinen Jarkko		Hattunen Leena	
esittelijä	Hartus Jaana	4	Anttila Matti	
sihteeri	Tiina Hämäläinen	1		
siv.ltk.ed.	Arja Korvenranta	4		
siv.ltk p	Korppila-Kauppinen Minna	2		

Tekninen lautakunta				
pj	Ikonen Eero	10	Niemi Jari	
vpj	Hovila Janne	6	Lahti Arja	3
	Kankkunen Juha	7	Hynninen Jenni	
	Heinonen Eija	9	Linden Tuure	
	Salmi Ulla	9	Sarén Kari	1
esittelijä	Kyrö Mika	10		
kh edus.	Järvenpää Juha	9		

Rakennuslautakunta				
pj	Malin Päivi	8	Terveilä Henri	
vpj	Liehu Markku	9	Pohjola Esa	
	Saarinen Niina	3	Korvenranta Arja	5
	Uotila Jouni	7	Lehmussaari Helinä	2
	Ampuja Ari	7	Jokinen Mika	1
esittelijät	Pasanen Lauri	8		
	Rajala Marja-Leena	8		
kh edus.	Hellstén Henna	6		

Sosiaali- ja terveysjaos				
pj	Sarvala Silmu	2	Launonen Kari	
vpj	Hellstén Henna	2	Korvenranta Arja	
	Jokinen Mika		Karevesi Kirsi	2
	Rantanen Markus	1	Ojala Risto	
	Uronen Niina	1	Lehtinen Laura	
esittelijä	Luukkanen Sanna	2		

Muut luottamustoimet 31.12.2015

Elinkeinotyöryhmä	
Mattila Veikko	5
Manninen Susanna	7
Penttinen Jouni	1
Jokinen Satu	7
Sarvala Unto	6
Tervala Pekka	7
Heinonen Eija	6
kehittämisasiamies	7
kunnanjohtaja	6
Korppila-Kauppinen Minna	3
Sarvala Silmu	1
Hinskala Taina	1
Haikonen Matti	1

Ester Uotilan stipenditoimikunta	
Mattila Veikko	
Peltonen Johanna	
Salmi Ulla	
Luukkanen Sanna	

Vanhusneuvosto	
Hauskanen Aino	
Lintunen Hilka	
Saarinen Elli	
Puolitaival Eila	
Kilpanen Veikko	
Kaiterlahti Maila	
Vesikallio Tarja	
Nyrhilä Irma	

Poliisin neuvottelukunta	
Ansiomäki Sari	Hellstén Henna

Maankäytön ohjaustyöryhmä			
Malin Päivi	7	Järvenpää Juha	
Sumioinen Jarkko	1	Pitkäniemi Mira	2
Salmi Ulla	7	Sarvala Silmu	
Ampuja Ari	5	Jokinen Mika	1
Kuisma Marja	7	ympäristösihteer	
kehittämisasiamies	7	kunnanjohtaja	7
rakennusmestari	7	Koskinen Henna	1

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet	
Rainio Erkki	
Pitkäniemi Mira	
Järvenpää Taina	
Uotila Jouni	
Varvikko Mia	
Penttinen Jouni	

Käräjäoikeuden lautamiehet	
Kuningas Arja	
Säynätjoki Ilkka	

Yhteistyötoimikunta	
Järvenpää Juha	2
Hellstén Henna	3
Niemelä Anne	3
Jokinen Satu	3
Räsänen Jari	4
hallintojohtaja	4
kehittämisasiamies	4

Kunnan edustajat kuntayhtymissä 31.12.2015

Päijät-Hämeen koulutuskonserni	
Lahtinen Marja	Ojala Risto
Rauhala Mariella	Salmi Ulla

Keurusselän ympäristölautakunta	
Kankkunen Martti	Salmi Ulla

Maaseutuhallinnon yhteistoimintaryhmä	
Sumioinen Jarkko	Aittolahti Lea

Keski-Suomen liiton maakunta-valtuusto	
Sarvala Silmu	Launonen Kari

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin valtuusto	
Pitkäniemi Mira	Korvenranta Arja
Ikonen Eero	Simola Ossi

Jämsän sosiaali- ja terveyslautakunta	
Malin Kimmo	Järvinen Heljä
Pitkäniemi Mira	Mattila Veikko

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	
Korvenranta Arja	Rauhala Mariella

Kunnan edustajat yhteisöissä ja yhtiökokouksissa 31.12.2015

Hämeen kauppakamari	
Malin Kimmo	kunnanjohtaja

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu	
Hypén Jorma	Malin Kimmo

Päijänteen virkistysalueyhdistys	
Järvenpää Juha	Pohjola Esa

Suomen vesilaitosyhdistys	
tekninen johtaja	rakennustarkastaja

Keski-Suomen Pelastusalan Liitto ry	
Sarvala Silmu	Launonen Kari

Suomen Kotiseutuliitto	
Sarvala Silmu	Aittolahti Lea

Hämeen Heimoliitto ry	
Unnaslahti Seppo	Mattila Veikko

Keski-Suomen Kylät ry	
Aittolahti Lea	Pitkäniemi Mira

Pohjola-Nordenin Keski-Suomen piiri	
Korppila-Kauppinen	Hellstén Henna
Minna	

Jämsän Jätehuolto liikelaitoksen johtokunta	
Salmi Ulla	Pohjola Esa

Yhtiökokousedustajat	
As Oy Hokkalankulma	hallintojohtaja
As Oy Kokonniemi	"
As Oy Päijälänaho	"
As Oy Kokonranta	"
As Oy Paajanranta	tekninen johtaja
As Oy Peltohokkala	"
Kiint. Oy Hokkalanperä	"
As Oy Päijälänkoti	"
Kuhmoisten kunnan	"
vuokrakiinteistöt Oy	

LIITE 2**KUHMOISTEN KUNNAN VIRAT JA TOIMET 31.12.2015****YLEISHALLINTO**

kunnanjohtaja	1,00
hallintojohtaja	1,00
sivistystoimenjohtaja	0,14
kehittämisasiamies	1,00
taloussihteeri	0,65
hallintosihteeri	1,00
apulaiskirjanpitäjä	1,00
Atk-tukihenkilö yhtenäiskoulu	0,05
kirjastovirkailija	0,25
ympäristösihteeri	0,60
Yleishallinto yhteensä	6,69

SIVISTYSTOIMI HALLINTO

sivistystoimen johtaja (jaettu kustannuspaikoille)	0,86
hallintosihteeri (jaettu kustannuspaikoille)	1,00
	1,86

VARHAISKASVATUS

hallinto (sivistystoimen johtaja ja hallintosihteeri)	0,10
päivähoidon ohjaaja	0,35
perhepäivähoitajat	3,83
ryhmäperhepäivähoitajat	2,00
henkilökohtainen avustaja	1,00
koulunkäynnin ohjaaja	0,34
aamu- ja iltapäivätoiminnanohjaajat	0,42
Varhaiskasvatus yhteensä	8,04

YHTENÄISKOULU

hallinto (sivistystoimen johtaja ja hallintosihteeri)	0,86
koulusihteeri	0,75
yhtenäiskoulun rehtori	1,00
tuntiopettajat	2,89
erityisluokan opettajat	1,00
perusopetuksen ja lukion lehtorit	4,83
perusopetuksen lehtorit	2,90
perusopetuksen erityisopettajat	1,39
perusopetuksen luokanopettajat	4,71
erityisopettaja	0,04
oppilaanohjauksen lehtorit	1,00
koulunkäyntiavustajat	3,22
Yhtenäiskoulu yhteensä	24,59

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

hallinto (sivistystoimen johtaja ja hallintosihteeri)	0,80
kirjastonhoitaja	1,00
kirjastovirkailijat	1,75
sivukirjastonhoitajat	0,27
liikunnanohjaaja	0,83
liikuntapaikkojen hoitaja	1,00
nuorisonohjaaja	1,00
	6,65

RUOKAPALVELUT

hallinto (sivistystoimen johtaja ja hallintosihteeri)	0,10
kokit	5,00
ruokapalveluesimies	1,00
ravitsemustyöntekijät	3,00
Ruokapalvelut yhteensä	9,10
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	48,38

TEKNINEN TOIMI

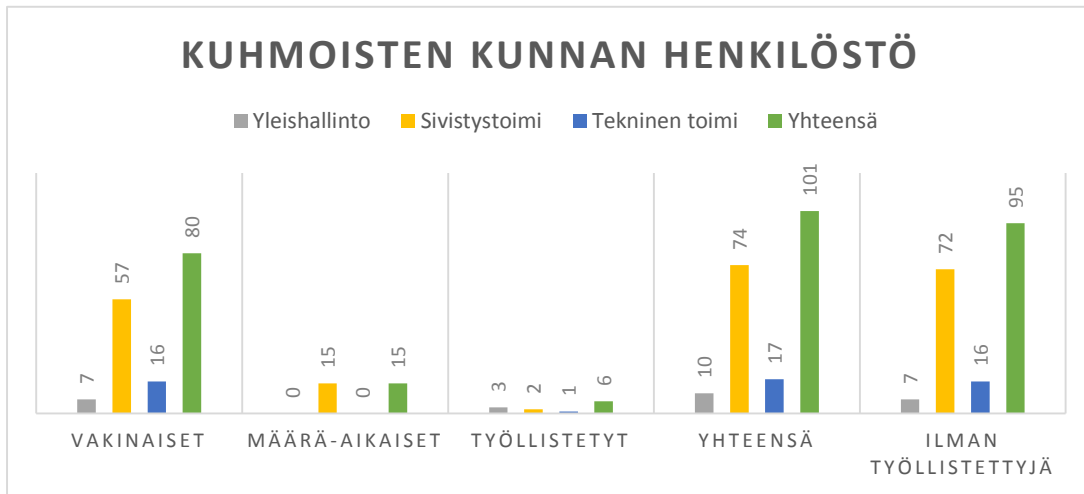
rakennusmestari/tekninen johtaja	1,00
hallintosihteeri	1,00
kunnossapitovastaava	1,00
kunnossapitoammattityöntekijä	1,00
laitosmies	2,00
kiinteistönhoitaja	1,00
siivooja	5,00
talonmies	1,00
kirvesmies	1,00
ympäristösihteeri	0,40
pesula-apulainen	1,00
pesulanhoitaja	1,00
Tekninen toimi yhteensä	16,40
kaikki yhteensä	71,47

LIITE 3

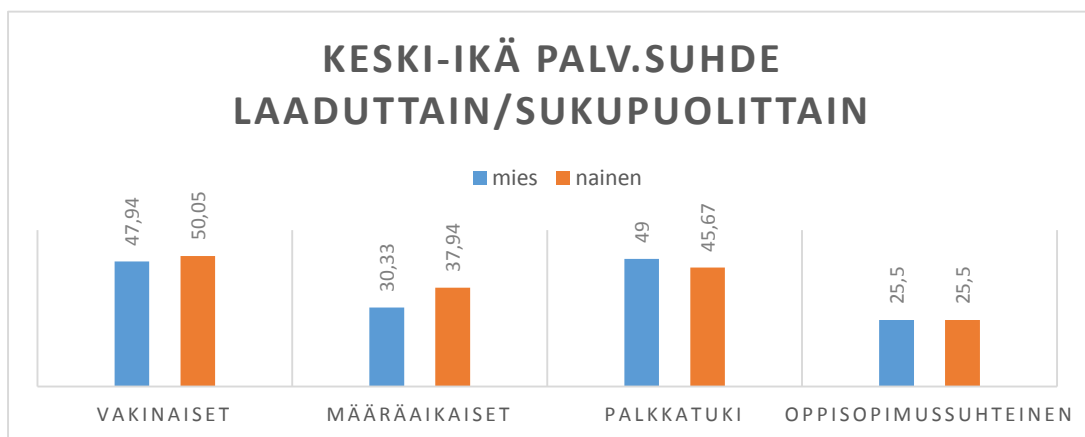
HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

Kuhmoisten kunnan henkilöstöön liittyvät tunnusluvut

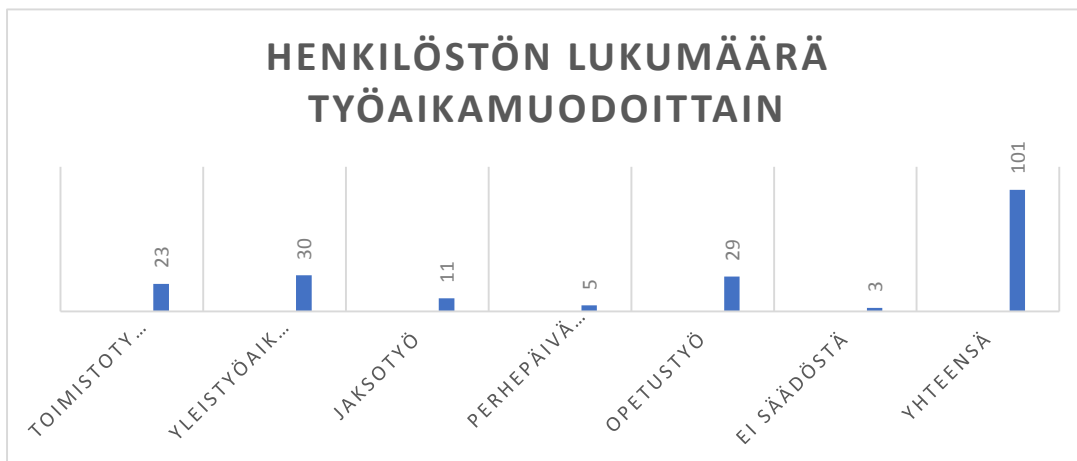
Kuhmoisten kunnan henkilöstö 31.12.2015					
Toimiala	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Ilman työllistettyjä
Yleishallinto	7	0	3	10	7
Sivistystoimi	57	15	2	74	72
Tekninen toimi	16	0	1	17	16
Yhteensä	80	15	6	101	95



31.12.2015 Henkilömäärä 101 (Palvelussuhteita 107)				
Vakituisten rakenne:		80 henkilöä, palvelussuhteita 82, joista osa-aikaisia 10, osa-aikaeläkkeellä 1, sivuvirkoja 4		
Työllistetyt/oppisopimus:		Palkkatukilaisia 6 henkilöä joista 2 oppisopimuslaista		
Määräaikaisten rakenne:		15 henkilöä (palvelussuhteita 19, joista osa-aikaisia 6, sivuvirkoja 2) 1 henkilöllä myös vakituinen palvelussuhde		
Mahdollinen eläkelöityminen:		Vuonna 2016 65-vuotta täyttäviä 1 henkilöä Vuonna 2016 64-vuotta täyttäviä 3 henkilöä		
Keski-ikä palv.suhde laaduttain/ sukupuolittain 31.12.2015		Vakinaiset	47,94	50,05
		määräaikaiset	30,33	37,94
		palkkatuki	49	45,67
		oppisopimussuhteinen	25,5	25,5
		Keski-ikä koko henkilöstö 46,83 (miehet 44,33, naiset 47,55)		



Henkilöstön lukumäärä työaikamuodoittain 31.12.2015					
Toimistotyöaika 36.15 h		23			
Yleistyöaika 38.15 h		30			
Jaksotyö		11			
Perhepäivähoitajat		5 (omassa kotona)			
Opetustyö		29			
Ei säädestä		3			
Yhteensä		101			

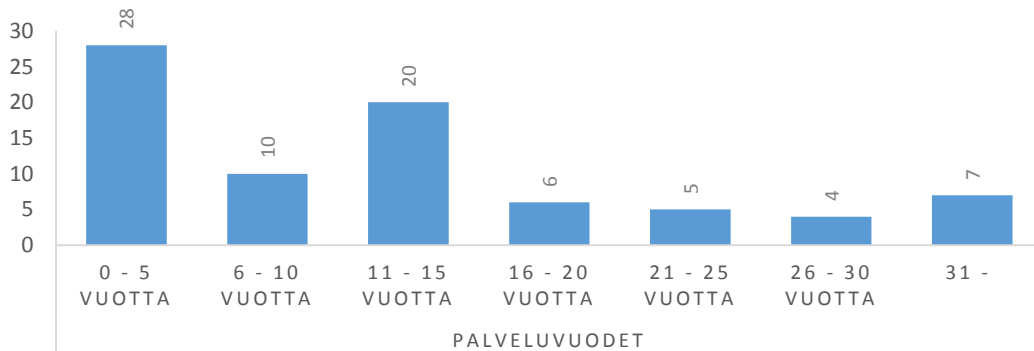


Palkakustannukset 2015					
Maksetut palkat		3 298 992,43			
Henkilökustannukset					
Kuel:n alaisista palkoista 27.549%					
Vael:n alaisista palkoista 24.199%					
Vuonna 2015 maksettiin palkkoja 125 558,39 €:a vähemmän kuin 2014.					
Palveluksessa olovuodet					
Vakituinen henkilöstö					
Palveluvuodet		0 - 5 vuotta	28		
		6 - 10 vuotta	10		
		11 - 15 vuotta	20		
		16 - 20 vuotta	6		
		21 - 25 vuotta	5		
		26 - 30 vuotta	4		
		31 -	7		
			80		

Vakituisista 23 henkilöä asuu muualla kuin Kuhmoisten kunnassa

Vuonna 2015 eläkkeelle jäi 3 henkilöä

PALVELUKSESSA OLOVUODET VAKITUINEN HENKILÖSTÖ



KESKEYTYKSET 1.1.-31.12.2015

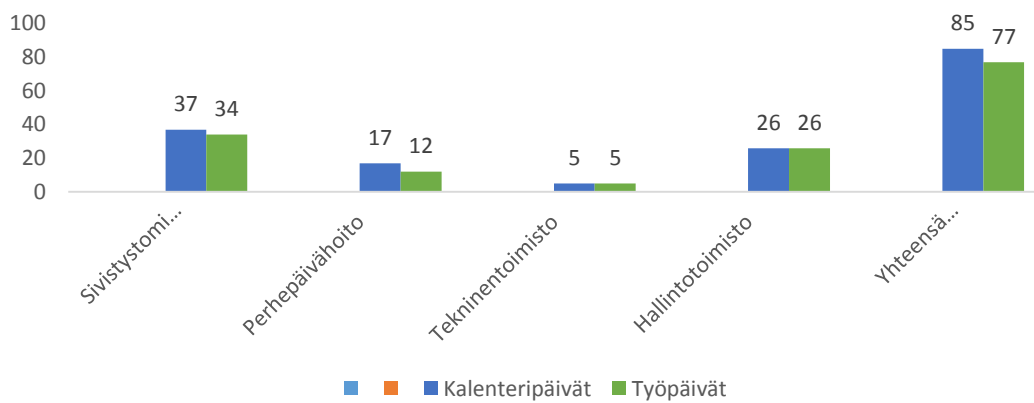
Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittäin

Työyksikkö

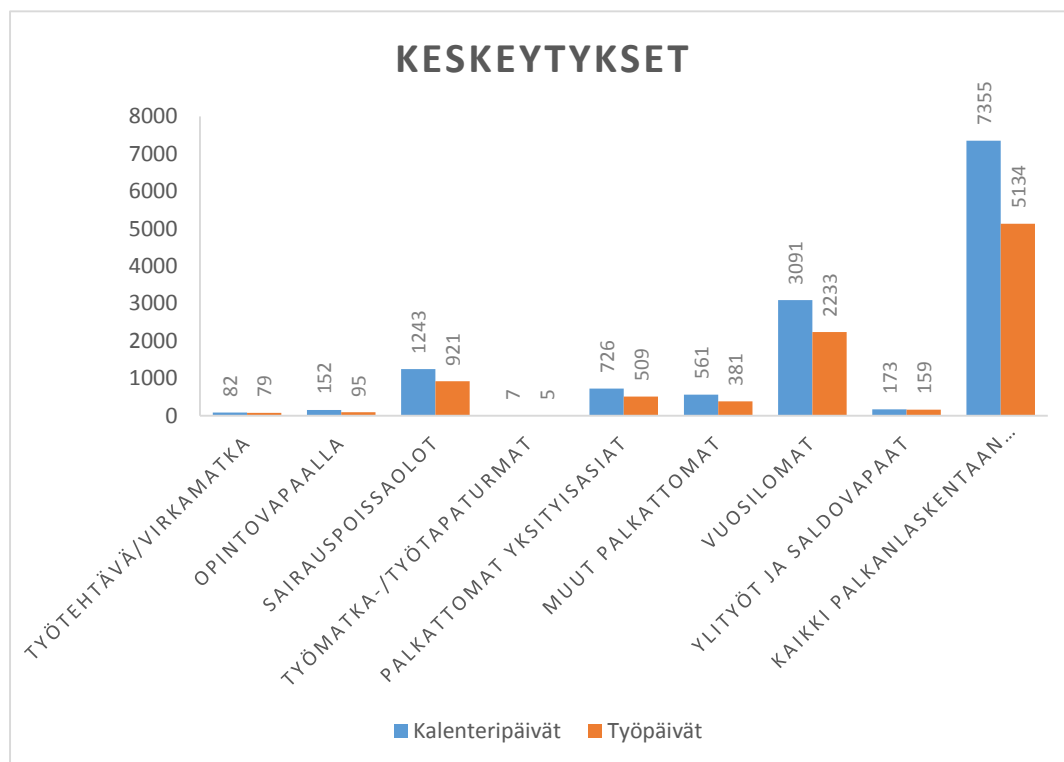
Kalenteri-/työpäivät

Sivistystomi (Hallinto+opetus+ruokahuolto)	37	34
Perhepäivähoito	17	12
Tekninentoimisto	5	5
Hallintotoimisto	26	26
Yhteensä koulutukseen osallistumispäivät	85	77

Koulutukseen osallistuminen henkilöryhmittäin



		Kalenteri-/työpäivät	
Työtehtävä/virkamatkat		103	94
Opintovapaalla vuoden 2015 aikana 1 henkilöä		122	86
Oppisopimuskulutuksessa 2015 aikana 1 henkilö		33	27
Sairauspoissaolot 2015		1243	921
Työmatka-/työtapaturmat	1 kpl vuonna 2015	7	5
Palkattomat keskeytykset 2015			
-yksityisasiat		726	509
- muut palkattomat		561	381
(sisält.mm vuorotteluvp. Hoitovapaat)			
Yhteensä		1287	890
Vuosiomat		3091	2233
Ylityöt ja saldovapaat		173	159
Tilapäiset hoitovapaat		52	51
(Kaikkia yksittäisiä poissaolosyitä ei ole lueteltu yllä)			
Kaikki palkanlaskentaan ilmoitetut poissolot yhteensä:		7355	5134
(sisältää yllämainitut keskeytykset)			
Vuorotteluvapaalla oli 3 henkilöä vuonna 2015			



LIITE 4**Kuhmoisten kunnan vuokrakiinteistöt Oy
Tilikausi 1.1.2015 - 31.12.2015****Toimintakertomus****Tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen**

Kulunut tilikausi oli hyvin tavanomainen kiinteistöyhtiön toiminnan kannalta. Aikaa voisi kuvailla jopa hiljaiseksi, koska mitään saneeraus-, muutos tai rakennustöitä ei tilikaudella toteutettu.

Toimialatehtävänsä mukaisesti yhtiö toteutti tilikaudella sille asettujen tavoitteiden saavuttamiseksi toimenpiteitä, joilla yhtiö pystyy tarjoamaan kunnan asukkaille kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia sekä terveellisuuden ja viihtyvyyden kriteerit täyttäviä monen tyyppisiä asuntoja.

Talouden kannalta olennaisinta oli edelleen hieman laskeva asuntojen käyttöaste. Etenkin isoja asuntoja jäi tyhjiilleen useampia, joten käyttöastevajaus oli tuntuva. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat kuitenkin lähes yhtä suuret, vaikka käyttöaste olisi vajaa tyhjien asuntojen vuoksi. Rahoituslainojen hoitokustannukset ovat yleisesti mitoitettu hyvälle käyttöasteelle, joten maksuvalmiuden pitäminen on haasteellista.

Tilikaudella päätettiin rahoituslainoja järjestellä siten, että viimeinenkin Valtiokonttorin 668 003,67 euron asuntolaina maksetaan pois ja korvataan markkinaehtoisella lainalla. Lainatarjousten perusteella laina otettiin Kuhmoisten Osuuspankista. Kuhmoisten kunta myönsi omavelkaisen takauksen otettavalle 680 000 euron lainalle. Yleisen korkotason hidas vajoava suunta näkyy rahoituksen laskevina korkokuluna. Koska osa lainaohjelmista on annuitetti-tyyppisiä, lyhennysten osuus on siten noussut. Korkomenot tilikaudella olivat 39 241,19 euroa ja lyhennykset 204 039,55 euroa.

Vuokria tarkistetaan säännöllisesti vuosittain 1.1.

Tilikauden alussa vuokria ei yleisesti korotettu. Korotuksia tuli vain asuntokohtaisesti huoneistokorjausten seurauksena.

Kiinteistöjen vuosikorjaustyyppisiin korjauksiin kului 38 409,84 euroa, joista suurimpana

yksittäisenä oli Rekolantie 12 rakennusten vesikattojen kunnostus 9 407,00 euroa.

Korjauskustannuksiin voidaan myös lukea kodinkonehankinnat 3 870,00 euroa.

Korjauskuluja lisäsivät vielä n. 3000 euron remonttipalkat sivukuluineen.

Korjaus- ja huoltotöissä huomioitiin erityisesti energiaa säästävät toimenpiteet.

Tilikaudella päätettiin, että Myllykuja 15 erillisessä rakennuksessa sijaitsevat asunnot 8 - 11 puretaan korjauskelvottomina. Yhtiöllä on ollut runsaasti tyhjillään olevia asuntoja, joten kyseisissä asunnoissa oleville asukkaille osoitetaan asunnot yhtiön muista kiinteistöistä 31.12.2015 mennessä. Asukkaat ottivatkin asunnot tyytyväisinä vastaan.

Purettavien asuntojen tasearvo oli 36 291,46 euroa, joka on kirjattu pysyvien vastaavien arvonalennukseksi tilikaudelle 2015.

Rakennuksen purkamisen kustannukset pyritään minimoimaan ja käyttökelpoinen tai kierrätettävä materiaali hyödyntämään mutta huomioimaan ympäristöasiat.

Edelleen päätettiin, että korjaukset kohdistuvat energiaa säästäviin toimenpiteisiin, kuten lisälämmöneristykseen, vedenkulutuksen vähentämiseen ja led-valaisimiin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevaisuuden näkymät ja toimintaympäristö

Toimialansa mukaan yhtiön on tarkoitus jatkaa kiinteistöjen hallintaa, niissä sijaitsevien asuntojen vuokraamista sekä niiden ylläpitämistä tarkoitukseensa soveltuvina edellisten tilikausien tapaan.

Taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta tullaan edelleen arvioimaan asuntojen lukumääristä tarvetta nykyisellään hallinnassa olevien asuntojen lukumäärään. Siten tulevaisuudessa voidaan myös harkita haja-asutusalueilla sijaitsevien kiinteistöjen

käyttötarkoitusten muutoksia tai pois myymistä. Kyseisillä kiinteistöillä on voimassa vielä asuntotuotantolain mukaiset käyttöä ja luovutusta koskevat rajoitukset.

Rajoituksista voi saada vapautuksia anomuksesta.

Nyt päätettyjen Myllykuja 15:n kiinteistöillä ei enää rajoituksia ole voimassa, joten niiden suhteen yhtiö voi toimia oman päätöksensä mukaisesti.

Kunnan edelleen vähenevä asukkaiden lukumäärä yhtiön on otettava huomioon ja sopeuttaa asuntokantaa sitä silmällä pitäen. Toki kesäaikainen asuntojen tarve voisi olla osa asuntopolitiikkaa, mutta kesäasunnoltakin vaaditaan nykyään yhä enemmän ja sijainti tulisi olla parhaimmillaan ranta-alueella. Lisäksi asunnot pitäisi olla hyvin varusteltuja ja ainakin osittain kalustettuja. Sellaisten asuntojen huolto ja hoito olisi kallista. Asunnot tai kiinteistöt, jotka olisivat vapautettuja asuntotuotantolain rajoituksista, ja käyttötarkoituksiltaan muutettuja vapaa-ajan asunnoiksi, on pidettävä kirjanpidollisesti erillään aravarajotteisista kohteista.

Näin pienelle yhtiölle käyttötarkoituksiltaan erilaisten asuntojen hallinnoiminen voisi olla liian suuri haaste.

Riskien hallinta

Yhtiön toiminta on pelkästään kiinteistöjen hallintaan ja asuntojen vuokralle tarjoamiseen keskittyvää, joten yksipuolisen ja kapealaisen toiminnan taloudelliset riskit eivät ole kovin haastavat, koska asuminen on suurimpia tarpeita, joita jokaisella on.

Yhtiön vakaan tulevaisuuden varmistamiseksi on varauduttu riittäväillä ja turvaavilla omaisuuden vakuutuksilla, joiden kattavuus on arvioitu mahdollisten vahinkojen varalta.

Hallinnon toiminnan osalta varmistuksena ovat vastuu- ja oikeusturvavakuutukset.

Rahoituksen vakuuksina olevat kiinteistökiinnitykset edellyttävät siten myös, että kiinnitettyä kiinteää omaisuutta hoidetaan riittävän hyvin niiden arvon säilyttämiseksi.

Riskit, joihin yhtiö itse ei kovin hyvin voi vaikuttaa, ovat esimerkiksi käytetyn energian hinnan muutokset ja yleisen korkotason kehittyminen.

Käytettävän energian valintaan yhtiön tulee tarvittaessa kiinnittää huomiota.

Menetyksiä ei yhtiöllä ole tiedossa.

Kehitys- ja tutkimustoimintaa tai -ohjelmaa ei yhtiöllä ole.

Toiminnan tavoitteet tilikaudelle 1.1.2015 - 31.12.2015							
Tavoite		Mittari		Tavoitetaso		Toteutuminen	
Kunnan tarpeisiin soveltuvan asuntokannan ylläpito		Käyttöaste %		94 %		89 %	
Asuntokannan suunnitelmallinen hoito		Vuosikorjaukset e / m²		3,15		6,04	
		Peruskorjaukset ja investoinnit e / m²		Haja-asutusalueiden lämpökeskuksien			
		Rakennuskohtainen hoito- ja käyttö-suunnitelma		öljyn käyttöä pois PTS		Rakennusten hoito-suunnitelmaa ja PTS päivitetty	
Energiankulutuksen vähentäminen		Vedenkulutus l / hlö / vrk		140		6289 m³ / 124 139	
		kWh / m³		48		öljyt 225,2 kaukolämpö 160,5	
Mittari muutettu as.neliöperusteiseksi toteutumaa esitettäessä							
Öljyn ostot 48 160 l/ vuosi; jolla lämmitettävä pinta-ala 2 138,5 m²; kulutus 22,52 l/m²							
Kaukolämpöostot 627 180 kWh; lämmitettävä pinta-ala 3 907,5 m²; kulutus 160,50 kWh							

Tuloslaskelma		v. 2015	v. 2014
Liikevaihto			
Vuokrat		503 609,63	490 222,09
Käyttökorvaukset		29 926,90	26 664,20
Muut tuotot ja jälkiperintä		6 242,56	838,40
Liikevaihto yhteensä		539 779,09	517 724,69
Hehkilöstökulut			
Palkat sivukuluineen		-22 303,69	-30 004,17
Poistot		-137 063,86	-143 222,71
Arvon alentumiset pysyvistä vast.hyö		-36 291,46	
Muut kiinteistön hoitokulut			
Hallintokulut		-26 808,60	-26 923,92
Käyttö- ja huoltokulut		-10 173,33	-9 635,94
Ulkoalueiden hoito		-4 322,49	-2 400,22
Siivoustarvikkeet		-101,90	-47,05
Lämmitys		-100 461,35	-111 873,63
Vesi ja jätevesi		-32 928,48	-31 767,42
Kiinteistösähkö		-10 003,80	-11 873,90
Jätehuolto		-10 020,99	-10 236,32
Kiinteistövakuutukset		-10 866,61	-10 406,71
Kiinteistövero		-14 795,65	-14 894,47
Korjaukset		-38 409,84	-50 540,29
Muut hoitokulut		-2 515,95	-7 598,57
		-261 408,99	-288 198,44
Luottotappioihin		-9 977,80	-5 382,20
		-271 386,79	-293 580,64
Liikevoitto (tappio)		72 733,29	50 917,17
Rahoitustuoto ja -kulut		-39 220,19	-46 724,86
Voitto ennen tilinpäätössiirt		33 513,10	4 192,31
Verot			
Tilikauden voitto (tappio)		33 513,10	4 192,31

Rahoituslaskelma		v. 2015	v. 2014
Tuotot			
	Vuokraa- käyttök. Tuotot	533 536,53	516 886,29
	Jälkiperintätuotot	6 242,56	838,40
	Lainarahoituksen nosto	680 000,00	160 000,00
		1 219 779,09	677 724,69
Hoitokulut			
	Henkilöstökulut	-22 303,69	-30 004,17
	Kiinteistöjen hoitokulut	-271 386,79	-293 580,64
	Rahoituksen korkokulut	-39 220,19	-46 724,86
	Kalustohankinnat	-3 870,00	-3 793,00
	Investoinnit rakennuksiin	0,00	-64 562,94
	Muut sijoitukset, kaukolämpö	0,00	-24 446,30
	Lainojen pois maksut	-668 003,67	
	Rahoituslainojen lyhennykset	-204 039,55	-219 530,45
		-1 208 823,89	-682 642,36
	Tilikauden 2015 ylijäämä	10 955,20	-4 917,67
	Edellisten kausien alijäämä	-75 568,35	-70 650,68
	Siirtyvä yli-/ alijäämä	-64 613,15	-75 568,35
	Vaihtuvat vastaavat	44 783,67	29 356,00
	Lyhytaikainen vieras pääoma	-109 396,82	-104 924,35
		-64 613,15	-75 568,35

Tase				v. 2015			v. 2014
Vastaavaa							
	Pysyvät vastaavat						
	Aineettomat hyödykkeet						
	Aineelliset hyödykkeet						
	Maa-alueet			171 007,90			171 007,90
	Liittymismaksut			70 465,03			70 465,03
	Rakennukset ja rakennelmat			3 110 261,17			3 277 658,99
	Koneet ja kalusto			17 873,21			19 960,71
	Muut sijoitukset						
	Kaukolämpöliittymät			24 446,30			24 446,30
	Pysyvät vastaavat yhteensä			3 394 053,61			3 563 538,93
	Vaihtuvat vastaavat						
	Saamiset			44 783,67			29 356,00
	Rahat ja pankkisaamiset			0,00			0,00
	Vaihtuvat vastaavat yhteensä			44 783,67			29 356,00
	Vastaavaa yhteensä			3 438 837,28			3 592 894,93
Vastattavaa							
Oma pääoma							
	Osakepääoma			118 000,00			118 000,00
	Osakepääoma rahasto			82 408,21			82 408,21
				200 408,21			200 408,21
	Vapaan oman pääoman rahastot						
	Svop-rahastot			215 136,91			215 136,91
				415 545,12			415 545,12
	Edellisten tilik. Voitto			-129 484,00			-133 676,31
	Tilikauden voitto			33 513,10			4 192,31
				-95 970,90			-129 484,00
	Oma pääoma yhteensä			319 574,22			286 061,12
	Vieras pääoma						
	Pitkäaikaiset rahoituslaitoslainat			2 187 763,70			2 358 253,63
	Lainat omistajayhteisöltä			144 000,00			152 000,00
	Tertiäärilainat omistajayhteis			358 747,71			358 747,71
				2 690 511,41			2 869 001,34
	Lyhytaikainen						
	Sh-tililuotot			37 876,05			35 545,53
	Seuraavan tk:n lyhennyserät			319 354,83			332 911,12
	Saadut ennakkomksut			3 234,00			1 124,44
	Ostovelat muille			29 817,30			15 398,56
	Ostovelat omistajayhteisölle			23 384,44			34 571,20
	Muut lyhytaik. Ja siirtovelat			15 085,03			18 279,62
				428 751,65			437 830,47
	Vieras pääoma yhteensä			3 119 263,06			3 306 831,81
	Vastattavaa yhteensä			3 438 837,28			3 592 892,93